

(77) s875

~~13/8/82~~

Mohlabe, H.M.

993. 2210 Dipolabolo tša Matlhaba-aenwa. A loša lekgotla. Nna ke be ke mo rata, bjaale ka baka la batswadi ke a sitwa. Mowe a bolabolago, gore o ile a mputšiša, gore ke butšitše mma, o ile a mputšiša. Ka mmotša gore ke ba butšitše, a retse, e le maloma a e tswa. Ba ile ba dumōla, bjaale lehono, ba tihanoga, ka go bona matlhō a batho. Ka baka lewe, le batswadi baka, nna ke ya ga Lewele go apeya gōna. Ke moka a napa, a homola.

2211 Kgošī ya re, bana ba lehono ke dithušanyana. Ditaba ke tšewe ba bina tlou. Mothepa yola ka go kgopēla gore, a bolabolē, o bolabotše. Bjaale k le ka noba le ya natšo. Lekgotla la re, ga go ka mokgwa owe, re ka sokolago taba ka ōna. Molač, ke gore, a gafe ngwana wa batho ba. Bjaale ba botša mosogana, gore, a dirē bjaale, a mo gafō, a gana kgafo ewe. Bjaale morena, a re go masete, sepela o bikiše ngwana wa gago. Motlhomong, re ka wēla ditaba ka godimu, re sa tsebe, gore mothepa ge a eya matlhong a makgowa o bolabola ka mokgwa mang. O bōna ge a tla dula bogadi. Ditaba tša bona, tša fēla di etla mowe. Ke moka ba bula difate,

994. ba boēla gae le ngwana wa bōna.

2212 Batswadi ba mothepa ba alola legofo ka kgomo. Ke molač, ge mothepa a ile, a tšhaba le mosogana yo mongwe, bjale batswadi ba gana gore a mo tšee. O swanetše go gafa ngwana wa bōna, ka dikgomo tše nnē. Bjaale batswadi ba mothepa, bona ba swanetše, go ntšha kgomo ya go alola legogo. Ke gore, ke kgomo ya go gafēla mong wa molato. Bakeng sa go alola legogo, ka theko e ngwe, ba gopola gore, ba ile, ba di yo mo alla legogo. Kudu mabapi le go alola legogo, ke ge mothepa, a ile, a ima, a sale diatleng tša batswadi. Ke mowe, go bolwabolwago, gore, ke ya go alola legogo. Mabapi le go tšhaba le monna yo mongwe, ke ya go f gafēla mong wa molato. Ke molač wa mabapi le dikgarebe.

2213 Matlhaba-aenwa, a ya a dula bogadi. Dikgopolo tša batho, e be ba sa gopole, gore o tloya a dula bogadi. Ba gopola gore, o tla ya, a mo tšhabiša, ka mokgwa, owe, ba ilego, ba bōna, mosogana a tuka bogale. Pelo ke setlaēla, ka moragō, ga mo mothepa o ile,

s875

bogadi, a mo lebala. Ke moka a loša wa gagwe, mosadi. Ngwana Masete, a peya kgorong ya ga Lewêle. A kwana le monna, wa gagwê, bjaale ka basadi ba bangwe.

995. 2214 Molaudiši wa ditaba tšewe tša Motopotopo ke Molamo-magetleng Tselane. Tselane ke molaudi, empa o tswaletše mo nageng e. Bjaale o re, ra hwetšana monna wa sebeta, wa go se tšhogê. O tlatšišitše ke Makhukhu Raganya. Bjaale mphathô wa Tselane ke legakwa. Ka buntši ke magakwa. Magakwa, ke gore ba bolotše ba se na kgoši.

2215 Mosadi wa lapa, ge a ile a tšhaba le monna yo mongwê. Mosadi ge a le bogadi, o no tlhala a tšhaba le monna yo mongwe. Motlhomong ditaba di tšwa di le batswadi, ka tšatsi le lengwe, o fo tšhaba ka ntle le go kwana le batswadi ba gagwe. Bogologolo, ge a ile a tšhaba le monna yo mongwe, ya ba batswadi a ba kwane, le taba ewe, ya gagwe, o tla ba a bošla ka swele, goba o wa rata, goba a rate, go fo swana. Ka gobane o be a teiwa, kudu, go sena le motho yowe, a ka fago batswadi molato. Ka baka la gore, mosadi o swanetše go ya mowe batswadi ba gagwe ba ratago, e seng mowe go ratago yêna ka noši, aowa. Ba bina tlou ba tšeyana ka se bona, molaudi, o be a sa dumellwa go tšeya mosadi, mowe lelokong la ba bina tlou. Ke morwa mang ke morwa wa molaudi. Ngwana wa molaudi a swanêla go tšeya morwa wa ka. Ke moka ba raka o wa tloga. Memôya ya bona, e be e sa dumelana go tšeyana nabo.

996. 2216 Balaudi ke batho ba ba tšwago ba faletše, ba falletše mo nageng ya gešú. Bawe ba ilego ba gomêla ba ga Saai ba boya mono, a se balaudi, ka gobane ke nama ka e thii le Batubatse ba ga Mohlabe. Bona ke Batubatse ba ga Selote, goba Mašišimalê. Dikgôrô tša Balaudi tša mo nageng ya gešú, ke tše:- Maletô, Tselane Seleise, le kgôrô ya ba bina nku. Bawe e lego ba ga Sokane goba Moeng le kgôrô ya ga Sekgobêla, ba ga Malesa ba bina tšhwene, le kgôrô ya ga Magomane le ba ga Sebaše le dikgorwana tše dingwe. Dikgôrô tšewe ka moka ga tšôna, ba be ba sa ba dumele gore ba tšee ngwana wa ba bina tlou. Le yêna ngwana wa motlhankana, wa ba bina

s875

tlou, e be ba sa mo dumelle gore a yo tšeya mosadi mowe dikgorong tšewe. Ba bile ba tla ba tloga, ba sa tšeya mosadi wa mono, le bona ba sa tšeya.

2217 Dithaloko tša dikgarebe. Dikgarebe le masogana ba bapala ka goba ba keyana matswêlê. Bjaale masogana wa Batubatse o be a sa ralukiši mothepa wa molaudi. Le bona ba Balaudi e be ba sa ralukiši ba Batubatse. Bjaale ka gobane bana ba kgale e be ba o kwa molaô wa batswadi ba bona, ba dira mowe batswadi ba ba botšago gôna. Bana ba matsatši ano, bana a ba sa kwa mowe batswadi ba bona ba bolabolago. Ba re ke sekgowa. Kganthe ba latlha ditsela tša segagabo.

997. 2218 Matsatši a bo lehono tšhabô ya basadi le dikgarebe le banna ba bangwe, ke papadi. Ba e dira papadi, ka gobane ngwana o nyaka go tšeiwa mowe yêna mong a ratago, ka baka la molaô wa makgowa; wa gore motho ga gapeletšwe. Le ga go le bjaale batswadi ba bangwe ba sa kgôna go laola bana ba bona. Ba bangwe ba sitwa go laola bana ba bona, ka baka la lenya la bona. Mmutla ke phôôlôfôlô e botlhale kudu, e nyakilo tlhalefetša diphôôlôfôlô e ka moka, bjaale ya sitwa. Ke mowe re hwetšanago seema se, mmutla kalala kgologolo, a šego lenya le a bolaya. Kalala ke gore go robala molemo. Bjaale kgologolo ke gore motswadi, bjaale mmutla ke ngwana. A šego, ke gore nkabe ke, bjaale ke ya ka morago. Nkabe e phala ke gore ke ile ka. Ka baka la gore a wa ka wa re, lenya la go bolaya. Lenya ke gore o šetše o wetše, bjaale o wa lla, o botšwa kgologolo, kgologolo e re, lenya le a bolaya. Kudu ke go sekwe, sewe o botšwago sona.

2219 Lenya la Hohwane Mašumu, a ya a tšhabiša mosadi ga Maletto. Maletto ke molaudi, bjaale Mašumu ke mong wa naga e. Bjaale ka ge batho ba kgale e be ba nyenya go tšeya molaudi. Yôna a e tira wa mathômô. Ba mmotša, gore dikgomo tša rena a se tšôna tšewe, tša go ja ke balaudi. Ka baka la lerato, a se ke a kwa mowe, batswadi ba bolabolago gôna. Ka baka la go tšhaba molaô owe wa

998. makgowa, ba mo dumêla, empa dipelo tša bôna di sa thaba. Balaudi

s875

bona ba thaba, ba re ngwana wa rena o tsena kgorong ya ba bina tlou. Ge la e be e sale kgale e be ba swanetše go bolaya ngwana yo Hohwane. Go šupa ga botse ge ba re, madi a manaba a swanēla go phatlhagana le madi a bona. Bjaale ba šitwa go dira taba ewe, ka gobane molaō wa makgowa o nabo kgaufsi.

2220 Ba nyala mothepa yola wa molaudi, ka lesome la dikgomo di nago le kgomo. Dilwana tše dinyana tšōna a di šalwe morago. Bjaale ka ga dingwadilwē molaong wa go nyala. Papago mothepa, ka lona tšatši lewe la monyalo, a dira mabjala a mantši. Gwa ba mokete o mogolo kudu. Ka moragō ga mo ba phophetše, go tšwile dikgomo tšewe. Bjaale a bolabola le ba gabo, a re, ke bona gore ba nyetše. Yo mongwe wa balaudi a re, ba lesetše re ba phōphêlê. Ba dula ba re epa, ba re, kgorong ya balaudi ba ka se tsene lehono ba wetše. Ba bangwe ba re, šikoma ke molaō. Ka gobane, la re le sa lwa nwa, motho a re, šikoma, ke moka nwa e fedile.

2221 Ba fa bakgonyana kgomo ya morogō, ba e bolaya. Gwa fagiwa maušwa, ba ja ba šeba ka nama ewe ya kgomo. Ka morago ga 999. mowe, ba rotolēla mabjala ba nwa. Ba tlhwa ba le mohorong o mogolo. Ge letšatši le diketše, batswadi ba mosogana ba bošla gae. Gwa šala bona beng banyadi. Bakgopedi le bona, ba palakana ba gopola magae, a bona. Bjaale banyadi pelo di a baba, bakeng sa go robala motseng wa balaudi. Motseng wa balaudi kgale le ka moka ba sa robale, lehono ka baka la lesepa la bona ba robala.

2222 Go na le tšhwene ka gare ga motse, bjala e nwa bošego. Mabjala a mowe motseng a tlhotliwa ke yōna. Bjaale ba e botša gore ya seke ya nwa mosegare, e nwe bošego. Ge ba letše ba nwele, ba robetše ba tagilwē. Ka moswanyana ba tsogēla go nwa diphithlō. Kganthe tšhwene ewe, a ya ka ya bōna lebaka la go phakiša go nwa bjala. Ka baka la go bōna bakgonyana. Bjaale bošego ba fokwa nannase, nannase, ka gare ga ngwako wa banyadi. Bjaale yo mongwe a re, naa, selo se se rego nannase keng. Lentšu la re ke a le bōna bana ba ka. Ke moka yo mongwe wa mothepa a re, ke mong wa motse, yowe a dišago motse o, bošego.

s875

2223 Ba ile ba sa nwa phitlhō lapeng, ya fitlha ya dula nabo. Ka bakeng la go bona banyadi, ya ya ya nwa bjala, matlagosa. Bjaale ya tagiwa, empa ya se ke ya robala. Le bona ge ba tsoga, ba tsogela go nwa bjala, a ba sa yo e bona, gore e ka mokgwa mang.

1000. Kganthe ge ba sa dutši ba e nwa bjala, le yōna ya fitlha. Batho ba thōma go tšhaba pitseng ya bjala. A ya ka ya ba šala moragō, aowa, ya tšeya segō ya nwa. Mong wa yōna a thōma go swaba. A kitima a tsena ka ngwakong, a tšwa a swere lebipō a le latlhēla kgaufsi le yōna. La fetoganōga, ya šma, ya lebella tšhwene. E ile ge e re ke a gadima, ya bona nōga. Ya lla mokgoši o e sakego e o lla, ya phikuluga lefase. Go tsoga mowe ya tšhabēla ka ngwakong wa yōna. Bjala bjowe, a baka ba ba ba sa nwa. Mong wa bjōna, o ile a bo rwala, a bo xiša ka ngwakong. Ba tšeya bjo bongwē, ba nwa bjōna.

2224 Banyadi ba bula difate, ba ba dumella. Ba šmēla tša go ja. Dijō ba ja di sa ba tsefele. Aowa ba ja tša go ja, ke moka ba tloga. Ge ba fitlha ba ba nēgēla ka mokgwa owe, ba ilego ba bona mašako. Ke nnete ge mogologolo ge a re, leoto ke mphanama le a latlha. Nna la se ke la tsoga le ntumile letšatši ka le thii. Ngwana o re šitile, re ile ra mmotša gore kgorong ya balaudi, a re tsene. A retse, bose a bo kwelwe, o tla bo kwa ka noši.

2225 A beka mosadi wa gagwe, yo leina la gagwe e be ba re Makgaripedi ngwana Maletō. Ka baka la lebadi lela, banyadi ba go ya ba le bona, ya ba leepana. Taba ewe, ya tlhodiya mothepa. A se ke a ba le lethabo, ka baka la dikotlo. Bjale ka baka la gore

1001. ke bo maboya difetotšwe, a fa monna wa gagwe šala ntatele. Ka nnete, a dira bjaale a mo šala morago. Ka baka la go kodiya ke dikotlo tša batswadi ba mosogana, a bona ga botse gore a ka seke a phidišana nabo gabotse.

2226 Ba tiya ngwako wa bona ba ya ba dula bolaudi. A dula gōna le mosadi, tšatši lewe, a fitlhago ya ba lethabo le legolo. Bjala a bona monna, ka tšatši le lengwe, ba nwa bjala. Mosadi a thōma go foba a kadima. Lonna a re, go yēna, o swanetše go nkalla. A seke a mo kwa, bjaale a re, go yēna, a riš gae. A seke

s875

a mo kwa, bjaale monna a tloga, a ya ka gae. A ya a dula lebaka, a lebeletse gore o tla tla a se ke a mo hwetsana. A goma a bošla a seke a hwetsana mosadi mola sebokong sa banwi ba bjala. A butšiša yo mongwe a re, o gōgane le Magotšane ba ile kowa.

2227 Ba boya ka sa mankoko, ba tiya monna. A ya mowe ba ilego, ba ile ka gōna. Mošito wa mosegare o feta ke wa bošego. Ba kwa ka mošito, ke moka ba tšhaba, monna a rakiša mosadi, o ile ge a re, o bula ngwako, a mo hwetsana a tiya mosadi ka kubu. A thōma go lla a tšhabēla ka ga batswadi. Bjale ge ba mmutšiša gore molato keng. A ke tsebe ke nore, ge kere ke bula ngwako, ke ge a fitlha a ntiya. A ba ka ba ba ba sa butšiša monna, ba mo wēla godimu. Ba mo tiya kudu mowe, a bago a idibala. Ba diyo pyela ka 1002. methi, a kgōna a tsoga. Ka moswana, a tsoga a šitwa le go bona. Bjale a tsebe le yowe, a mo teilego.

2228 O na le makoko marabe o itše tlhware o kametša. Ka moswana a tšhabēla gagabo, a ya a ba tsibiša ka mokgwa owe, a go batšitšwego ka ōna. Bjale ke ge ba mo fetola ka seema se sa ka godimo. Tlhware, ke selo se segolo, se ka seke sa metša ke marabe, marabe ke selo se senyana. Bjale batswadi ba dira gore ba yo kwa ka mokgwa, owe, ba gobatšitšeng ngwana wa bona. Molato o sekiwa ka ditlhatse. Ba ya ba šma ka samankoko, ke moka gwa hwetšwa gore o teile ke mosadi wa gagwe. Batswadi ba re, go ngwana wa bona, e fēla lehu, la gago le ka se tsibjše ke motho. Ka moswana re tla fo kwa ge bare, tlang le epeleng. Wena o ile o nyakana le balaudi bjale o wa di bona.

2229 Nna ke bolaile ke lenya laka. Bjale go tloga lehono, ke bošla go batswadi baka. Mosadi loka thoto re tsamae. A re, nna nka tenwa ke go tlhwa ke rwele thoto, wena o ka rwala nna ke tla go šala morago. Batswadi ba mosadi, ba re, kwa sewe monna wa gago, a go botšago, rena re llš dikgomo. Lebitla la ngwanana le bogadi. A ya a rwala mabšlš ka seroto, a sepela a iša bogadi. 1003. Monna a šala a dutši, ka gobane a ka seke a kgona, go mo rwadiša, ka baka la gore o bothokong. Bjale mosadi a goma a bošla go rwala dibjana tše dingwe.

s875

2230 A tšhaba le monna yo Mogale, ke yo mongwe wa balaudi. O ile ge a fitlhile go batswadi, bjale mmago mothepa a re, o di bōna tša tsela kgolo ya lekōtō. Ke kwane le monna yo mongwe, bjale e be re sa beelane, matsatši awe, re swanetšego go tloga. Bjale sepela, o mmutšiša gore ditaba tšela o be o bolabola nnete goba maaka. Aowa a ya, a ya a mo hwetša. Motho bjale ka ge o mo tseba gore ke mogwēra waka. Ge a fitlhile a thōma go bolabola naš ka matlhō, a mo šupa ka theko ewe ba swanetšego go gatlhana naš. Ka ge le yēna a ba a tletše yēna, a dumēla ka matlhē le yēna. WA monna a tloga, wa mosadi a mo šala morago. A mmotša gore e tla ba neng. Monna a re, ga lehono go lukile, ke moka mosadi a bošla ka gae. Ge a tšo boya ke moka ba napa ba tšhaba.

2231 Hohwane o šetše a tlaetše kowa gae. O lebeletše gore mosadi o tla boya, a bōna letšatši le dikēla. A tšhaba go latēla, go bōna gore mosadi o tswere keng. Ka go gopola gore motlhomong ba ka ya ba mo tiya bjale ka maloba. Letsufi la tswara le go bōnala a sa bonale, a kata a robala. Ka moswana a lebelle gore o 1004. tla boya, a bōna a sa mmone. A gopola gore o wa babja, empa a seke a roma motho wa go ya go tlhōla, gore mosadi o tswere keng. Ka morago ga matsatši a mararo a re, go hwiwago go hwiwē. A ya ka noši, a fitlha ngwakong wa gagwe, a hwetšana go sena le motho. Ke moka a ya ga makgolo wa gagwe, a seke a mo hwetša. A re, go bona, mosadi wa ka o kae, ba re, a re tsebe, e sale a o tloga naš. Motho a ba nyakele, a goma a bošla gae, a ya a e tulēla.

2232 Nyakelang mono, go riale ke motšhabišī, o ra batswadi ba mosadi. Bjaale ba roma sa bona sebaka. Ba re, go sona, sepela o ba botše mosadi yowe ke mosadi wa ga Másumu. Ka go riale mowe, o filo mo tšeya a tseba ga botse, gore o bogadi bja gagwe. O mmotše re mo nyaka dikgomo tša go fa mong wa mosadi. Ka gobane yēna o re, ke tlhēnyana ke nonnē. Sa iša mantšu awe. Ba ya ba se fetola ka gore dia kwala, ka tšatši la gore ke rena bawe. A goma a ya a ba botša mantšu awe.

2233 Letšatši la monyalo. A tla a nyala ka lesome la dikgomo le kgomo tše pedi. Másumu o šetše a kwile gore mosadi wa gagwe o

s875

tšhabile le yo mongwe. Bjale a fo didimala, o didimaletše, lentšu la gore e kgopoleleng. Ka morago ga mo mokgonyana yo moswa, a
1005. nyetše, ke moka ba roma sebaka sa go ya ga Mašumu. Sepela o botše ba ga Mašumu ba e kgopolêlê. Ke moka sa ya sa ba tsibiša. Ke moka bare, re di kwile, sepela, o ba botše, le nna ke sa tsibiša ba gešu. Ka tšatši la gore, ke tla ba tšhela ka methi a go fiša. Ke moka sa goma, sa ya sa ba botša mantšu awe.

2234 Ba ya ba boya ba gara lesome la dikgomo lekgomo tše tharo. Ka lona letšatši lewe, le beilwego, k ba ya ba fitlha, ba hwetšana le bona ba ba letetše. Maduma a tsena, a amogêlwa. Ba botša sebaka, gore ba botše re tšhe. Ke moka sa ba botša. Le bona, ba botšana, bjale ba re, go sebaka, ba botše, re ba bitšetša gore mosadi wa bona o tšhabile le monna yo mongwe. Bjale o ntšhitše dikgomo o tšere ka mma sona. Sa ba botša g ba re, dia kwala, monna a nkgago, o nka le sa gagwe. Ke ge ba ripêlana melamo ka lona lesome la dikgomo le kgomo tše tharo. Molato wa bona wa fêla, o e tla mowe.

2235 O tlhadile ka baka la tšhwene ya go nwa bjala. Ba bogadi ba seke ba kwana le ngwetši, ka baka la boloi bja batswadi ba gagwe. Ba re, ngwana wa nōga a na nōgana. Ka moswana e tla sokologa, ya loma rena. Bjale ke ge ba mo ntšhiša tota, ya go
1006. mokotla. Ke moka a e ra monna wa gagwe, ba tloga, ba yo dula bolaudi, molaleng wa Tšatšaneng. Bjale ka morago ga mo ba thikile Mašumu. A re, mo ba sa boelego ke teng, maruping ba boêla. Mosadi a gopola matlhomola awe, a tšhabilego ôna. Ke ge a tšhaba le monna yowe, a filego ba ga Mašumu mesebjana ya gagwe.

2236 A lee le tletše la boya le tletše. Mosadi yowe, a bonagalago gore ke mokgekolo, teng ya gagwe e fedile. Ge a ile a tšhaba le monna yo mongwe, e le gore o šile bana gae, basetsana le batlhankana. Ga go kgathalege, monna yowe a mo tšhabišitšego, o swanetše go ntšha dikgomo a di fê motlhadiwa. Go nore ge di ile tša seke tša lekana motheko, owe, a ilego a nyala ka ôna. A be gona o kwago, a re, ga go na taba go ja monna a se go mo fetša. Bonyanyane bjôna o swanwtšê go bo gapa.

s875

2237 Bjale ka yêna Hohwane Mašumu, ke moka ke lekhopô lagwe. Go sekwe batswadi sewe, ba se bolabolago ke phôšô. Ka morago ga mo ba gapile dikgomo tša bona, ga Maletô. Batswadi ba re, o wa bôna, o monna. Ka go riale mowe o ka se ke wa dula ka ntle le mosadi. O swanetše go hwetšana kgarebe o tšhabise. Re tla go lekella monyalong ka dikgomo. Ba fo dula ba epella, a seke a ba tihôkômela mowe ba mmotšago. Ba gopola gore o sa fo-diša tihôgô 1007. ya gagwe. Kganthe ga go bjale, monna o šetše a kgatlhane le mokhurukhuru wa gagwe. Leina la mosadi ke Ntsoladi ngwana Bjang.

2238 Hohwane le Ntsoladi, ba tswariwa ke Bjang. Bjang ke monna yo a go ba a tsere Ntsoladi. Mosegare ka moka e be ba e ya ba e tlhwa nokeng ya Mungwana. Tsatši le a yo gatlhana le motlabo yowe wa gagwe, monna buušwa o be a ija pôpa. Kganthe monna o be a re go fitlha, a namêlê lefsika, a le-bane le laja la mosadi yowe. A tswere sempone, ke moka a se gadimiše, go lebantšha ka lapeng la mosadi. Ke moka a bônê gore phase yaka e šetše e fitlhile. Buušwa bo fagiwe ka lebelo. Motlhang ba saego go gatlhana o faga ka mokgwa wa molaô. Monna a lemoga, o ile a sa dutši ka lapeng la mosadi, a bôna le gadima le gadima. Ge a w lebella mowe le tšwago o bôna, monna o eme godimu ga letlapa, o šupile lapeng la mosadi. Ke moka a tloga a ya a dula kgorong. Mosadi a thôma go apeya ka lephahuphahu.

2239 A ba tswara nokeng ya Mungwana. Monna a diša mo apeele. A bôna a ketaketa, a bile a êla kudumêla mmele ka moka. A ya a dula ka lapeng la mosadi. A bôna gabotse gore, a na sebaka. Bja gagwe buušwa a seke a ja, a fo fakšla ka serotwaneng, ke moka a 1008. wêla tsela. Monna a ka a mo šetše. O ile ge a re, sobée, ke moka a mo šala morago. A bôna a sobella ka nokeng, maleba le mola legadima la goba le gadima gona. O sepela a manalla ka ditlhare, gore a seke a mmôna. Kganthe bjola bja monna bo kgometše. A bôna mosadi a e ya mola lefsikeng, a fitlha a inama, ke morego a bôna ba le ba babedi. Ba sepela, ba ya morithing wa mmaba. Ke moka a theoga, ka lebelo. O hwetšana ba sa šusumetsana. Ke ge a fitlha a ba tswara.

s875

2241 Ba šala ba roma sa bona sebaka, ka pudi. Ke moka sa iša dithapelo, ka pudi ewe, bjale a ya, a re, pudi ke ya e bōna, ke ya go phaya mpepana. Sepela o ba botše ke molato. Ke moka sa 1009. goma, sa ya sa ba botša gore ba itše ke molato. Ba ntšha gomo ba mo fa, ba re, sepela o re rapella. Ke moka a boēla a ya a mnotša gore ba ntšhitše kgomo, ka yōna ba re, ba rapēla. A ya a mo fetola ka gore, molato o fedile. O š o ba botše kgomo ewe, ka moswana ke a e nyaka.

2242 O lifile molato wa go tswariwa ka kgomo le pudi. Ka moswana sebaka sa gapa kgomo sa iša. A bolaya kgomo ewe, a ntšha nama ya letsōgō a fa sebaka a re, sepela o ba botša mogale o wa ga lifišwa. Ke moka a ya a bolabola ka mokgwa owe, a rumilwego ka ōna. Ke molaō wa gore ge motho a ile a dira molato, a lefa gore ba mo fš letsōgō goba serope. Ba dirēla gore ka moswana ba tla tsoga ba boeletša. Molato wa fēla o e tla mowe.

2243 Mosadi a rwala megwapa a e ya, a e fa motlabo. Ka morago ga mo go tlhabilwē kgomo, ba bekile megwapa, a rwala a eya, a e fa motlabo wa gagwe. Ka go riale mowe, o rapēla monna gore a seke a kwa botlhoko kudu. Ka gobane a dira, ka kōlē gore a mo sware. Bjale monna a ba a lemoga taba e. Kganthe mosadi o rwala, a eya, a e fa mmagwe, a peela Hohwane. Ka lebaka lewe a ji buušwa ka lapeng la mmagwe. O ya a ija ka lapeng labo motlabo wa gagwe. Bjale mmagwe, a re go yēna o ja kae. A seke a fetola mmagwe. Bjale 1010. mmagē a botša papagwe, a re, nna ke gakantšha ke ngwana. Mowe a jago gōna tša go ja a ke mo tsebe. Ke tsola tša go ja ga ji. Papagwe, a mmutšiša, a seke a mo fetola, a folla fēla. A re, go yēna, Pšpštēla e, e sakwego e tla hwa e mamaretše kōta.

2244 Tlhalošo ya pšpštēla e, e sa kwego, e tla hwa e mamaretše kōta. Lokgalabje o bolabotše seema sewe, a ka pōnō ya ngwana wa gagwe, gore, ba kgatlhana le mokgekolo yowe. Koto-ke kōta, ke gore motlhare o, o omilego, o se nago le makale. Ke gore o hwile. Bjale modirō wa yōna ke go pharha ba ya ba gotša mollō. Bjale o bolabolella morwa wa gagwe, gore o tla hwa ngwana o se naē. O tla

s875

fo ôra mollô fêla. Mollô o ra malaô a mosadi. Le ga go le bjale a ka a šala seema sa mokgalabje morago.

2245 A ya a ba swara ga makgolo wa gagwe. A thôma mokgwa wa gore ge a ile go bôna batswadi a seke a boya. Go bôna mowe ga batswadi ba gagwe, go sa fele. Ka tsatsi le lengwe go be go na le mabjala ga gabo mosadi. Bjale monna a re, go mosadi ke sa êtêla bokgaga. Ke tla boya ka mo-swana le seke la nkona tša go ja. Dia kwala mogatsaka. Ke moka monna a tloga. A fapana le monna wa gagwe, a ya gagabo go kgopêla mabjala. A ya a hwetsana motlabo yola wa gagwe. A re lehono ke la mosetla moladi, o etile, o boya 1011. ka moswana. Monna a re, dia kwala, a retse, a go etše borwa. Mosadi a re, a owa go mphora gona e šu a ke a mphora. Mosetla moladi, go setla ke go setla mabšlê ka lehudung. Moladi ke gore morobadi. Ke gore o tla no molala, a robala, ka mokgwa owe, a ka kgônago. Ka gobane mape ba sa ile dikgalong.

2246 Ge letsufi le tswara, ya ba o nabô. Monna o tihwele lefokeng, a e tima go kgopêla mabjala. Ka go nyaka go bôna bothuhu bja mosadi. Ge ba e nwa mabjala, ba kadimana le mosadi, o wa ba bona. Koša e tsefa ka go hora. Ba tihwa ba kgopêla mabjala ka mokgwa owe, ba ka kgônago ka ôna. Ka mabanyana ba e tetšana, ba libile motseng wa bo mosadi. A seke a galoša mothothomêlô. Ke seema, ba re, o seke wa galoša mothothomêlô, bolwetši ke go tsetlella

2247 A ba swara ka gare ga ngwako. Ba e tiša, yêna a dutši ka mafuri. Batho ba mo badumana, ba phakiša ba e ya molaong. Bjale batswadi ba šala ba sa e tiša. A kwa lentšu la mosadi wa gagwe ka gare ga ngwako. Lebati ge le tswallwa, o lekwile. Ka moragô ga magane, a bôna, a kwa, go kwala mefegêlo fêla. Monna a napa a tlala ke pelo. A ya a tsena ka lapeng, a ba dumediša a eme, ka maoto. A re, mosadi waka, o kae, ba re, a re tsebe re sa fitlha gana bjale mo. A re, ke a bula ngwako o. Ba re, bula, ke moka a 1012. bula, a hwetsana mosadi wa gagwe le monna yola wa ga Mašumu. Bjale a re, le fore, ga le tsebe, le ba tihatletša ka mo ngwakong. Ba re, a re tsebe gore go na le batho, bjale ka ge re go butšitše gore

s875

re sa tšwa go fitlha gana bjale. A gôga mosadi wa gagwe, a tloga naê, monna a tšhabêla gagabo.

2248 Ka moswana a tla le mosadi go batswadi ba gagwe. Ge a fitlhile a re, go bona, ka mabanyana le boneng. Ba re, re bone. o swara mosadi wa gago, a na le setlhôtlôlô. Bjale le a bôna, ba ga makgolo molato o swanetšwe go bolwabolwa mo lapeng le. Ka gobane ke ba swere ga namo. Bjale ba ga makgolo wa gagwe, ba kwa gabotse gore ba tlemilwe. Ba ntšha kgomo ya kgafa molato. Bjale monna a re, ke le bone, bjale ke tla le tlogêla le bjale. Kgomo ke tla e gapa ka morago ga mo moutswi a lifile.

2249 Moutswi a lefa ka kgomo tšo pedi, le ya kgafa molato ya ba tše tharo. A roma sebaka ga Mašumu, sa go mmege molato. A ya a e tumêla molato bjale ka pele. Bjale lehono a re, ke nyaka go mo tšeya. Mong wa mosadi a re, ke a di kwa, bjale nka seke ka fetola taba ewe, ke le nnoši. Ke sa yo tsibiša ba gešu. Re tla tla mowe, ka moswana, a tlê, a mphe tšaka, a fete le mosadi wa gagwe. Sa goma sa ya sa ba botša mantšu a mong wa mosadi. Mmago 1013. mothepa a ka, a ka bolaya ke pelo. Motswariwa a re, go lukile. Ke moka a goma a ya a mmotša.

2250 Batswadi ba lefa molato owe, wa kgomo tše pedi. Ka moswana, a tsoga, a bokabokiša mosadi, a mo isa monneng wa gagwe yo moswa. A hwetšana ba ga Mašumu ba dutši ba mo letetše. Bjang a re, go sebaka, o ka botša g ba ga Mašumu, ke tlile ka mantšu ala a mabana. Sebaka sa ba botša. Moutswi a bega ba gabo, bjale ba re, le ka bolabola, ka gobane, rena mantšu a mabana a re, a tsebe. Wena Mašumu o ka thôma go bolabola, bjale ka ge, o kwa Bjang, a re o tlile ka mantšu a ~~ma~~ mabane. Ka go riale mowe, mantšu a naago.

2251 Dipolabolo tša Hohwane Mašumu tša go nyake go tšeya ka mma sona. Ditaba di bolwabolwa motseng wa Mašumu, a se tša ka kgorong. Ke šma pele ga lena. ba bina tlou. Mabane ke ile ka tswariwa le mosadi yo. Lehono ke tšatši la bobedi. Bjale ke bôna gore go lefa molato, go ka seke gwa nthuša selo. Ka baka la gore, nka seke ka goma. Ke a mo nyaka, ke nyaka go napa ka mo fa dikgomo tša gagwe, ka feta le mosadi yo. Ke moka ke ôna mantšu a ka awe.

s875

1014. 2252 Batswadi ba ganetsa mantšu a we, a morwa wa bona. A ba ka ba dumela goba ba sa bega Bjang taba ewe. Mmago Hohwane, a tloga mowe sebokeng. A ya a dula ka lapeng la gagwe, a thoma go lla sello sa lehu. Banna ba gakanêga go bolabola. Bjale ba mokgala, ba re yo mogolo a swanêla go lla motseng, o baka lehu. A homola, bjale ba kgôna go kwana ge ba bolabola. Bjale ngwana, o tseyana mosadi wa motsofadi ka mokgwa o, e ka ba dikgarebe di ya go gana, aowa. Bjale lehono ge o tseyana mokgekolo, o tla boêla keng, ka gobane ge monna, a tseyana mosadi, o nyaka bana. A re, nna ke a tseba bjang, ka gobane so matswêlê a hwile le mmala. A re, ga go na taba, kgomo ya motsêta e tsefa marapô. Nna mong, ke tla fo ba ke kokona. Bjale rena, batswadi ba gago re a gana, bjale dikgomo o tla di bôna kae. A re, ge le gana le dikgomo, ga go na taba, nna ke tla ya ke mmêrekêla. Ditaba re a di kwa bjale, mosogana, o re, thepane ya mamarêla e mamaretse. Bjale a re kweng, mosadi gore yêna o reng. Ba gafêla mosadi gore a bolabole.

2253 Dipolabolo tša Ntsoladi bakeng sa go sitwa gagwe, ka baka la kganô ya batswadi ba monna. Nna e be ke fore, ke a utšwa, a kare, re a tseyana. O diyo re swara, ke molato, a rapêlê, nna ke boêla le monna waka gae. Sidiwe Mašumu, a re, o bolabola maaka, re kwane, ka baka la tseyanô. Ba re go mosadi, bolabola nnete ya gago. A re, mantšu awe, a go tseyana, ôna a ile a ba gona. Bjale ka gore batswadi ba gana, nna ke a sitwa, ke tlile go apeela bjang. Go tseyana ke kwano ya batswadi. Bjale o wa di kwa monna, a re, aowa, ke a di kwa, empa ka ditsebeng tsaka a di tsene.

2254 ba lefêla Bjang ka dikgomo tše pedi. Batswadi ba gagwe ba re, le seke la mo sala morago. A re lleng go lefa molato. Yêna a na taba, ke nôga e bolaya mala. Lee Mohlabe, ke motlogolo wa ga Mašumu, e be ba mmitšitše, ba mmitšeditše yôna taba ewe. A re, go mosadi, o wa bôna, o fetšiša thoto ya batho ba. Ge a etla ga gago, o gane. Bjale taba e, o e bônê, a e thabiši. Wena o ekemiseditše go fetša dikgomo tša motho yo, motho yo ke morwa wa gago, ge a etla o mo rakê. Ka moswana a re sa nyaka go kwa taba tša gago. Re ka

s875

thaba kudu, ge o ka mo tľhabêla mokgoši. Gona re tlatla, re lefa pelo tša rena ditabile. Ba ntšha kgomo tše pedi molato wa fêla. Bjang a tloga le mosadi wa gagwe.

2255 Hohwane a tšhaba le Ntsoladi. Ke nnete, seema se, sa gore Mogama kgomo o wa gema, mogama motho ga gome. Bjale ka tšatši le leng, ba bôna, ngwana wa bona, a sa goroge. Bjale ba thôma go 1016. makala, ba se sa tseba le gore o ~~ka~~ ile kae. Kganthe Bjang kowa le yêna o nyakêla mosadi, a mmone, ka mo a ilego. A ba a tla a fitlha gae, ga makgolo wa gagwe. Ba re, rena e šu re mmônê mo. A kwa gore ba ga Mašumu le bona, ba nyakêla wa bona, ngwana, a ba mmone ka mo a ilego. A napa a tseba ga botse, gore o tľugile naê. A bošla gae, a ya a dula.

2256 Lefoka la ba tena, ba boya ka gae, ga bo monna. Ba ile ba sa etiša, ka mabanyana, a mangwe, bo bôna ba fitlha. Monna a tšwela pele, mokgekolwana yowe, wa gagwe, a šaletše morago. Bjale ka moragô a mmitša a tsêna. Mmago monna a thôma go lla sello sa lehu. Batho ba tla ba tľilo, bôna gore molato keng. Ba hwetsana e le yôna, phikila ela. Ba fêla maatla, ba leka ka maatla gore mokgekolo a homolê go lla. Aowa, a ba kwa a homola, ba kata ba robala.

2257 Molokoleleng dikgomo a nyale, yêna mong o tla no ba a di bôna. Ka moswana, ba goma ba bitša ba ga Mašumu gore ba kgobakane, ba ba botše taba e. Ba dira bjale ba kgobakana. Ba hwetsana gore taba e sale ya mosadi yola. Bjale ba begêlwa yôna. Bjale ba re, ke molato ka go riale mowe dikgomo di tla fêla ka moka ka lešaka. Taba-kgolo, thabišang pelo ya gagwe. Mo lokolêlê 1017. dikgomo a nyale kota e ya gagwe. Ba kwana, bakeng sa go mo lokolêla dikgomo.

2258 Ba fa Bjang dikgomo tše di phethago menwana mmedi. Be phetha thato ya gagwe, e seng thato ya bona. Ba tsena ka lapong la mmago Ntsoladi, ~~mm~~ ba re, le lle bokae, ba re, ke dikgomo tše di phethago menwana mmedi. Ba ntšha tšôna ba ba fa. Bjale ba re, nkaba le nyale, ba re, ro nyala malekwere, ka dikgomo tše dintšhi

s875

bjang. Di lekane tša tšewe, lena mmitseng le tle le mo fê. Ke moka ba tloga. A ba ka ba tlhwa ba dira gore ba ba phôphêle. Malekwere, ke gore mokgekolo wa pšba.

2259 Ntsoladi o be a na le bana ba basetsana ka babedi fêla. O ile a ba le bana x bawe, ke moka, tswalo ya gagwe ya thibala. Bana bawe ka moka ga bona, ba ile ba nyadiwa, mmago bona a se šu a tlhale. O tlugile a fatlile mala, a diruiwa tša go nyala bana ba gagwe. O tlogetše dikgomo tša go nyala bana ba gagwe di eme ka lešaka. Le ga go le bjale, Bjang a ka a re dikgomo tšaka ke di hwetšane ka bana ba baka. O ile a nyaka gore ba mo fe dikgomo tša gagwe. Bjale ba mo fa tšôna ~~šim~~ dikgomo tšewe, tša go phetha menwana mmedi. A leka ka maatla gore ba mo fe tše dingwe, ba fêla ba re, magwêra a mašuwana. Mafellô, a kwiša ke ba ga Mašumu 1018. botlhoko, a re, aowa molato o fedile. Bjale ka mogologolo yo mongwe, o ile a šiya seema se. A re, a lee le tletše la boya le tletše. Molato wa bona wa fêla ka mokgwa owe. O fediša ke motlhadiwa, fêla mola a nore, o ya kgorong, .e be ba swanetše go ntšha mowe, motlhadiwa a llago, a e tla ntshe. Motlhadiwa a ka a kwa botlhoko, ka gobane ke mokgekolo.

2260 Hohwane a thwêlwa mogala ke Ntsoladi, monna a ba lekaba, mosadi a ba monamedi. Mowe kgwatla ya tsôgô e gatilego le ya koto e tla gata gona. Mosadi wa lapa a ke a eba ngwetšî. A gana go faga buušwa, ka lapeng la mmatswala wa gagwe. A re, ko apeya bjang le nna ke lekana le mmatswale. A o lekane nabo, ka gobane wena ke wena ngwetšî. A napa a gana. A re, go monna, re swanetše go tloga ro dula kgaufsi le ba ga makgolo wa gago. Motlhang yo mongwe wa rena a thothomêla, ba tla thuša ka go kga methi. Ka gobane o wa bôna gore ke rena, bo mmini-moekopedi. Mmini moekopedi ke gore o wa bina, wa goma wa tiya moropa ka noši, ka morago o wa bina, bjale bjale. Bjale mosadi o bolabola ka mokgwa owe, ka baka la gore e ba na ngwana yowe ba tla go mo roma. Monna a ka a êla polabolo e, ya ba bini ba ekopedi. A kwa fêla mowe, ga gore, re swanetše go dula gagešû, a mo dumêla.

s875

1019. 2261 A tiya motse wa gagwe a ya a dula le ba ga makgolo wa gagwe. O lebetše sa maloba sewe, ba ilego ba mo dira sona, motseng wa ga Maletso. A šiya mmagwe a le maruping le baratho ba gagwe. Ka lewe, lebaka papagwe ke mo a hwile. Ke moka ditaba tša bona tša fêla di etla mowe. Fêla taba kgolo o be a mo diša ka mokgwa o šoro. A sa nyake gore a kgethe motlabo. Gela e ke molaš o gōna, o be a sa tswanêla go gapa dikgomo, ka baka la gore dikgomo tša baredi ba mosadi di gōna.

2262 Molaudiši ke Lee Mohlabe, ke mong wa naga e. Mphathō wa gagwe ke Mankwe ka buntši. Ka bo thii ke lenkwe. Bjale a re, mafellong, a bona, ba tla ja nta ba šeba ka letlae.

Temana ya 6 Mosadi wa Phelephethu.

120 2263 Phelephethu ke go se be le boêmo bja nnete. A phetogêla kowa go lukile, bjale mosadi wa mohuta owe, o bitšwa gore mosadi wa phelephethu. Basadi ba mohuta owe, kgale e be ba se gōna. O be a ka ba phelephethu ka batlabo, e seng go bala banna ba dikgomo aowa. Leina le lengwe la basadi ba diphelephethu, ke dipere tša magadi mabedi. Bjale ge a fitile mowe, ke mosadi wa phelephethu. Ba bangwe ba dira ke batswadi ba bona. Ba bangwe ~~ka~~ a ba diri ke bona, e diyo ba bontloko bja bona. Bontloko ke go no kgatlha ke ke monna yo mongwe le yo mongwe. Ga a bōna yola, o re, o phala yola, yola le yēna a no ba bjale. Mowe re hwetšana seema sa go laya, sa gore, tšhwene ja motlhatswa ka o thii, metlhatswa e mmintši e lumiša mala.

2264 Bojšla pele bja batswadi. Mo bakeng sa bojšla pele bja batswadi, ke gore batswadi ba mosadi goba mothepa ke dithuhu. Bonthuhu bja bona, ke bja go pelenkwêla dilo tša batho. Ge ba bōna gore morwa kêtš, o na le dikgomo tše dintši, ba duma gore ngwana wa bona a tšee ke motho yowe. Le ge ngwana wa bona a dulegile, monna wa gagwe, a mo apeša, a sa tlhoke tša go ja, le ngwako a mo agetše. Ka baka la pelonkgo ya bona, ba fo dira gore ngwana wa bona a be le mokgwa. Bjale batswadi ba utamile, ke ngwana wa bona, a bōnalago, ka baka la gore ke modiri. Matlhong a batho, o tla

s875

kwa ba bolabola, ka go mo nyenya, ba f re, a abêla rena. Batho bona o tla kwa ba re, ke palabadi ma banna ba go sefêlê. Kganthe ge ba le naê, ba mmotša gore, o seke wa okwa ge ba bolabola ga go na selo, wena sepela.

2265 Go loša mosadi ka leina la yo mongwe. Go na le batho bawe ba rego ge ba loša mosadi, ba mo loša ka leina la morwa wa gagwe. Mankgapana, motlhang a bikiwago. Mankgapana ke gore go fapana. Bjale motlhang a bikiwago, ke moka ba yo fapana.

1021. Mankgapana a bona a yo ba ka ngwakong.

2266 Bjale ka Ntilane M ngwana Maseokōma, o be a tsere ke ba ga Moeng. A ka a ba pere ya magadi mabedi ka kgolê, a owa, molato o ile x wa tšwa ga Moeng. Ka baka la gore, ge a mo loša, o ile, a re, o mo lošetša morwa wa gagwe Kamaja, mothepa a dumêla. Bjale ba mo nyala, ba ba ba iša pudi ya kgata lapa. Pudi e ya kgata lapa e iša mong mokgonyana. O bōna mosadi wa gagwe. Bjale motlhang ba iša yōna, mosogana a ka a ya. Go ile gwa ya kgaitšedi ya gagwe. Batswadi ba mothepa ba re, ke mang, yowe le mc tlišitšego go gata lapa, ba šupa kgaitšedi ya mosogana. Mong mosogana o kae, ba re, o ile makgoweng. Nkabe le mo letêlê, gomang le x pudi ya lena, e tlare, motlhang a boyago, la kgōna le mo tliša go gata lapa. Bjale ba bangwe, ba re, a owa, mašaedi a be mabedi, amogêla pudi w ewe. Ke moka a eya mogêla. Ba e bolaya ka baka la kgaitšedi ya bo mosogana.

2267 Ntilane a bikiwa, a beka ke yōna kgaitšedi ya bo mosogana. Sephemō sa bona, ge ba nyaka go tseba mabapi le mosogana. Ba rhema ka gore morwa wa bona ke legwara-gwara. Bjale re kgopela ngwana yo gore a yo ba a peela mmatswala wa gagwe le a mo tseba le go bone, ga bone. Ke ge ba ba kwêla, ba ba gafêla mosadi wa bona ba beka.

1022. Ba ya ba tsena ka kgōrō ya Moeng. Diketšana tša ba mowe le ngwetši. Ka morago ba laêla ba tloga, ngwetši le yêna a tšhaba leboto.

2268 Mankgapana a ba ka ngwakong. Motlhang diketšana di tlogago, a di tloge ka moka, yo mongwe, o šala lengwe, o šala a mo fokatša. Bjale ka morago ga mo a tšhabile leboto, a goma a boya

s875

le phafana ya bjala. Bakeng sa gore ngwetši a šale le mofokatši, ke molaō wa mo nageng ya gešu. Bjale ka morago ga mo ba nwele phafana, ke lebaka la gore ba ē malaong. Lebaka la mo ba e nwa, ngwetši le mofokatši, e be ba dutši, ka ngwakong. Ba swanetše go robala ka babedi. Fēla ge monna wa ngwetši a le gona, mofokatši o swanetše go rōbala le mmatswala wa ngwetši. Mmatswala wa gagwe a bitša mofokatši, mmikiwa a šala a maketše. Ka morago ke ge a bōna, mokgalabje, Moeng, a tsena ka ngwakong. A fitlha a robala. A thōma go mo nyaka malaō, a mo ganēla. Ba lala ba katana bošego kamoka, a napa a gana.

2269 A botša mmatswala wa gagwe, bosola bjowe, a bo bōnego bošego. Ka moswana ga bo sele, a šilanya maušwa a gagwe, a faga, ba ja. Ka tsatši le wela mathōma, a ka a mmotša mmatswala wa gagwe, ka baka la gore go na le mehuta e mengwe ya dikgōrō, ya gore ge ngwetši e tsene bogadi, ba re, ba nyaka go ntšha sebokwana. A 1023. butšiša betši ba ba tlilego pele mowe kgorong, ewe ya ga Moeng. Ba mmotša gore ke monna wa gago, a re, aowa, monna waka ke morwa wa gagwe, e seng mokhuša o. Bošego bja la bobedi, a boya gape, a no gana bjale ka pele. Ka moswana, ke ge a tsoga a botša mmatswala wa gagwe taba e. Bjale a re, go yēna, o seke wa mo gana, ke yēna monna wa gago. Ke moka a seke a mo fetola.

2270 A ya a botša mmagwe taba e. Mmagwe a re letela monna wa gago. Fēla ke a kwa, bjale mokgalabje yowe, o wa ntswenya. Ke sa bitša papago ka mmotša, ke moka a ya a mmitša. Leina la papagwe ke Mabuwakanye. Ke moka a tla a mmotša mantšu a ngwana wa gagwe. A re, ke di kwile, ngwanaka, boēla, bogadi, ka moswana ke tla fitlha mowe. Ba tla tla ba mpotša gore molato keng. Ke moka a goma a boēla bogadi.

2271 Moeng ke tsena ka ngwakong, ka baka la gore morwa waka o re e sale yēna yo monyana. Ka moswana o itše a sa šile, ke moka, a bōna papagwe a fitlha. A re, go bona, ke tlile mo, ka baka la ngwana yo waka. Ke bone a etla kowa gae gaka, bjale a re, o wa tswinyiwa, o tswenya ke matswale wa gagwe. Matswale ke wa monna,

s875

mmatswale ke wa mosadi. Mokgalabje a re, ke nnete ke ya mo tswenya. Re kgôna go bopa diolwana tša ka gare ga tšôna, a di tsebe ke motho. Ke ile mosadi ke wa morwa waka, bjale o wa gana, o re o nyaka go
1024. tla tšeya wa gagwe. Ke lona lebaka lewe o bônago ke tsena ka mo ngwakong wa gagwe. Bjale papa mosadi a re, o wa kwa ngwanaka, go lukile apeela yo no mokgalabje yo, o kwe sewe, a go botšago. A re, nna mankobô a ke o kgaphole. A leka ka mekgwa e mentšî ya go bolabola le moredi wa gagwe. A napa a tiya x tlhōgô fase. a gana. A mo tlogêla a le bjale.

2272 A tswara mokgalabje, wa batho ka tša ka pele. Moeng a ka a goma go tsena ka ngwakong wa ngwetšî. A tšwêla pele le go ya ka ngwakong wa gagwe. Le yôna a tšwêla pele le go gana. Mafellô a bôna gore taba e, e tla mo tswenya. Bokaone ke gore e kwe ke batho. Ka bošego bjo bongwe a swara mokgalabje wa batho ka tša pele. O kilo re ke a rapšla, wa mpolaya, nka seke ka tsoga ka boeletša. A seke a kwa kc motho, a ba a re, kowa gogoro, ya ba gôna a mo lesetsago. Ka morago a idibuloga.

2273 A bitša seana Moeng gore ba tlê ba mo kwîšê taba e. Ka moswana a bitša ba gabo. Ke moka ba tla ba kgobakana, mowe kgorong ya mmitšî. A thôma go ba tlhalošetša, pelaêlô ya gagwe. Le bitša ke nna baana Kômê, ka ditaba tša motse. Ke fapana le mosadi, ke ya ka ngwakong, wa gagwe, bjale a ke kwane naš. O gana go nkalla, ke lekile ka maatla go bolabola naš, a re kwane. O bile a ya a botša
1025. batswadi ba gagwe. Papagwe a tla mo, bjale ka mmotša gore ke tsena ka ngwakong, wa gagwe ka baka la gore morwa waka o wa gana. Ka go riale mowe nka seke ka lešetša dikgomo tša ngwana waka di thoba. Ke le bitšetša ~~gax~~ yôna taba ewe, ya go gana go nkalla. Gore o wa gana o bile a ntswara ka tša ka pele, bošego bjo re tšwago go bjôna. Ka ba ka idibala, bjale ke bôna gore a kaba a mpolaya. Ke mokgwa owe ke ilego ka dira gore ke le bitše. Ke moka ke feditše.

2274 Diputšîšo gôdimu ga mosadi. Molato keng, ge o gana go alla mokgalabje yo. Ke baka la bokgalabje bja gagwe, ke karabo ya mosadi. Bjale ka gobane yowe, morwa wa gagwe, a go nyake, o tla

s875

feletša ka go reng. Ge ke hwetše ke monna, matswale a ka seke a ntšhégéla, e sale karabo. Ditaba ka moka ga tšóna rena seana Moeng, re re allé mokgalabje yo. A re, nna mankôbô a ke o kgaphole. Bjale ge mankôbô o go lebane, o swanetše go kgaphola. Ge ele mokgalabjé ke mokgalabjé wa gago. A napa a gana, a re, nna nka seke ka mo alla. Ge ba ntšeya a ba re, ba ntšeela mokgalabje. O wa kwa mosadi, mokgalabje ke wa tšhwene. Ka baka la gore di ya ya tša e raka motlhapeng, e fetoga lešele. Bjale motho e šu re ke re bona taba ya mohuta owe. A re le e tswenya go bolabola, nna ge ke 1026. re, mankôbô a ke ji, ke nnete, a ke ji. Ditaba tša ba šita, ba palakana, a sa dumšela go alla mokgalabjé.

2275 Ntilane a tšhaba le Mmaphôsa Motopa. A re, go tlhwa ke gapeletšwa go ja mankôbô go ntené. Ke ge a tšhaba le monna yowe, wa ga Motopa. Ba bôna, a sa goroge, bjale ba gopola gore o ile gagabo. Ka moswana ba lebella, ba seke ba mmôna, ba kata ba robala. Ka moswana Moeng, a ya go batswadi. A fitlha, a ba butšiša gore naa ngwana wa lena e šu a tle mo. Ba re, a owa, e šu re mmôné mo. Ke matsatši a mabedi a sa bonale. Lehono ke bošego bja la boraro, a sa bonale, ke ge ke dira gore ke tle mo, go tliho mo tlhóla.

2276 Ba wéla motlhaleng wa go mo nyakéla. Moeng le makgolo wa gagwe ba tšama ba mo nyakéla. Ba ya ba mo hwetša mowe motseng wa Motopa. Ba re go yéna, ge o re bôna re le bjale re nyakéla mosadi yo. A re, ke mo tšere, ke mosadi waka. Ba se sa mmolabudiša, ba mo swara ka letsôgô ba mo gôga. O gôga ke papagwe, o ile ke leka go ganéla, a mo tiya. Ke moka a sepela nabo, go fitlha naé bogadi. Papagwe a re, o wa kwa, go tloga lehono, o wa llé monna yo. A re, bokaone ke ge nka mpa ka tšeya ke mothoka wa makgeretla 1027. ditsébé, go ena le gore ke robale le mokgalabje yo. Papagwe a mo tiya, mowe a bago a idibala. A nyakela morokola, ka ôna a nyaka go mo thula nkô, bjale ka kgomo ge e thwediwa mogala. Batho ba diyo amoga. Ke moka a mo tlogéla ka lentšu la gore, o šale o mo alle.

2277 A šala a boéla kowa monneng yola a go tšhaba naé. Ka morago ga mo papagwe, a tlogile, le yéna a šala a tloga. O fo dira

s875

tše nkego o ya ka ntle, ke moka a napa a ile. Ba šala ba lebeletše gore o tla boya, a ske a boya. Ba tsibiša batswadi ba gagwe. Ba goma ba mo lata, ba ya ba boya naš, ba tiya. A goma a bošia, ba ya ba dira bjale. Bjale ka tšatši le lengwe, mmago mosadi, ga a bōna ba tišla go bolaya, a re, yowe a ka bolayago ngwana yo waka, o tla hwa boeme a sa loma ke nōga.

2278 Motopa a nyale. Ba re, aowa, ba bina tlou, bokaone, ke gore a nyale. Ka baka la gore o mo nyakile. Go tiya, le ka ba la bolaya motho wa batho ba. Ke moka a nyala, ba tšeya dikgomo ba fa ba ga Moeng. Monna yowe o be a na le dikgomo tše dintši, a ba fa dulo tša bona ka moka ga tšōna. Molato wa bona wa fēla o etla mowe, Ntilane a tšeya sefoka. Kudu ba mo lokolotše ka baka la gore, a setekeletša. Yaba ba mmōna ba phakiša ba ya ba kgaola thapo. Ke 1028. ge ba mo lokolla gore a nyale.

2279 Molaudiši ke Makgatlako ngwana Maseōkōma. O tšere ke ba ga Mohlabe. O tswaletše mo nageng e. O bina tlou. Mphathō wa gagwe ke Letuba. Papage e be e le yēna Mabuwakanye. Ntilane ke ngwanabo ka malapa, bona ke bana ba pōš. O tšwela pele le go laudiša tše tša ka fase.

2280 Lenya la ngwana yo a sa kwego molaō wa batswadi. Ke lebaka la mo ba dula mmotong wa Letswaing kgaufsi le thabana ya Serogwanyane. Go na le motse wa ga Raganya ka nga ya Leboya bja Serogwanyane. Mowe motseng owe, wa ga Raganya, go be go na le mokgalabje yo Kamokutupu le mokgekolo wa gagwe ba re, ke Matemane. E be e le batšofadi bedi ga bōna. Ba sa kgone le go dira selo. Ba phela ka gare ga mothopa wa bona, moši o no tihwa, o tupa mosegare kamoka. Ke lebaka la ge molaudiši e le kgarebe. Ba fēla ba roba dikgone ba e ya ba ba fa. Ba be ba se na ngwana yowe a ka ba robelago dikgone, le go ba kgēla methi. Bakeng sa methi le dikgone ba thuša ke Makopi. E be e le ngwetši wa le lengwe lapa, empa pelo ya gagwe e be e rēkwa, a na le pelo mpabi ya batho.

1029. 2281 Koša ya bona ya go kgopēla tša go ja. Ge ba ōpēla koša ewe ya bōna, ke moka re kitima ro theletša. Koša ewe ya bona ke e: Mosadi wa lekore, motšhetšhe motomola ka pale. Motlhabendi e be e

s875

le monna. Ba be ba e ôpêla ka mokgwa o, motlhabendi, mosadi wa lekore, mogobendi, motšhetšhe, motomola ka pale, motšhetšhe, Makopi le maganyola, motšhetšhe. Bjale ba ôpêla ka mokgwa owe, ba teišane ka ditlhôgô, ka baka la bonyana bja mollô. Go homola go ~~kax~~ epella koša ewe, ke ge Makopi a tlile a ba file tša go ja. Tsatsi le lengwe, le le lengwe ge ba o kwa Lakopi, a fagêla buušwa, ke moka ba thôma koša ewe ya bona. Ke moka a tle a ba fê buušwa. Ge ba nyaka methi, ba opella yôna. Phapanô mabapi le go nyaka methi, ba re, Makopi methi a pula, motšhetšhe. Kganthe ge ba kgopêla buušwa ba re, Makopi la maganyola.

2282 Ge re butšiša batswadi ba rena, ba re tlhalošetša ka mokgwa owe, ba ilego ba dira ka ôna. A ra di bôna, re bone bona, ge ba le mowe motlhakong, wa bona. Go tšofala go phela ke go hwa, o sa tieletšenyana. Bjale ge ba re anêgêla taba tša bona. Ba re, Matemane, o ile a tlhala banna ba bararo, yo a yago naê lebitleng ke monna wa bone. Batswadi ba leka ka maatla go mo kgalemêla, empa a seke a ba kwa. Ba mo tiya ka mokgwa mang le mang, a sa kwe selo. Ba mo opella, ka gore, Matemane ke palabadi ya banna ba go se fêle.

1030. Le ga go le bjale a seke a ba kwa.

2283 Monna wa go tšeya Matemane pele ke Malegasa Komane. Go monna yo wa ga Komane, o ile a šiya bana ba bane. Bjale ka morago ga mo a tlugile, le monna yo mongwe. Ba tsere dikgomo ba x file ba ga Komane. A thôma go sokologa, a loya banna ba gagwe. Banna ba we, a go ba šiya mowe, ka moka ga bona a ba ka ba phela. Ba ile ba šala ba hwa ka moka. Monna a seke a ya ngakeng, go tsama a o kwa lehu la bana ba gagwe. Ka baka la mosadi yo a goba a mo tsere, ka gobane ge a gopola gore ke nyaka go tsama ke o ~~kw~~ kwa lehu la bana. O be a re, o nyaka go tsama o tshinya ditseka. Bjale gore ba bolaille ke mmago bona, ba diyo o kwa fêla ka baka la go tona. A re ke ba upile, e be ba gopole gore ba ka šala ba fatla mala a dipudi tša go nyala bana baka.

s875

2284 Matemane a tšheba le monna wa Motšokwe. Batsokwe ke ba ga Mametša. Bana bawe babedi bawe, ke moka ke ba mafello. Bjale Batsokwe, a ba ka ba ya ba dumêla, ba re, go mo tšhabiši, boetsa mosadi go monna wa gagwe. Motšhabiši a gana, a ba a ntšha dikgomo a mo nyala. A ka a nyala mowe go kgodišago batswadi ba mosadi. O 1031. ile a fo lekantšha fêla monyalo wa yole a mo tlhadišago. Batswadi le bona e be ba nyaka, ke go šalla ke bonyanyane, bjowe le bona, ba goba ba tla šala ba ija.

2285 A goma a tšhaba le monna wa ga Lewele, le yêna e sale mokone, ke bona Batsokwe. Bjale monna yo wa mokone, o ile a nyala, go fitiša mokone yola. Ka gobane batswadi ba ile ba šalla ke dikgomonyana. Bjale ba botša moredi wa bona gore o wa bona, o tsene magôrô a mabedi o feta lehono, mo wa seke wa feta. Ka baka la gore o sa nyakana le monna yowe, a dumêla. Ka morago ga mo ba tlotšane ditšhila, a thôma mokgwa wa go dula a fapana le mosadi. Monna o be a sa nyake, go tiya mosadi wa gagwe.

2286 Mosadi ge a sa imi, o bjale ka mpja ya tshadi. Mpja ge e rophile e tšama e nyaka dikgôthô. Motlhang-tlhang e imago, ke moka dikgôthô a e sa di nyaka. Ka baka la go simê ga mosadi, a thoma go fo robala le banna. A gopola gore motlhomong yo mong o tla nkimiša. Monna a bôna gore ka tsatši le lengwe o tla ba a khupja a mo wêla gôdimo. A tloga a ya makgoweng, a mo fa sebaka 1032. sa gore a šale a sepela ka mokgwa owe, a ka kgonago ka ôna.

2287 Mosadi a šala a gwêrana le Mamokutupu. Nka morago ga lebaka le letelele, ge mosadi a kgethana le monna yowe, ge monna a tlugile a ile makgoweng. A ba le setshele sa kgwedi tše pedi, ka kgwedi ya boraro, a goma a epôna. Setshele ke gore a feta ke kgwedi tše pedi, a sa bone kgwedi. Bjale a holofêla gore monna yo o tla nkimiša. Ka moragonyana ga matsatši a se makae, monna a boya. A hwetšana gore madi a mosadi a sa fiša. Molaô wa bagologolo, ge monna a etšwa makgoweng, o be a sa tsenele ka lapeng la mosadi, aowa. O be a re, go beya dilo tša gagwe, ke moka a tlogê, a ê ka lapeng la mokgekolo. Bjale o tla mmotša medirô ya mo gae ka moka.

s875

A dira bjale, bjale a mmotša gore a seke a tsena, ka malaong a mosadi.

2288 Thekgo tsenene, ke koša ya mosadi, o epella monna. Monna a kwa tašlō ya mokgekolo, a seke a ya malaong a gagwe. Ala la gagwe legogō, a robala theko, le yēna a robala go la gagwe. Ge ba robetše bošego, ke moka o thoma go ḡpēla koša ya gagwe. A re, Thekgo tsenene, a ba boya bopapa ngwanaka. Thekgo tsenene, a ba boya bopapa ngwanaka. Bjale bjale go homola yōna ke go kata ke 1033. boroko, a kgomēla. A phafoga modirō ke ḡna. O epella koša ewe, a dirēla gore monna a tle malaong a gagwe. Bjale a seke a ya, ka go tšhaba go taboga molaō. Koša e, e a rogana, ka gobane, thekgo, ke polo ga e tota, bjale tsenene, ke ge e kwatile e filo tsetsemala. Bjale o epella ka mokgwa owe, a dirēla gore ~~mm~~ monna a tsogēlwē, a ē malaong a gagwe. Kganthe wa mosadi o kwa botlhoko pelong, ge monna a sa e, malaong a gagwe.

2289 Matemane a tšhaba le Mamokutupu. Ka morago ga matsatši a se makae, a bōna gore go tihwa ke epella go ntenē. Ke ge a kwana le monna yola, a go ka a mo kweletša. A ya a botsa batswadi gore ngwana yola wa lena, a ke mmone. Batswadi ba re, ngwana o diyo rwala tlhōgō ya mongwe. Papagwe ga^{mm}ogō le yēna mokgonyana ba tšama ba mo nyakēla. Ba ya ba mo hwetsana mowe motseng wa ga Raganya. Ba mo tšeya ba boya naš bogadi. Ge ba fitlhile naš, ba thōma go mmutšiša. Ba re, o tswenya keng. A re, ke tsweny~~m~~ ke segōkgōthi, monna a dutši, a le gona. Monna a re o wa kwala, bjale ~~nna~~ ke šitwa go ya malaong a gagwe, ka baka la gore o ile a ba le setshela. Papago a re, o nyaka go bolaya motho wa batho ba. O dulš le^baka le tla fitlha la gore le tlhakane. A dumēlla kwēla. 1034. Go dumella kwēla, ke gore a fo dumēla, a ka seke a dira mowe a dumēlago gona.

2290 A goma a tšhaba le monna yola gape. Bjale ba se sa dula gae, ba fo tšhaba le dithaba. Ba leka ka maatla go mo rakiša, ba ba ba swara, ba ba buiša ka gae. Matemane a re, morago ga ke ne mabešlō, monna yono, a ntšhe dikgomo, a mo fe. Bjale batswadi ba

s875

motšhabiši ba gana, ba re, aowa, sepela monneng wa gago. Monna a re, yo ke waka, ke tla mo nyala. Motlhadiwa a re, ke pere ya magadi a mantši, ka go riale mowe, mo lesetseng, a mo nyale, nna a mphê tsaka. Ke ge ba mo lokolla gore a nyale, ke ge a nyala, ba tšeya maditsana a Lewele ba mo fa. Molato wa bona wa fêla o etla mowe.

2291 Bororo bo aja, bo llê Mamatemane le Mamokutupu. Ke Mamatemane, ka baka la gore o ile a bêlêga bana, bjale a ba tlogêla. Ka morago ga tlogêlô ewe, ya gagwe, a goma a ba bolaya. Bjale leina la gagwe a la šala le gopolwa lefaseng. Motlhako o ba go tihaka ôna, ba tihakile wa ntšha pelo. Mokgekolo ge a tšofetše, dinta o pyatla ke moredi wa gagwe. Bjale ba hwa dinta di diyo bela, malaping a bona, awe, ba aparago. Makopi o ile a khutša, motlhako wa go ba apeela ka morago ga lehu la bona.

1035. 2292 Tlhalano e ya dipere tša magadi mabedi, e bakwa ke batswadi ba pere. Bjale ka lebaka le lengwe, e bakwa ke bororo bja yêna mothepa goba mosadi. Batswadi ba bangwe, ba na le pelo nkgô, ya go-pelankwêla, dilo tša batho. Ke moka o ba patšetša mohumi yowe moredi wa gagwe. Le ge monna wa gagwe e le motho yo a lukilego, e le motho yo a e thatago. A bile a rata le mosadi wa gagwe bjale ka banna bawe ba ratago basadi ba gagwe. Batswadi a ba kgatlhe ke taba ya mohuta owe, aowa, ba kgatlhwa fêla ke go ba le lešaka la dikgomo.

2293 Matšatši a bo lehono. Makgowa ba tlile le selo sewe mokgalabje yo Sekwai Mohlabe a ilego badimung a šeya seema se, tsiba sa modimu ke makgona tšotlhe. Tsiba sa modimu, o ra tšhalete. Ge ba le monyalong, ba nyaka dikgošo go phala tsiba sa modimu. Ka moragô ga monyalo, go šala go buša sona. Go na le dilo tše dingwe gape tše dintši, tšewe di laolago ke tsiba sa modimu. Dilo tše bjale ka dimonokane le mehuta-huta ya dirurubele. Ke gore mehuta-huta ya dikobô, le mehuta ya dipheta. Bjale dilo tšewe kamoka ga tšôna, ge o tla di hwetšana, ke ge o tswere sôna tsiba sa modimu.

1036. Selo se sengwe le se sengwe, ge o ka re, se diiwê ka sona, se tla diriwa ka ntlê le pelaêlô.

s875

2294 Tsiba sa modimu se phala dikgomo godimu ga dikgarebe le basadi. Mosadi a ka nyaka go e^hpolaya, a epolaela sona. Bjale ka go riale mowe, magadi a bona, ga fele. Bjale a bo-mmago bona le bona, ba wele, kwaleng ya sona, ba lebetse gore re ile ra ja dikgomo tsa morwa mokete. Ba kgona go bitsetsa baredi ba bona batlabo, ka baka la gore motlabo, o mo file ka tsiba sa modimu. Ka morago ga bo-nohunuho bjowe, ke moka o botsa moredi wa gagwe gore, tloga le monna yo, o na le tshalete e ntshi.

2295 Taba e, e kile ya ba gona motseng wa Malesa le Magomane. Magomane a losa mothepa lapeng la Malesa, a kwana nash. Kganthe mothepa yowe Madintshi o be a tseye ke Makadi Makokoropod. Bjale Makadi o be a na le dikgomo tsa go mo nyala. Makokoropod e be e le mokgalabje, a sa tlhwe a eya makgoweng. Ka go riale mowe, o be a mo tseye ka gore, ke mosadi wa mokokotlelo. Lehu la gagwe le tla tlhaga ka yena, ka gobane e sale yo moswa. O tla mo tlhorisa go tlhwa a mo leta, ka moragod ga mowe a mo upa, gore a sale a sepela gabotse.

1037. 2296 Ba ya ba nyala, go nyala ba ga Makokoropod. Ka morago ga monyalo owe, ba tlabela bakgonyana pudu. Ke moka go fedile, bakgonyana ba laela, ba boela gae. Lebaka la fitlha la gore Makadi a iswe bogweng, go bona ka dikgomo tsa gagwe, ka mo di ilego. Bakgonyana o fitlha ka mabanyana. Aowa, a ya a fitlha a hwetsana mosadi wa gagwe a se gona a etetse ga makgolo wa gagwe. Kganthe mowe ga makgolo wa gagwe o lateletse mosogana yowe wa ga Magomane. Yowe a felago a e fa mmagwe mothepa tshalete. Bjale ba roma motho gore ba yo mmitsha a ya a gana go tla. Kganthe o kwane le mmagwe gore le ge ba ka go bitsha, wa seke wa dumela.

2297 Mmagwe a re ga na taba le a mo tswenya. Ba re go mmagwe, bjale ngwana wa gago, o ganela ga makgolo wa gagwe. Mmago mothepa a re, a na taba. Bjale papago mothepa a na mohola, ka baka la bolwetshi. O be a bolaya ke sehuba se segolo. Bjale a re, go mmago mothepa, o wa bona bojela pele, nna a ke bo nyake. A fetola ka gore, le tlhoka go mo fa dikgomo tsa gagwe, nna a ke nyake gore

s875

ngwana wa ka yo ba kapara-lepai. Ke moka ba napa ba di gumisa, a sala a dutsi le Magomane.

1038. 2298 Lebaka la gore Magomane a nyale la fitlha. Bo-kgomo kata o e kgoroše bo a tsefa. Ba ile ba fitlha banyadi, bjale mothepa a ba bona, a fapana nabō. Bakgonyana ba sala ba gakilwē le ngwako. Aowa, ba robala ka ntle le maduma. Basadi ba motse le bona ba seke ba kgōna go dumediša bakgonyana. Ka gobane, wa bona ba yo ba dumediša, ba bona dikgarebe di bitsana. Ke gōna ba tla ba butšišago gore molato keng. Bjale ba ba tihalošetša gore go tlile bakgonyana. Le gela mmago mothepa a re, go bona moredi wa gagwe a tlugile, a bitše banenyana ba motseng. Batho nkabe ba tsibile gore, baeng ba gona. Bjale moredi wa gagwe, o filore go ba lla legogō, a tloga, le yēna mmagwe, a kgaogana.

2299 Ba goma le dikgomo tša bona. Ka moswana bja re, go sa, yo mongwe wa mnyadi a re, wa e kokonēla tlhong o tla la^utlha le dinama. A tšwa ka ngwakong a ya a bitša sebaka sa bona. Ba mmošša ka mokgwa owe ba tlilego ka ōna. Bjale ba re, a iše maduma, le go napa a tsibiša le gore ba tlile go nyala. A ya a ba botša mantšu awe. Bjale mmago mothepa a re, dia kwala, bjale nna ke šitwa go ja thoto ya ga Magomane. Ka baka la gore ngwana a ke kwane naš. Ka mabanyana o no ba lla legogō, a tšwa, ka gopola gore

1039. o ile go bitša bo makgatle. Bjale maboyong, a seke a boya. Le ga lehono a bonale, ka go riale mowe, a ke bone gore re tla ba amogēla ka mokgwa mang. A iša maduma awe ga monna wa gagwe. Monna a tla ka noši ga sebaka, a re, go sona, sepela o botše ba ga Magomane, nna taba tša lapa le di ntšhitilē. Ngwana a kwe, sewe ke mmoššago ka baka la bokwēlšpa bja mmagwe.

2300 Tšhukudu e tihabile ka gotlhe. Ke seema, se bolabola gore basadi ke ba bantši. A ka tšama a epōnēla. Go ja dilō tša motho ke go kwana le ngwana. Mmago mothepa ke sekwēlšpa. Ngwana wa gagwe ga nyake ge a nyalwa, o nyaka fēla go tšama a tšeya ditšhalete tša batho ka yēna. Ka go riale mowe ke tšhabe, o šaba ka yēna. Ke moka ba ga Magomane ba goma le kgomo tša bona. Ke moka ba re, mesebjama ewe ba ilego ba ja, ba ba fa yōna.

s875

2301 Pelo ga e bolae, nkabe e bolaya nna. Ke papago mothepe
 ge a g bôna bakgonyana, ba etšwa ka ngwakong, ba tloga. Go
 tlhoka mohola ke motlhako. Ka nya lesepa la mphetogêla nôga. Ga
 1040. go na taba, o riale a botša mmago mothepe. Le ge o mpôna ke ehwa,
 o gopotšê go tla šala o ija dikgomo tša ngwana waka le bašegêla,
 dikgomo tša gagwe o ka se ke wa di ja. Motlhang ke hwago, o tla
 ntšhala moragô, o tliloba a nkgotšetša mollô. Ka nnete go ile gwa
 ba ka mokgwa ola papagwe, a go bolabola ka ôna. Papagwe, a re,
 go hwa, ka morago ga sello, gwa hwa moredi wa gagwe. Mowe re
 hwetšana seema se, Nthatana ya mašabela kgane ela e letše mang.

2302 Basadi ba lehono, o re, ke mosadi waka ge o bôna a
 tšofala a sale nago lapeng. Ba bangwe, ba bolaya banna ba bôna,
 ba dirêla gore ba tla šala ba šanka ka mokgwa owe ba ratago. A e
 sale mosadi, ke selobô sa go tšama a loba ditšhalete tša batho.
 Monna yo mongwe le yo mongwe o fo tšama a kwaêla, a mo fa tsiba sa
 modimu makgôna tšotlhe. Ba bangwe ba bolaya ka baka la motlabo,
 a dirêla gore o tla šala a phela le motlabo wa gagwe gabotse.

2303 Bjale ka Maphale mosadi wa magadi a mararo. Mosadi
 yowe, o ile a tlhala banna ba bararo. Kgomo kata o e kgoroše e
 bose. Ka monna wa bonê, a ya a dula. Madi a banna a swane, go
 riale ke mosadi. O bolabola ka monna wa gagwe. O lebetše gore
 1041. mogo go tsefa wa go utswa. Le gore ge batho ba šetše ba tlotšane
 ditšhila ba nkgêlana. O bolabola ka mokgwa owe, ka gobane o
 kgethile motlabo.

2304 Monna wa bonê wa Maphale e be e le Mabokatšhabe. Bjale
 a bôna mosadi wa gagwe a mo mêlêla mosela. Ge a re, o bolabola naê,
 ke moka a no kgeilêla mowe a kwago pelo ya gagwe. Bjale monna a
 no tlhwa a elwa le mosadi ka baka la go se kwe sewe a se bolabolago.
 Ka tsatši le lengwe a mo tiya kudu, mowe banna ba ba go ba kgobakana
 ba ba athola. Monna a re, ke a mo lefa, ka baka la gore ke mo
 teile kudu. rêla x ke tla šiya seema se, wa bôna letsobe le sa swe,
 ka gare go na le motlang. Kgomo e ke lefago ka yôna, ge le tlhaba
 ke moka ke lehu laka. A ntšha kgomo a mo lefa ka yôna, molato wa
 fêla.

s875

2305 Lehu la Mabokatšhabe la tšwa kgomong. Ba[^]ji ba nama a ba gadimi, ba gadima ntweng. Ba gadimana ntweng ka baka la gore a tlhoka go gadima o tla tlhaba wa gabo. A ba ka ba éla tlhoko, ge a be a bolabola gore kgomo ewe, ge yo tihabiwa ke moka ke lehu laka. Ba re o wa fora, o nyaka gore ra se ke ra e bolaya. Ba bolaya kgomo. A ka a ja nama ya yóna a e feletša. A tlihabega, ke dinyane ke dinyane, ke moka a hwa a šiya megwapa ya yóna e lekeletše 1042. ka ngwakong. Ke gona ba šala ba gopola polabolo ela ya gagwe. Nkabe re mo kwélé, polabolo ya gagwe. Nkabe ke ye maloba. Ke moka ba rwala tlhóǵǵé ewe ya ga Sekgobéla ba iša lebitleng. Ba šala ba lebeletše motlane ola a o bolabolago. Ba ke šetše ke kile ka tlhaloša gore, ba ke buntši. Bjale le bothi ba e a šoma go motho yo mogolo yo ba mo tlhompago.

2306 Motlane wa nyaréla gare ga letsobe la dipilo. Motlhóǵǵé-gadi o tšeya ngwaga ka moka, a sa lla sello sa monna wa gagwe. Ka ngwaga wa bobedi, ke gona a ka kgethago motlabo. Bjale a ka a dira bjale, o ile a re a sale pilong, ba bóna monna ~~ka~~ a tsoga ka ngwakong. Ba thóma go makala gore molato keng, a riale a šetše a tsentshe monna ka ngwakong. Ba gopola dipolabolo tša mohu, ba hwetšana gore ke óna motlang ola a goba a ~~ka~~ o bolabola.

2307 Ba gabo mohu ba dira gore ba tšwe, ba yo tšama ba o kwa lehu la mohu. Ba ile ba kwa botlhoko kudu. Ba bóna gabotse gore ba diyo mmolaya. Ba tšwa ba le kgorong ya ga Mohlabe. Tša ya tša tiya Maphale. Ba boya ba anegéla kgoši ka mokgwa owe di mo teilego ka óna. Molato a wa ka wa ba góna, ke mpja e lumile mong wa yóna.

1043. 2308 Sa go ja mogwéra wa gago, ka motswana sa kwa bodutu se ja wéna, go riale ke motlang. Motlang wa thóma go góǵéla maoto morago. Ka baka la boloi bja mosadi. A re, ke mmone gore mosadi ke lefšla. Ka gobane a kwana le yo mongwe, a re go yéna a mpolae o tla mpolaya. A tsola buušwa bjale ka metlha a bóna go sa tle motho. A bóna lebaka le fo napa le řeta, bjale a thóma go makala. A se ke a tseba gore molato keng, a sa tle ka lapeng la gagwe. A dira bjala, a gopola gore o tla tla, a se ke a tla. A re, go

s875

bōnagala gore o bone ba bangwe, bjale nna o ntatlhile. Ke tla mo tlhapholla.

2309 Motlang ke Mokolokoto Sokane. A bolaya bana ba Sokane ka babedi. Mowe re hwetsana nyepo e, wa ukamela o wa bola, wa e tsa mohu papago. O ile a bolaya bana bawe ka baka la papago bona. Ka baka la go boetsa maoto morago. Lehu la bona, ba ile ba hwa tsatsi ka lethii. Gwaba taba e, e makatsago. Ba ya mabitleng tsatsi ka lethii. Taba ya mahu a bana bawe e ile ya kwiša batswadi botlhoko. Ka baka la makgolêla. Senkgoletse se na moloko se na mma a sa nkgolêla. O ile a ukamela, o be a nyaka go bonang, ke moupile go riale ke Maphale. Molato o mpolaisitse monna waka a re 1044. o tla sala a ntota.

2310 Ba tswa ba le kgorong ba ya dingakeng, tsa ya tsa tiya Maphale. Sokane, a tsama a o kwella lehu la bana ba gagwe, ga botshokgwatshokgwane. Ke gore dingaka tsa go se tse moloi. Dingaka tsa go tiya moloi, ke dingaka tsa bathoka. Dingaka tsa basotho a di nyake go tiya moloi, ka baka la go tshaba go rutla metse ya batho. Sa bona e be e le moreu. Bjale tsena di f go fa fêla tsela, ya go thoma motho yowe, a go bolailago. Gore o mo thoma, ke moka le kgone le e tswa le ya dingakeng. Yona e tla ba e go butsitse nnete, ya gore motho yowe ke moloi, le ge le ka tswa, a ka se ke a phêpêla. Go ile gwaba ka mokgwa owe, a ya a thoma Maphale, bjale a gana. Moloi o ntsha ke ditlhako. Ke ge ba yo tswa ba le kgorong ya Mohlabe. Mokomê a ya a mo tiya.

2311 Ke ba bolaille ka baka la gore o mpolaisitse monna waka. Ba boya mokomeng ba laudisetša kgoši ka mokgwa owe, mokomê o mo teilego ka êna. Bjale ba mmotša gore o wa phekgga, a re, a owa, ke moka ke ge re goma. Go bjale Maphale, a dumêla. Bjale o diretšeng go bolaya tlhōgō tse pedi. Molato ke gore monna yo e be e le ~~mokomê~~ motlabo waka. Bjale a re, go nna ke bolaê monna waka. Ka dumêla, a re go nna o nthata kudu, o tla sala a dutši le nna. Bjale nna 1045. ke ge ke nyakišiša molato wa monna waka ke sa o bone. Ke thoma go mo dirêla mereba. A ntiya, ke moka a ntefa ka kgomo. Kgomo ewe ke

s875

ke yōna ewe, e bolailego monna waka. Bjale ke ge a dula le nna. Ka moragō ka bōna a sa tihwe a sa tla ka ngwakong waka. Ka dira bjala le gona a se ke a tla. Bjale ke ge ke re, o be a tllilo ukamēlago. Ke moka ke mo nyamola ka bana bawe. A fetša dipolabolo tša gagwe ka seema se, mofutlha santsweng o re se tšwē se mo lomē.

2312 Ditaba ke tšewe banna, go riale ke kgoši. Ke moka banna ba thōma go di tsolla. Ba re go mosadi o na le phōšō, ya go bolaya monna wa gago, ka baka la monna wa basadi ba bangwe. Nkabe o gane, goba o bolaē yēna. Bjale bōna tlhōgō tše pedi tše o tla di lefa kang. Di lifile tlhōgō ya mogatsake, go riale ke moloi. Nkabe o bolaē yēna pafi yo, o šiš bana bawe, o ba bolailego ba se na molato. Ke ba bolaile ke dirēla gore ke tla šala ke bolabola naē. O ke o bolabole Mokolokoto.

2313 Dipolabolo tša Mokolokoto. Ke nnete mowe a bolabolago, ke nna yowe ka go mo likiša gore a bolaē monna wa gagwe. Bjale ka nnete a ya a mmolaya. Bjale nna ka bōna gore ka moswana o tla 1046. bolaya nna. Ke ge ke boetša maoto morago. Ke moka ke feditše ba bina tloa.

2314 Ditaba tša imēla banna. Bjale ka go riale mowe, le baloi bedi ga lena. Monna o na le phōšō, o wa tseba gore mosadi ke ngwana. Ge o kare, o dira naē modirō wa banna le basadi, wa mmotša gore sepela o dirē sa gore, o dira. Ka moka ga lena le lefane. Kgoši e ka ripa ditaba rena, re bōna phōšō godimu ga bona bedi ga bona. Kgoši ya re, Maphale a ntšhe kgomo le yēna Mokolokoto tša go tswalla kgōrō. Ke moka ba dira bjale molato wa bona wa fēla o tla mowe. Bophoko bo aja, bo llē Maphale. Ditaba tše ke ile ka di bōna ka noši, nna Lotantane.

Tema ya 14. Melato e e sa tlhadišigo.

2315 Melato ya go se tlhadiše, ke melato ya bathong. Ka gobane lefsika le ka se ke la ba le molato, molato o no fēla o eba bathong. Bjale mosadi a ka ba le melato ka botlalo, melato ewe, e se melato ya gore o wa tlhala. Ga go molato monna wa gagwe, o swanetše go lefa melato ewe. Ka baka la gore ke mpja ya gagwe.

s875

Melato e k bjale ka e:- ntwá, bofebí, go utswá, bonyéla le go sata.

1047. 2316 Ntwá ga e dirí tlhalo, e dirá molato féla. Bakeng sa ntwá re hwetsána seema se, sa go laya, gore motho a seke a dula a elwa dintwa. Se re, ga bolepyega mogopo e o ribegwé, mogopo go ribégwa wa bo mogale. Mogopo ke sebjana se ba tsolélago tsa go ja ka ga óna. Bjale molato a o lifiwi ka mogopo, o lifiwa ka diruiwa. Ke gore ga bo mogale lešaka le a buléga, la šala le omile. Ka ga bo lepyega thatha e ya fella, ke maphaphaa. Maphaphaa ke gore ke e ntši, ba ja a ba šita. Bjale le ga seema se eme pele ga batho, a ba se šale morago. Ka baka la kano le go tona. Ke góna ba gatella seema sale fase, empa le ga go le bjale, se gare ga bóna. Ka gobane ka moswana, batswadi ba gago, ba tla go botša sóna.

2317 Kano le go tona, di kwatšá motho kudu. Kano ke go anéla gore ke fentše mokété. A e šumišwe féla mabapi le go fenya motho, a owa, le ge le bapala ka go katana, wa kata yo mongwe, o wa néla. Ge o bolotše, o wanéla ka mphathó wa gago. Ge o sa bolla, o fo anéla ka gore, ka mokata nna. Go bjale ka go thwamola mosela wa kgomo, le swanetše go anéla, ka mphathó wa lena. Bakeng sa papadi ya go katana, ba re, ba bagolo a ba bapale. Ke nnete, a go kata ka maatla, ke moka ke ntwá. Go katana ke papadi ya ba banyana.

1048. Ntwá ewe, e bolwabolwago gore a e baka tlhalo, ke ntwá ya mosadi le mosadi. Go tona, ke go tšama o tumiša gore nna, ke na le maatla ke fentše mokété. Ka baka la go tona ga gago, go kwatšá motho yola. Motlhanǎ le gatlhanago garé, o tla fo go gata ka kgolé, ke moka wa re, o wa bolabola, a kgeila, ke moka le a lwa. Ntwá aba le feletše, wa lefeletša o mogobatša goba a go gobatša.

2318 Bjale ka Malebóǎ Mathaba, monna yo o be a tšere basadi ba babedi. Mosadi wa go tšeiwa pele, Motšatši ngwana Raganya, wa bobedi Manku ngwana Mohlabe. Bjale yola wa pele, a tima molló, a ya a rumaša ka ga wa morago. Ka baka la gore wa moragó ke ngwana wa malome wa ragwe. Basadi bawe, e be e le ba ga ntwá duméla. Ntwá ya bóna, e be e le ya lehufa. Seema sa lehufa. Lehufa re lwa la monna la motlabo le ka ba kgone.

s875

2319 Ntwa ya Manku le Motsatsi, ke ntwana ya lehufa. Tsatsi le lengwe le le lengwe, ge ba e tswa bjale, ke dikomanô. Motlhomong ba fo ômana fêla, motlhomong ba lwa. Monna a kgone go lamola, ka baka la gore yo mongwe ka moswana, o tla re, e be ba nthikile le monna wa gagwe. Bjale a diyo phela ka go ya, a bitša 1049. bawe agišanego nabô, ba etla ba lamola ntwana.

2320 Motsatsi a loma Manku molomo, a tloga le setsiba. Ka tsatsi le lengwe, ba nwa bjale, monna a bonwa, ka maatla. A lebala gore o na le dikgomo tša matsheka ka šukeng la gagwe. Bjale ge a fitlha gae, a diyo ôma ka borôko bja go tagiwa. Basadi ba tsoša dikomani tša bona, tša ka metlha. Yo mongwe a tswa a ôma mokgobeng wa gagwe, yola le yêna bjale. Yola a re, tla ngwanaa, yola le yêna bjale. Manku ya ba sebela bjakwane, a mo latella mokgobeng wa gagwe, ke moka a mo keleya ka letswela. Ke ge ba thôma go lwa. Ntwana ga e na bothakga, Motsatsi ke ge a okwa gore o wa mmekiša ka maatla. Ke moka a mo loma ka mênô. A bôna gabotše gore o mo gobatšitše, a lwêla go phonyokgiša, a ba a phonyokgiša a tšhaba.

2321 Monna wa bona a bôna Manku phôšô. Ka moswana ge bo sele, a šupa monna, kgobadi ya gagwe, ka mokgwa owe, a gbetšego, ka ôna. Bjale ka ge a sa ka a ba bôna ka mokgwa o ba lwelego ka ôna. A butšiša, a hwetšana gore mogobadi, o ile a latella mogobatši mokgobeng wa gagwe. Bjale a re, go ja mogobadi, o dirile phôšô, ya go mo latella. Mogologolo o re, wa se ke wa latella nôga x moleteng wa yôna. Ke moka a fetša polabolo ya gagwe.

1050. 2322 Manku a ya gagabo, go bega bogobadi bja gagwe. Ke moka a botša monna gore ge gôna o bôna gore a ka gobala, go lukile, nna ke ya ga ba gešu. A re, mowe go tseba wena. Ke moka a napa a tloga, a ya ga batswadi go ba botša. Bjale ge a fitlhile go batswadi, a ba anšgêla ka mokgwa owe ba lwelego ka ôna. Le ka mokgwa owe a ilego a botša monna wa gagwe, a se ke a šla kgobadi ya gagwe tlhoko. Ka baka la gobane nama ya gagwe e tlugile, bona ba ile ba mo fa ngwana wa bona, a sena sekgetlo. Ba ya go kwa taba ya ngwana wa bona.

s875

2323 Ba bōna Mathaba molato. Ba ya ba fitlha motseng wa Mathaba le ngwana wa bona. Bjale ba mmotš'a gore re tllile mo, ka baka la mosadi yo wa gago. O tllile kowa ga rena go tllilo re bega madi, le ka mokgwa owe, wena wa go se ke wa éla tlhoko bakeng sa kgobadi ya gagwe. Dia kwala go riale ke Mathaba. Bjale ka ge nna ke sa di bōna gore ba lwele ka mokgwa mang, bona ba ka tlhaloša ka mokgwa, owe ba lwelego ka ōna. O dula kgaufsi le batswadi ba yo, bckaone ke gore, o ba bitše le bona ba be gona. A dira bjale, a ba bitša ba tla.

1051. 2324 Ba gafêla Mathaba molato, ka baka la gore ke mpja ya gagwe. Manku a laudiša ka mokgwa owe, a ilego a laudiša ka ōna pele. Motšatši le yēna a bolabola, ka mokgwa o, a mo lateletšego ka ōna. Bjale ba di bolabola, x ba hwetšana gore ngwana Mohlabe o na le phōšō. Bjale ba tlogēla phōšō ba lebella madi. Ba re, ditaba ka moka re a di kwa, bjale taba kgolo ke ya madi a bogōlē. Ka go riale mowe, wena, Mathaba o swanetše go lefa ngwana wa rena. Ka baka la gore mosadi wa gago, o golofaditše ngwana wa rena. A re, ke a di kwa, go swanetše go lefa batswadi ba mosadi. Bjale batswadi ba mo^lumi ba re, ge o mo tlhala bolabola gabotse. Re tla lefa molato, ra ba ra tloga le ngwana wa rena. A sitwa go gafêla ba ga makgolo wa gagwe molato.

2325 Mathaba a ya thopeng, a lefa ka kgomo. Ge a le mowe thopeng a roma motho wa go ya go no rapela ka kgomo. Ba re, dia kwala, a e gape e tle. A e gapa a tla a ba šupa yōna. Ba re, molato o fedile. Ke moka ba e bolaya, ba rwala ya bona, ba tloga nayō. Mosadi a šala bogadi. Mosadi ge a dira molato o dirêla monna wa gagwe.

1052. 2326 Manku a goma le yēna a dirêla monna wa gagwe molato o mogolo, wa tlhōgō ya motho. Molato ke le sepa, ba ōba ka kgonwane. Motiya senyalo a tlhoke go boeletša. Ka tšatši le lengwe, ba enwa mabjala. A thōma go lēbēla Matlwane ngwana Mašumu yowe a goba a tšere ke ba ga Pōpēla. Matlwane e be e le mokgekolo, bjale a kwa Manku a ōmana le yo mongwe. Ke moka a re, o wa mo kgala gore a

s875

homolê. A fo tšwêla pele le go ômana. A bôna gore o nyaka go swarella yola, a ômanago naê. Mokgekolo wa batho a iša seatla, a mo swara letsôgô. A mo gôga ka lona, a dirêla gore a tlogê naê. Bjale a phaiša mokgekolo wa batho bawe, a ya a wa. Ke moka mokgekolo o kwile botlhoko.

2327 Lehu la Matlwane. Ka moswana ba ga Mathaba ba bôna sebaka sa go tšwa ga Pôpêla. Sa go ba bega molato owe o dirilego ke mosadi wa gagwe. Bjale a bitša ba gabo, a ba bega taba e. Ba gabo ba re rômêla sebaka sa go rapêla. A dira bjale, ba ya ba se fetola ka gore, a re o kiše molwetši pele. O tla re, ge e fodile, ra kgôna re mo fetola. Ba lebendišana ka babedi molwetši. Molwetši a tšwêla pele le go babja. Ba kilo tšeya ke dinyane ke dinyane, ke moka a napa a hwa, matsogong ga Pôpêla le Mathaba.

1052.
1053

2328 Ba lefa mohu ka lesome la dikgomo. Ka moragô ga lehu, ba ga Pôpêla ba roma motho gore sepela o ba botše phôlôfôlô ela ya bona e hwile. Bjale ke molato, ba tseba gore tlhōgê ya motho e lefiwa kang. Mathaba a re, molato a o lefê ke batswadi. Batswadi ba re ke mpja ya gago, ge mpja e ka ya ya bolaya phuthi, e bolaêla mong wa yôna. A bôna gabotse gore a ka se ke a kgôna selo, a lefa molato a lla. A ntšha lesome la dikgomo. Ba mmotša gore molato o fedile. Molato wa Mathaba le ba ga Pôpêla wa fêla, o tla mowe. Lešaka la Mathaba la šala go ngōnga ntši dikgomo di ile go lefa molato. A fetoga modidi ka baka la bogale bja mosadi wa gagwe. Ga bo lepjaga dikgomo tša šala di eme, ka lošaka.

2329 Manku a tšwêla pele le dintwa. Ntwa ya gagwe e tšwa bjaleng. A lwa le mosadi wa Masoke Mabakane. Mosadi yowe a go lwa naê, ke motlogolo wa Matlwane. Nôga ga e latelwe moleteng wa yôna. Bjale ntwawe, ya bona ba ile ba lwa ka lapeng la Maria mogatša Masoke. Mowe ntweng ya bôna, e be go na le Matšholêlê kgaitšedi ya Masoke le yêna Masoke. Motho o šele e be e le yêna fêla. Ge o bôna motho a go lebêla, mo tlgêlê. Bjale yêna ka manganga a gagwe a se nyake go tloga.

s875

1054. 2330 Taudišô ya Manku ge a fitlhile ka gae. Le ge a laudiša a ka a thaeletša ke motho, ka baka la gore o wa lêba. Motho ke wa go kgadiwa, ka moswana o tla tsoga o mo leboga. O tlare mola gwa sebe mokêtê lehono, rkabe ke dirile molato goba ke le mogobadi. Empa le ge ba ile ba se mo thaeletše, o ile a fo bolabola a re, le ge le nkhomoleletše, ditsebe tša lena di tla no tšeya sewe ke se bolabolago. Ke teilwê ka baka la go tsênêla dikganeng tša Masoke, Maria le Matšholêlê. Kgane ya bona e be e le ya go tihabêla bale malôpê kgomo. Ba re, kgomo e swanetše go tihaba ke Masoke, bjale a gana, a re, ke nna ngwana monyane, bogoši bo na le malapa a bjôna. Ka baka la gore ke nna kgaleke, ngwana maleka tša go fîša. Ka re, o wa kwala, a go tihabe ba malapa a magolo. Ke ge a thakgoga, a ntiya. Matšhólêlê a mo swarêla. A fetša taudišo ya gagwe a etla mowe. Bala ba go fo homola, ka dipelo ba fêla, ba re, o be o bigile ke mang, ka gobane taba ge e šitwa go fêla e ya begwa. Ba robala go le bjale.

2331 Maria o lumile Manku sekana. Ka baka la gore ke bošego a ba ka ba mo tlhókômêla gore o teilwe ka mokgwa mang. Ka moswana ba hwetšana gore o mo gobatšitše. Bjale ba no homola ba ga Mabakane le bona, ba se ke ba romêla sebaka. Taba ya seke ya ba gôna. Le 1055. bona ba ga Mathaba ba seke ba romêla sebaka sa go butšîša. Molato wa bona wa fêla o etla mowe.

2332 Manku o nyaka go lefeletša. A re, go bona le tsebe ke nyaka go mo tiya le nna. Ka baka la gore se tšama se keya (go tona) se re, se nteile. Bjale nka se ke ka tiya ke le fotwana le le bjale lela. Lentšu le se, ke lentšu la go nyatša, kudu le bolabola selo se senyana. Bjale Manku ke mosadi wa mmele yo motelele. Maria ke yo mokopana wa go nyatšega, wa mmele o mosese. Ke mokgwa owe a bolabolago ka se, bakeng sa yêna. Se le latêla ke lentšu le sôna, ke gore nyatšo empa sôna ke se se golwanyana, se feta se. Se ke setoto, sôna ke mampatabušwana. Setoto ke tšîš e nyana, mampatabušwana ke tšîš e kgolwane. Dilo tšewe di ngwadiwa ka baka la lentšu le se le sôna.

2333 Kganetšo ya go mo ganetša go lefeletša. Ba ile ba seke ba kwana naš, mabapi le go lefeletša. Ba re, ntwaga e lefeletšwe, ba le lamolanya ke moka go fedile. A seke a ba kwa, a re ke gana gore se tšama se tona ka nna, se re se nteile. Ke tla se gata, se tla ntseba. Ge o be o na le pelašlō e kabe o mo romêlê sebaka. Se ka ba sa e pōna gore kganthe ke mo teile. Bjale ge ba leka go mo ganetša a nyaka go thōma go ba rogaka, ba napa ba mo homolêla. Ke 1056. moka ba mo homolêla. Ka lona letšatši lewe, go be go na le bjala ga mogadibō wa gagwe. A re, ke tla se bōna se tla mo, ke tla se upa.

2334 Maria a tla mowe bjaleng bja mogadibō wa Manku. Ba ~~tlhwa~~ tihwa ba kgopêla bjala, sekgopi se se gōna. Ka moragō Manku a thōma koša, bjale Maria a mo dimula. Ka pelo a fêla a re, e be ke nyaka tša tšewe. Koša e be ba epella serope sa motlabo. Koša ewe moepelêlê ya yōna ke go tlihabakanya diēma fêla. Ba e opella ka mokgwa o. Bonang mo, serope sa motlabo waka, ka tšeya moruke ka beya mo, serope sa motlabo waka, ka tšeya sethale ka beya mo, serope sa motlabo waka. Ba no e ôpêla ka mokgwa owe, ba tlihabakanya diēma ka mokgwa owe ba ka kgōnago ka ôna.

2335 Maria a re go Manku, ko riš, ro nwa bjala ka ga gešū. Ke moka ba tloga ba na le Mamogola ngwanabo Maria. Ba se šū ba ya kgole, ke moka ba thōma go lwa. Ba bōna Mamogola a e tšwa a kitima. Ge a fitlhile a re, Manku o tiya Maria. Ka nnete o ile a mo gobatša. Ge ba kitinêla go lanola, ba ga tlihana le Manku a boya. Ke moka le bona ba goma.

1057. 2336 Ba ga Mabakane ba mo romêla sebaka. Monna a re, go mosadi šediwe, ke ile ka go botša ka re, ntwaga a ba lefeletše. Le batho le bona, ba go botša. Bjale ka manganga a gago, wa re, o lefeletša. Bjale lehono feta o di bōnê, nna ga ke tsene mo tabeng e. Ka baka la gore ke nna mmini moekopedi. Thoto yaka e fedile, ka baka la go sekwe gago. A re, o e tswenya ka go bolabola mogatsaka Nna ga ke bōne taba ge nke o nyaka ke mo lefa, a gore yēna pele, a ntefe, le nna ke tla kgōna ke mo lefa. Sepela wena sebaka, o ba botša ka ôna mokgwa owe. Sa goma sa ya sa bolabola ka mokgwa owe.

s875

2337 Ba fetola sebaka ka gore sepela o mmotše a seke a makala ge a bitša ke ba kgôrô. Sebaka a se lape go sepela. A boéla a ya a ba botša ka mokgwa owe. Bjale monna a re go mosadi, o wa di kwa. A re, ke a di kwa, bjale o wa nkwa wena, sebaka, sepela o ba botše, ba é mowe bona ba go ratago. A goma a ya a ba botša ka mokgwa owe. Bjale Masoke a re, ke a di kwa, e fêla monna yowe wa ga Mathaba, a na mosadi. Ke nnete thoto ya gagwe e fedile, ka baka la gagwe. Bônang ba gešu, a re lesetšeng, o tla tsoga a boeletša. Ba lesetša ke moka taba ya fêla ka go lesetša. Ke tšôna dikaga motse.

1058. 2338 Molaudiši ke Sepalo Mohlabe, ke rangwane wa Manku. A re, mo kgorong ya ga Mohlabe, bagafi ke banenyana, batlhankana ba lukile. Ke bana ba kgôrô empa mekgwa ya bona, ke e methata. Mphathô wa gagwe ke Lengana (mangana). O bulutšitše ke mogolwane Sekwai.

2339 Bofebi (bophoko) a bo bake tlhalo. Bophoko ke modiro wa bagologolo. Bophoko bo ka godimu ga go kgêthana. Go kgêthana ke gore mosadi o kgêtha monna ka o thii, ke moka ke motlabo wa gagwe. Bjale sephoko sôna ga se bjale, a owa, se tsama se e kwa, monna yo mongwe le yo mongwe. Nokana e ngwe le e ngwe, o nwa metsi a yôna. Kganthe dinoka a di ile go tlala. Metthi o swanetše go nwa a noka e kgolo le nokana. Noka e kgolo ke monna wa gago, nokana ke motlabo. Ke modirô wa bogologolo, bjale bona e be ba utswa ka molaô, e seng tše tša matsatši a no a bolehono. Mosadi a sa fetego dinokana, nokana e ngwe le e ngwe, o nwa methi a yôna. Bakgale e be ba e nwa nokana ka e thii, le gôna e seng nokana ya kgaufsi le gae. O kgethiwa kgolê le gae, gagabo. Ge a yo 'môna o tšeya lesto. Ke mowe ba šilego seema se, motlabo re kgêtha wa kgolê, wa kgaufsi re tšhaba lehufa. Ba lehono ba re, seolo sa mošwa noka, motlha wa pula se a fofa.

1059. 2340 Motlabo re kgêtha wa kgolê, wa kgaufsi re tšhaba lehufa. Ke nnete, e be ba tseba gore ge re ile ra kgêtha kgaufsi, motlhang monna a elwa le mosadi wa gagwe, batho ka moka ba tla di tseba. Ka baka la gore o tla bcla. Ke mowe banna ba hwetšana gore mosadi o

s875

o na le lehufa. Mong mosadi yola, a mmotšego, ke moka pelo ya gagwe, e tlabana le lehutô. O šitwa fêla go tla go go thôma, ka baka la gore lepono le swariwa ka morwalo. Kganthe gôna le molaô owe, ba fago ke banna, motlhang ba bolêla go aloga. Molaô owe ke mêmêmê mêmêmê ngwana o bola kôma a e bône. Ba bugiša ke banna, ke moka ka moswana ba aloga. Ba ba laya gore ga o ka re o sepela le yo mongwe, la gatlhana le monna, a tšeya yola, a ya naš ka theko. O seke wa bola, ke dikôma tša gago. Bjale mowe ba dira taba kgolo ewe ba e ganago, ke go teiwa, gôna ba phatlalatša tša kwa ke batho ka moka. Bakeng sa motlabo ka o thii, a se bophoko, ke bophoko fêla go monna wa gagwe.

2341 Bjale ka Maite, monna wa gagwe Komokomo Tselane. O ile a dula naš, a ba naš go fitlhêla a na le bana ba babedi, a sešu a phokê. Bjale ka moragô ga bana bawe, a thôma mokgwa wa go phoka. Monna o moswara le yo monna, a mo lifiša. Ka moswana o mo swara le yo mongwe. Ke moka monna a thômê go nakala. O dira bjang mosadi, nna a ke re kotse motlabo wa gago, ke yola wa pele. Nna ke dutši 1060. ke lebeletše yola, ke re ke yêna yowe a jago morobš o waka, kganthe ga go bjale. E fêla mosadi a o motho o mpja, banna ba yôna ba sa felego. Ke moka a lefiša motswariwa.

2342 Monna a thôma go tihwa a elwa le mosadi wa gagwe. Ka tšatši le lengwe a ba a tšhabêla ga batswadi. Batswadi ba nyaka go tlo okwa gore molato wa ngwana wa bona keng. Pele ba ile ba romêla sebaka, sa go mmutšiša. Bjale a ya a fetola sebaka ka gore, a ba tle mono, ba o kwê ntwana ya rena. A ya a ba botša ka mokgwa owe, ba ilego ba bolabola ka gona. Ba re, go sebaka, sepela o mmotša re di kwile, bjale ka ge e le mosegare, re tla tla ka moswana. A ya a mmotša ka mokgwa owe, a dumêla, a re, ke tla bôna bona.

2343 Ka moswana ba ya ba kopana naš, le yêna a na le bagabô. Maduma ke molaô, ba dumedišana ka mokgwa wa molaô. Bjale ba ga makgolo wa gagwe ba botša sebaka sela sa bona, gore mmotše re tlile ka mantšu ala a mabana. Ke moka sebaka sa mmotša. A re, ke a di kwa. Ke moka le yêna a begana le bagabo. Ba re re a di kwa, taba

s875

kgolo le ka foba le etšwa, ra ba re di kwa. Bjale a botša sebaka gore ba botše, nonyana go lla e tľhubjago. A ba botša bjale le bona ba botša moredi wa bona.

1061. 2344 Dipolabolo tša Maite. Nna ga go na polabolo ewe nka e bolabolago. Diphōššō tšaka di gona tšewe ke ilego ka di dira. Bjale lehono ke no bōna, a ntiya ka ntle le molato. Matsatši ka moka o fo ntiya, ke sa tloge. Ke gopola gore o tišla go ntaya diphōššō tšewe tšaka ke ilego ka di dira. Serōba ke tsoga ka sōna, ke rōbala ka sōna. Bjale ka fo kgotlēlla. Lehono ke robile, ka go se tsebe molato waka. Ke moka ke feditše, ge a riale a homola. Di kwa ke wena monna.

2345 Komokomo Tselane, thōbēla bakone. Ke nnete ke lwele le mosadi yo waka. Taba kgolo re lwēla bootšwa. O tšeya mojana o waka morobē, a tšama a e fa banna ba bangwe. O wa kwala ge a re diphōššō tšōna di gōna. Ke ile ka mo swara a na le morwa Dimpampa Magomane. Ka ditsebē tšōna le kwile, gore ke ile ka mo lifiša. Ka dula ke lebeletše Magomane, gore kganthe, ke yēna yowe a jago morobē o waka. Matsatši a se makae, ka tswara Medupi Mongaale. Le yēna ka mo lifiša. Bjale go tloga mowe pelo yaka, ya kwa botlhoko. Ka bona ga botse gore mosadi ga kgethe, yowe a rego mašumi ke moka ke monna. Ka goma ka mo hwetšana a na le Mabōlōbōtlwane se sengwe. Ke ge ke thōma go tľhwa ke lwa naš. Nna mong ke re ke a laya, gore mosadi a bjale ka mpja. Go tľhwa ke špa ke batho a ke go rate. Ka gobane ba tľare, ke huma ka baka la gagwe. E le gore a se phōššō,

1062. ke llēla mojana wa ka morobē. Mabōlōbōtlwane ke gore monnana. A ke re ke a mo tľhala ke mosadi waka, a tlogelē mekgwa e, ya gagwe. Gōna o tla no bōna ke kwana naš bjale ka pele. Ke moka ke yōna ntwā ya rena.

2346 Batswadi ba sola Maite. Ditaba tša ngwana wa bona tša ba swabiša. Ba mmotša gore mola re di tsebe gore o go tietše taba ya mohuta o, le go tla nkabe re sa tla. Taba ya gago e ya swabiša, le gōna e ke ke taba e eka sekwego motswadi mmelegi. Ka moswana wa se ke wa tsoga wa tšhabēla k kowa ga rena, ka taba ya mohuta o.

s875

Molato o ile wa sebe gōna, ke moka batswadi ba gagwe ba goma le manyami a bōna.

2347 Molaudiši ke Maforwane Tselane. A re, e sale go tloga tsatsi lewe, batswadi ba gagwe ba go tla ba swaba. A tlogela mekgwa ya gagwe. A kwana le monna wa gagwe, yaba pjampepu Komokomo le Maite. Ba kilo tseyaya go theletša gore ba tla kwa a fapane le monna, ba fo kwa go filore tuu. Dipelo tša bona tša thaba, ba re ba laile bokwago. Molaudiši o tswaletše mo nageng ya gešu. Papagwe a tswalla mo, o diyo falšla mo. Mphathō wa molaudiši ke Letuba, (Matuba).

1063. 2348 Go tlhapolla mosadi wa gagwe. Mabōlōbōtlwane bjale ka ge a šetše a mmolabotše le thōthong la gagwe la dipolabolo mabapi le go swara mosadi wa gagwe le banna. Le ge monna e le yo mogolo bjale yaba o bifilš, o fo bitšwa gore ke mabōlōbōtlwane. Bjale monna wa mohuta owe a ba nyake go mmola ka leina, ka gobane e kaba go tlhapolla mosadi wa gago. Ge monna a ile a hwetšana mosadi wa gagwe, a na le monna wa mohuta owe, le go bolabola a bolabole. Di mo tlholetše, o tla leka ka maatla go botša mosadi wa gagwe, gore ke mpja selo sela. Letšatsi ka le thii a ke nyake go go bōna o na le selo sa mohuta ola mogatšaka. A se selo se nka se bolabolago gare ga batho ka re ke se tswere se mokete. Ditaba ke moka tša fēla sephiring. Ke moka monna le yēna a ka seke a tšama a bola. Go tlhapolla ke go goboša. Bjale ka ge o ka re o apeile nama, ya re kowa e budule ga botse, wa tseyaya meeti a mangwe wa tšhēla. Bjale ge o šeba le mokolonkwane bja yōna bja se sa kwala. Mokolonkwane ke go tsefella.

2349 Ke melaš ya bagologolo ya go uta boqhoko bja basadi ba bona. Ka baka la gore e be ba tšhaba go tlhapolla basadi ba bōna. Bjale le bōna e be ba o kwa melaš. Re hwetšana seema se, kokotele kokotele, motlhang pebana ke e hwa, mogwere ke a kgonšle. Tihalošo

1064. kokotele kokotele, ke go kokota, go sepela ka tsela e bjale ka ya dipšba. Pšba e sepela ka mokwata, e seng ka tsela ya go sepela ke batho. Bjale mosadi wa sephoko le yēna o bjale. Bjale motlhang

s875

owe monna wa gagwe a mmotšago gore taba e ga ke nyake, a mo kwšla, ke moka tsela ya kgonšla. Go kgonšla ke gore go thibana.

2350 Seolo sa mošo wa noka motlha wa pula se a fofa. Ke seema, se šupa bophoko bja basadi ba matšatši a, a bo lehono. Seolo, ke seolo, go rafiwa dintlhwa go sona. Bjale motlha wa pula ga ba sibi, ka baka la gore dintlhwa di ka se ke tša fofa. Ka gore go sibile pula. Bjale motlhabi wa seema o re, motlha wa pula se a fofa. Go fofa motho, ka gobane ge pula e nele dinoka tša tlala, wa ka mošola ke wa ka mo šola. Ge o na le motlabo ka mošola, o ka se ke wa ya, ka baka la noka. Motlabo yola wa gago, ke moka o ba a dutši le yo mongwe yowe a mo sibago. Ke basadi ba matšatši a no a bo lehono. A ba na motlabo ka o thii, ba na le batlabo. Ka go riale mowe ke diphoko.

2351 Bjale ka mosadi yo Matlale, ngwana Raganya, monna wa gagwe ke Keya-komešša Tselane. Mosadi yowe a na motlabo, bjale ka go riale mowe, ke modi wa tseleng, o gatago ke motho yo mongwe le yo mongwe. Bjale ba mmitša gore ke motšhidi wa tseleng, o 1065. fulago ke mofiti wa tsela. Bjale monna o likile go mo kgala le go kgala ka go tiya, a se ke a kwa dikgalō tšewe tša gagwe. O mo šwara le monna, a mo tiya, ka moswana o mo swara le yo mongwe bjale bjale. Mowe monna a goba a bōna gore ke tla tlhoyana le batho ka moka ka baka la gagwe.

2352 O ile a bikišwa ke bakgekolo. Kgarebe wa bōna, e bikišwa ke bakgekolo, ke gore o na le mpa. Go be go le bjale, o be a na le mpa, a imišitše ke Mpereke Mohlabe. E be e le makgatšé wa Tselane. Kganthe yēna ge a mo kgatllella, o mo rarēla ka moragō. Ba bolotše mphathō ka o thii. O be a swanetše go kgatllella ke wa gabo, bjale ka baka la bonkana, a mo dira gore e be makgatšé wa gagwe. Molaō makgatšé wa motho ke wa leloko la geno. Ba be ba tšhaba yōna taba ya mohuta o. Bjale matšatši a bo lehono, x makgatšé wa motho ke yowe o kwanago naē. Bjale bonkana bja bona bja fēla, ka baka la gore o tsene badimung. Mowe ga go na ngwana wa mmago. A mo lifiša ka dikgomo tše pedi le pudi ya mpšpana.

s875

2353 Motlabo wa Matlale ke Mpereke. Ka morago ga mo a belegile ngwana wa mosetsana, yowe leina la gagwe e lego Mafolosane. A gola ba mo ntšha letsweleng. Mosadi a lesetsa go phoka, a lebella 1066. monna wa gagwe. A gopola gore o tla ima a se ke a mo imisa. Ka morago ga dikgwedi tse dintsi, a thoma go phoka.

2354 Bophoko bja Matlale. O ile a bona monna wa gagwe a sa mo imisi. A goma a yo tlhola ga yola a go mo imisa pele. A bona le gona go se na selo. Ke moka o lla molokella o bakaletse. O tsama a nyaka mpa, yo a re, masumi o wa dimela, o re motlhomong o tla mo imisa. A mo swara a na le Thwadi Pópela, a mo lifisa. A mmotša gore o mosadi wa mohuta mang, a kere kotse motlabo wa gago ke Mpereke lehono o fitile o mamaretse yo mongwe. Taba e, a ke nyake. Dipolabolo tsewe, a go mmotša ka moka ga tsona, ya ba di sala morago. A mo swara le masogana le banna ba mmoto wa mabotana. Bjale a bona gabotse gore o nyaka go mo fapanya le banna ba 'moto owe wa gabo.

2355 O ja kudu seremela o tla tsofala ka pela. Motho ga dišwi o se tisa ka noši, le go e teta o e teta ka noši. Go riale ke papago monna. Gomela go tlhwa o mo setse ka morago. O lla fela ge a tshuba mollō. O mmotša ka mokgwa owe, ka baka la gore o ile a phonyokgisa go tswara monna a le nae. O ile ge a fitlha a hwetsana ba feditse modiro wa bona, bjale ba filo dula ba tsere magane. Ge ba mona ba tshaba. A rakisa wa monna, mosadi a sala a tshaba. A mo siya, o ile ge a tso goma a hwetsana mosadi le 1067. a tshabile. A mo sala morago, a ya a mo hwetsana a le bathong, mowe ba nwago bjala. A ka a mmolabudisa, a kgopela bjala le yena.

2356 Ba swara tsela ya go ya gae. Bjale ge ba le tseleng, a thoma go butšisa mosadi, motho yola a goba a le nae. A gana a re, yena e su a ke a eba le motho. A mmotša gore ke mmone, ke bile ke ya mo tseba. A re, ge o mmone o ile wa mo tseelang. Monna a re, go bonagala gore a o nthate. Mo ke go rata nkabe o tla bona mo ke dira bjang. Kgane nkabe ke go apara, ke go etse kobo. A mo homolela ba sepela go fitlha gae. Ke moka ba fitlha ba robala, ka ntle le polabolo.

2357 Ka moswana a tsoga a tsibiša batswadi. A re, go papagwe, nna ke fapana le mosadi, ka baka la bophoko bja gagwe. Mosegare o filo re tlogela re enwa bjala. Ka mo lebella mowe a yago, ka bona motho yo mongwe mowe a sobelago. Bjale ge ke fitlha, ba mpōna, ba tšhaba. Ka rakiša wa monna, ge ke tso mo gomela, ka hwetšana yo a tlogile. Bjale ge ke mmutšiša gore yola wa goba o le naš ke mang, o wa gana, o re yēna e su a be le motho. Bjale ka mmotša gore ke mmone, a re nkabe ke mo tšeele selo. Ka mo homolēla. Bjale ke a le tsibiša, ka baka la gore ke kgale, ke ija dilo tša batho. Nkaba 1068. ka bolaya ke dilo tša batho.

2358 O ngaletša mosadi. Bjale ke nyaka go bitša batswadi ba gagwe. Le bona ke tle ke ba tsibiše taba e. Batswadi ba gagwe ba re dia kwala, ka baka la gore mosadi ke palabadi ma banna ba go tlala. Ke moka a ya a bitša batswadi ba mosadi. A baka ba gana, ka gore se bitšetšwa se a tšhoša. Ge ba fitlhile a re go bona, le bitša ke nna, ka baka la phapanō yaka le ngwana wa lena. Dia kwala, re ka kwa phapanō ya lena. Ngwana wa lena ke sephoko, monna yo mongwe le yo mongwe wa mmoto wa mabotana o wa mo tseba. Ga go na monna yowe a šetšego go rōbala naš. Ke llo dikgomo tša batho. Bjale ke bona gore dilo tšewe, di ka ba tša mpolaya. Go tloga lehono, ke moka ke kgaogana naš. Ka ngwakong wa gagwe nka se sa tsena gammōgō le dijō tša gagwe nka se sa ja. Kobō ya bošego ke tla rēka ke rekēla ngwana yo waka. Ngwakō ke tla aga ke agēla ngwana yo waka. Mmagwe tša mosegare o tla rekēla ke banna bawe ba gagwe. Go gaba ngwako ke go rōbala ka gare ga ōna. Ke moka ke mantšu awe ke le botšago ōna

2359 Boetša pelo fase, go riale ke batswadi ba monna. Batswadi ba mosadi a ba na molomo owe ba ka bolabolago ka baka la gore ngwana wa bona, o na le phōšō. Bawe ba lekago go bolabola, ke ba monna. Ba leka ka maatla, go bipa bipa, empa a se ke a ba dumēla. 1069. Batswadi ba mosadi ba laēla ba tloga, ka ntlē le polabolo. Ba ile ba tloga ba swabile, ka baka la diphōšō tša moredi wa bona. Ba bona gabotse gore lerato le fedile gare ga ngwana wa bona le monna.

s875

2360 Batswadi ba mosadi ba ya go rapêla, mokgonyana ka bjala. Ba ile ge ba fitlhile gaë, ba e kgopola. Papago mosadi a re go mmagwe, ngwana wa rena o na le phôšô. Le rena ka ditsebê re a di kwa, bjale mowe, go bolabolago mokgonyana o wa kwala. Ke nnete mosadi ke polaišane. Bjale dira bjala ro leka go rapêla dibi tša ngwana wa rena. Mogologolo yo mongwe o re, go leka noka a se go tshela. Di tla no re šita, ra kgôna re lesetša. A dira ka mokgwa owe monna a mmutsitšego ka ôna.

2361 Bjala bja go rapêla mokgonyana. Ba rêta batho ba go rwala bjala. Ke moka ba ba roma le yo mongwe wa bakgalabje go rapêla bosinyi bja ngwana wa bona. Morumiwa go ile gwa ba Sepedi Pôpêla. Re a go roma mokgalabje, ngwana wa rena o sinyetšitše monna wa gagwe kudu, go fitiša tsinyô ya batho. Bjale sepela o re rapella mokgonyana yowe wa rena. Ba rwala dirola ba sepela, ba ya ba fitlha. Ba tlhakanetši ba ba tlhakanetša. Ba fitlha nabjô, ba bo rorêla ka ngwakong. Ke moka ba alla bagôgadi magogo, ba tsena ka ngwakong, ba dula godimu ga ôna. Ba iša maduma, maduma a bona, a amogêlwa.

1070. 2362 Re rumile ke ba ga Raganya, ba itše re tle go rapêla bošaedi bja ngwana wa bona. Ba bitša monna, a tla a dula mowe, a theletša sebitšetšwa. Bjale ba thôma go mo laudišetša. Re bôna Sepedi a o re o rumile ke ba ga makgolo wa gago, ba re ba rapêla bošaedi bja ngwana wa bona, ka bjala bjo. O ile a homola sebaka, mowe papagwe, a goba a boeletša go bolabola. A re, o wa bôna ngwanaka, ke molaô wa naga e. Ge mosadi a ile a dira phôšô, bjale batswadi ba bôna gore ngwana wa bona o nyele mokgobeng, ba dira bjala ba rapêla. Ba ga makgolo wa gago ba rapêla, ba rapêla ka bjala. A bake ba rapêla ka seruiwa, aowa, ba no fêla ba rapêla ka bjôna. Ke wena o ka rapêlago ka seruiwa.

2363 Manganga le tswarelô. Monna o ile a re, ke a di kwa, bjale a ke di kwe tšôna. Ka baka la gore a ke na molato le ba ga makgolo. Nkabe go rapêla mosinyi, lehono nkabe ke bôna gabotse gore o kwile, a ka seke a tsoga a boeletša. Go tlhwa ke lla ke lapile.

s875

Ba re, o wa kwala, fêla a o kwale. Ngwana ga dirile molato o dirêla batswadi. Ke bona bawe ba swanetšego go rapêla gammôgô le go lefa go lefa bôna. Bjale wena lehone ke wena monna ka gobane o na le lapa la gago. Ke mokgwa owe re go begago taba e. Bjale 1071. fetola taba e. Ke a di kwa, bjale ngwana wa bona, o tla latlha mokgwa wa gagwe. Mowe a re tsene, o tla no bôna bona batswadi le moredi wa bona. Fêla pelo yaka ga ya lokologa, empa ka baka la thapêlô ewe ya bo makgolo, go lukile ngwana wa bona ke mo swaretše. Fêla ge a ka se ke a tlogêla mekgwa ya gagwe, gona nka se sa kwišiša.

2364 Ba ba tllhabêla kgomo. Ka morago ga mo monna a swaretše dithapelo tšewe. Papagwe a mmotša gore o swanetše go falatša ~~XXXX~~ madi. Ka ôna ba ga makgolo wa gago ba tle ba bônê gore o ba swaretše. Ka ntlê le mowe ba ka se ke ba kgolwa, dipelo tša bona di tla dula di na le lehuto. A dumêla ba ba tllhabêla kgomo. Ba botša Seredi gore molato o fedile, fêla le bona batswadi ba thušê kudu gore laiša ngwana wa bona. Kgomo ke ya go leboga dithapêlô tša ga makgolo. Dilwago di ya gatlhanana mmutla o gatlhane le mpja malebalong.

2365 Batswadi ba mosadi ba thaba kudu. Bjala bja go rapêla molato ga mokgonyana a boke bo goma bo aila. Ba tlhwa ba enwa bjala, ba tiya le ditlhaa ka nama ya kgomo. Barwadi ba bjala, ba bula difate, difate tša bona tša bulêga. Ba ba fa mphapha o mongwe ba rwala. Ba ya ba bega batswadi ba mosadi ka ôna. Ke moka molato wa fêla o tla mowe. Monna a tsena ka ngwakong wa mosadi. A latlha 1072. bophoko, ba kwana le monna wa gagwe. A phoka bjale ka basadi ba bangwe.

2366 Bophoko ka theko e ngwe bo tlhagiša tlhalano. Ke bophoko bja go rutlha motse. Ke go rôbala le bana ba mosadi. Mogolo a ka tšeya nosadi, moratho le yêna a tšeya wa gagwe. Ke bana ba motho ba kwana, bjale mogolo a swanêla go robala le mosadi wa moratho ka baka la gore ke matswale wa gagwe. Ke moratho yone a swanetšego go rôbala le mogatša mogolo. Ge a sa phela, a swanêla go rôbala ~~in~~ naê. A ka rôbala naê, ge a hwile. Bjale ge a ka rôbala naê, mogolo a sa phela, ke moka ba ka se sa kwana, ka baka la gore moratho o tla

s875

nyatša mogolo. Biale mogolo o tla nyakišiša gore molato keng, a nnyatša. Ge a ile a mo swara a na le mosadi wa gagwe. Ke gōna a tla bōnago gore nyatšo ela e tšwa mo. Fēla a ka se ke a mo lifiša, taba kgolo o swanetše go feta le mosadi.

2367 Bjale ka Mageketla Mabakane le Mpja ngwana Saai.

Mageketla o be a na le basadi ba bararo. Mosadi wa pele ke Matsiē ngwana Raganya, wa bobedi Matuu ngwana Mpholwane, wa boraro Mpja ngwana Saai. Bjale Matsiē a ba le bana ba batlhankana. Mogolo wa bona ke Flēpatlēpa goba Mmaeng, Mabjale le Mogaga goba Mameele. Bjale mogolo wa bona o ile a hwa a se na le phōšō. O hwile a na le mosadi ngwana Thobetsane.

1073. 2368 Mabjale a rōbala le mogatša papagwe Mpja. Mosadi yowe e be e le mokokotlélō, ke gore wa botšofadi bja gagwe. Monna wa bōna a sepela bošego motseng gona le mokgwa. Ba banyana/^aba na maanō, maanō a na le yo mogolo. Mabjale o be a se na mereba ge papagwe a mo roma, le go ngunanguna o be a sa diri. Bjale mokgalabje a lemoga gore, morwa wa gagwe, o kwane le mosadi. A se ke a tšhediša pefō. Ge a le ka lapeng la Mpja le go tloga ga nyake go tloga. Ba thaba go fitiša go thaba. Bjale ka tsatši le lengwe, o ile mo a leka mowe lapeng lewe. Mokgalabje a mmitša, go araba araba ka molaō, a re, tama. Ke moka a re go yēna, ke ya go roma, kae, matloumeng. A thōma go šošopanya matlhong, a inamēla fase, a ngwaya tlohō. Co lukile ngwanaka motho yo mongwe šo, wa go tšwa gona, ke tla roma yēna. A tloga a thabile, a boēla ka lapeng la mosadi.

2369 A mo swara ka ngwakong wa Mpja. Ka tsatši le lengwe, go be go na le ka bjala. Mokgalabje yowe ge a robetše ka ngwakong a tsogo. Bjale ke kgale, morwa wa gagwe a diša papagwe ka mowe a yago go rōbala. Bjale a mmōna a yo rōbala ka ngwakong o mongwe, ke moka yēna o robala ka ngwako wa Mpja. Bjale ka tsatši le lengwe a napa a se tagišwa ka ngwakong wa ngwana Mpholwane. Morwa wa gagō a diyo kwa gore mokgalabje o robetše ka mo. Ke moka a ya a tsena
1074. ka ngwakong a robala. Bošego a tsoga a ya ka ngwakong wa ngwana Saai. A ya a tswara morwa wa gagwe.

s875

2370 A mo gafêla Mpja. Ka moswana a tsoga a bitša banna ba gabo gammôgô le batswadi ba mosadi. Ke moka ba re, kowa bakgobakane a ba botša gore, ke fapantše ke ngwana mo le mosadi yo mongwê. Bošego ke tswere Mabjale ka ngwakong wa Mpja. Bjale ka go riale mowe nka se ke ka tšeya lerumu ka se tšhaba. Bjale ke le bitšeditše gore go tloga lehono ke mo gafêla mosadi yo, ka baka la gore ba ratane. Ba leka ka maatla go kgala mokgalabje, bjale a re mowe ke bolabotšego ke moka go fedile. Ke mosadi wa gagwe, basadi ke tla tšeiša baratho, yo o humetše ke yono. A fetša polabolo ka gore, ka tsena moseyo, le ngwana waka a tsena moseyo, owe go tsenago nna. Moseyo gona le burithô, a ka se ke a tšwa a dula phefong.

2371 Yo mogolo o gata nōgana a e bōna. Le a kwala, bjale e, ga se nōgana, ke nōga. Ka baka la gore ke moreto waka. Ge ela e be e se moreto waka, nkabe ke le botša gore le a kwala. Moreto waka o mponetše. A onapê, o gole, ke bošlê fase. Mōna yo mongwe wa bogologolo o ile a tlhagolêla leokana. Ia re go gola la mo tšhaba. Go bjale a ke nyake go mmoetša ka teng, ke nyaka fêla
1075. gore a dulê le mosadi yo wa gagwe. Ka moswana nka re mo ke e hwa la tšeya bosola la beya. Motlhomong go hwa yêna, la re o bolaile ke nna. Bjale ke moka a ke sa nyaka mantšu a mangwe. O wa nkwa ngwanaka, pelo yaka a e na sekgupji. Feta le mosadi yo, nna ke go-dile. Ke moka ditaba tša bona tša fêla di etla mowe. Mosogana a dula le mmame wa gagwe.

2372 Mpja o llê molokella. Molokella ke letswai. Nama goba morôgô o mongwe le o mongwe ge ba re o wa tsefa, ke gore o na le molokella. Bjale molokella owe, ke wa go tšwêla pele le bophoko. Molokella owe o bolwabolwago ke gore o ile a thōma go rōbala le lameele moratho wa Mabjale. Mosadi gore o na le malalamabe, ba mmōna ka morula. O re ge a tšhaba marula, ke moka a kgate kgano a e beele go šele. Ke moka o wa rwala o utêla Mogaga sekhung sa bona. Ke moka a šale a bitšêla mokgapêla. Ge ba tšilo re ba nwa, ke moka ba fapana naô. Tšatši le lengwe le lengwe, molaô ke ôna.

s875

2373 Mabjale a nyake go bōna gore molato keng. O ile a ba le legono, ka baka la gore e be ba fo bōna Mogaga yēna a tagilwe. Bjale ba se ke ba tseba gore yēna o nwele kae. Kganthe o ya a enwa bja sekutapa. Ka tsatsi le lengwe a tllhaba morula, a dira bjale ka metlha. Ka moragō ga dijō, monna a re, ke sa étēla nokeng ya mounswana lehono. Ke bitsitse ke mogwera waka. A re, ke a go 1076. tseba mo o ile mowe, a o boe. Go na le makokong kowa masemong, o be o kaya wa nwa, wa kgōna o tloga. Ke nnete go boya gōna a ke boe, ka baka la gore o ya a nkhoša. Ba ya masemong, ba nwa dipōpa tšewe. Ke moka monna a sepha leeto la gagwe la go ya mounswana.

2374 A boya k bošego a tla a ba swara. Mounswana o bo a era ge a ba ēla borwa. A ka a fitlha mounswana, o ile a tlhwa tsatsaneng, a tlhwa a kgōpēla merula ya gōna. Ge merithi e phuthuma, a ka boēla gae. A fitlha a utama, go fitlhēla letsatsi le dikēla. Ge letsufi le swara, a ba tamēla kgaufsi le gae. A kwa monna yo mongwe le mosadi ba bolabola. A ba tamēla, a kwa lentšu la mosadi wa gagwe le la moratho wa gagwe. Bjale wa mosadi a re, nna a ke nyake go lala ke kokona ke mafsika. A riē ka ngwakong aka seke a tla lehono. Ke moka ba etetsana, ba fitlha ba tsena ka ngwakong. Ke moka a fitlha a kokota, mmuledi a tlhoka, a bula ka noši, a hwetsana moratho wa gagwe ka ngwakong. A mo tšeela kobō ya gagwe, a mo lesetša a tšwa.

2375 O nthotše kgwara, go riale ke Mabjale. O ile a bolabola lentšu lewe, ka moragō ga mo ba ile ba alwa kudu ba lwēla mosadi yowe. Papago bona o be a hwile ka lebaka lewe. Bjale ba sola Mabjale, ba re mo lesetše, a fete naē. O gopola gore papago e be 1077. e le setlaēla, a owa, e be e se setlaēla. O ile a go ngaletša ka yēna. O bone gore mosadi a ka se ke a go ana. Ngwana a llēla naka ya mokhura re a setlha ra mo fa.

2376 Mogaga a feta le naka ya mokhura. Mogolo a boēla bogopeng. Ka tsatsi le lengwe a kwa botlhoko, a tšwa ka ngwakong bošego a ya a ba tshubēlla ka ngwakong. Ba ile ba sa robotše, ba bōna lesedi, bjale ge ba thōma go makala, ba bōna e le ngwako wa bona o e swa. Bjale ba tšwa ka ngwakong ba tšhaba. Motšhubi a re,

s875

ke le upile, sepelang lo aga wa lena ngwako. Mogaga le Mpja ba bōna gabotse gore a la agwa, ba tšhaba. Ba tšhabela Maruleng. Ba ya ba boya ba na le ngwana leina ke Marunthwane. Ba hwetsana mogolo a tsere mosadi, ba re ke Mahodu ngwana Pōpela.

2377 A dula le mosadi yowe. A ka a dula naê, lebaka le letelele. Maburu a ile a fitlha ka buntši mo nageng ya gešu. Bjale makgowa a sepela le batho, bawe elego matsōgō a bona. Mpja a tšhaba le dikompo, a napa a ile. O tla botša mang, batswadi ba mosadi ba tseba e le motlhologadi. Mabjale a ka a seke a mmotša. Kudu batswadi ba gagwe e be ba tla kwa ge ba botša ke Mabjale ka baka la gore papago bona o ile a mo gafela matlhong a bona. Le yēna Mogaga a kgaogana, ke ge a setše a tsere wa gagwe mosadi yowe
1078. elego Mokopane ngwana Raganya. Pokolo ke ya mang, pokolo a e na mong, ke pokolo ya lešoka. Ke moka ditaba tša bona tša fēla di etla mowe.

2378 Badimung a go na ngwaneno, lehufa la ntshe ke le legolo. Go boima kudu ge mogolo a ka siba seolo wēna wa tla ka go tswēga, le go fo gotlha dintlhwa. O sa kwa botlhoko bja go siba. Go dirēga kudu ge monna a elwa le motho o šele, e seng ngwana wa mmagwe. Motho o šele, o tla kgōna go bega ngwana wa mmagwe, ke moka ba lifiša motho yowe. Bjale ngwana wa mmago, o ka se ke wa kgōna go mo lifiša le gōna le tla fapana le ka se ke la kgōna go begana ditaba. Tlhalo ya mohuta o, a se mong tlhalo, ka gobane tlhalo ke ya go gapa dikgomo. Ke monna a ngaletšago mosadi, bjale ka go riale mowe, a ka se ke a kgōna go gapa dikgomo ga batswadi. Mowe go dirēgago ke gore dikgomo tše tša go ba di mo lebane gore a tšee mosadi ka tsōna, a ka se sa di bōna, mogolo o tla tšeya wa gagwe mosadi ka tšēna.

2379 Bjale Molaudiši wa ditaba tša Matlale le Keyakometša Tselane ke Sepedi Pōpela. Ditaba tšewe di hwetšwa mo 2351. O tswaletšwe mo nageng e. Mphatho wa gagwe ke Lengana. Bjale tša Mpja di laudišitše ke Ntlaiseng Saai. kgaitšedi ya Mpja. Le yēna e sale lengana, o tswaletšwe mo.

1079. 2380 Mbjale Mabakane, a laudiša tše tša ka fase. A re, le ge go ngodilwê rena balata ka matlakaleng a ka godimu. A gwa thôma rena, go thomile ra mogolo wa gago. Ge a riale, o ra nna mongodi. Bjale molaš o tšwa ka mošate, rena balata re amogšla. O seke wa fo ngwala tša bangwe, tša geno o sa ngwale. A owa, ke a ngwala. Bjale o ke o mpotše tšewe o di ngwadilego. Ke ngwadilê tša Sekwai ge a tšeya makgolo wa gagwe Maponye le ge a tlhadiša mokgatli. Ke moka o ngwadilê tša tšewe, ka dumšla. Seema se, sa mosibi wa solo ke morafi wa sôna, o wa se tseba gore se ile sa tlhaba ke mang. Ka re, a owa, a ke tsebe. Ke taba ewe ke rego, tša geno o wa uta. Ntaudišetše mokgalabje. A re ngaka ya tiya mma a se ngaka. Ke riale ke ra gore o ka se ke wa ngwala. A owa, ke tla ngwala.

2381 Mbjale a tšwela pele le taudišô ya gagwe le tša mong kgoši Sekwai. A re, ke laudiša ka baka la gore o hwile. Mo a be a sa phela, e be nka se ke ka laudiša. Medirô le mekgwa ya motho, e anšgwa ge a hwile. Lotšwêlê re mana re šiedišana. Yowe a ilego a go bonšla letšatši pele, ke papago, e bile ke monna wa mmagwe. Bana ba komana boloto, bogoši ke go bopanana. Boloto ke gore bana ba mosadi. Monna wa mmagwe, ke gore ke yêna yowe a tla go mo swara ka tlhōgô ge a hwile, a mmoloka, ge papagwe a hwile. Bjale
1080. rena, matšwagutši, re re bana ba kgoši re lobaka ka moka, yowe e tla bago kgoši a re mo tsebe. Bana ba motho ke diphala, ge ba ka gobagana mothane mpatlha o wa lla.

2382 Bjale ka Sekwai le Malecpeng ke bona ba ga Mohlabe, bana ba mosadi. Ba fapana ka baka la go siba seolo ka sethi. Seolo ke Madirê ngwana Sekgobšla. Ditaba tša bona ke dingwadile, bjale lehono di ngadiwa ka baka la phapanô ya bana ba mosadi, ge ba fapantšha ke mosadi. Molaš wa tšwa ka mošate balata re amogšla. Bjale kgoši ewe ya ga Mohlabe, e ile ya swara moratho ka ngwakong wa Madirê.

2383 A ngaletša Malecpeng ka mosadi yowe Madirê. Mogologolo yo mongwe o ile a šiya seema se, kgomo go tlhabana tša šaka ka le thii. Bjale se bolabola fêla bo moloko, e seng ngwana wa mmago,

s875

a owa. Maleopeng e be e le lekgothwane la bona. Bjale baratho ka moka morena Sekwai, o ile a ba tšeisa basadi. Gwa šala lekgothwane. A mo lošetša Mpjafé ngwana Mašumu. Basadi ba bangwe ba nyaka kudu go lwešantša bana ba batho. Madiré a fa Maleopeng malaô. Ka moragô a ba swara. Bjale ke ge a botša moratho gore ke be ke sa go lošetšitše mosadi, bjale o kgantšé.

1081. 2384 O se ke wa re, o e bona e tlhotša wa e nametša lekgwara. Mokgalabje o be a dutši a belaêla, ka baka la mosadi yowe. Ka baka la boopa bja gagé. Ka gore go be go kwalagala gore o kile a ba le mpa, bjale mpa cwe ya gagwe. Batswadi ba ntšha. Go tloga ka tsatši lewe a goba swara ka lona, go tlhotša ga gagwe gwa fola. A re o wa kwa ngwana wa mma, go tloga lehono o swanetše go feta le mosadi yo. Nna ke tla feta le yola, ka goba ke go tšeisa yêna. A gakanêga a tlhoka le lentšu lewe a ka le bolabolago. Ke riale ka baka la gore lehufa le tla fêla pelong yaka. Nna nka se ke ka etša wena, ke moka go tloga lehono ke ngwetši waka. Ke moka o tla bôna re goma, re kwana gapé. A owaa, a napa a feta le mosadi molato wa bona wa fêla o etla mowe.

2385 Molaudiši a tšwêla pele le go laudiša tša Sepalo le Thobêla ngwana Mašumu. Ke ile ge ke fetša taba ya Maleopeng le Madiré, ka tlhaba seema sa go tlhotša. Sewe ke itšego, o se ke wa re o e bôna e tlhotša, wa e nametša lekgwara. ~~XXXXXXXXXXXX~~ ^{Ka ba ka tlhaloša} le pelaelô ~~XXXXXXXXXXXX~~ ya motlhotši. Bjale ka moragô ga mo Maleopeng a hwile. A swara mogolo wa Maleopeng ka ngwakong wa Thobêla. Le yêna Sepalo ke moratho wa morena Sekwai. Thobêla ke yêna mosadi yo mogolo, ke gore mohumagadi.

1082. 2386 Sepalo o ile a lefišwa ka kgomo tše nné. Bjale molato keng a yo mo lefiša, kganthe yola o ile a mo ngaletša ka mosadi. Ke mokgwa owe go tlhabiwago seema sewe sa go tlhotša. Ke gore yola wa pele, o be a se ka pelong ya kgoši. Bjale ga yowe. A re o pjalile komana. Ka go riale mowe, nka se ke ka kgôna go ngaletša komana. Taba kgolo o swanetše go lefa. A mo lifiša kgomo tše nné, ka go riale mowe o be a re, o wa mo tlhapholla. Le gona a ba a

s875

bolabolu le gore ke moka ke lehu laka. Ka nnete, ka moragô ga ngwaga, a napa a hwa. Melaô ga e na boemô e fetoga fetoga ka baka la ba ka mošate. Go bolwabolwa bjale, ka baka la gore, taba kgolo ke gore moratho a napé a fete le mosadi. Ke moka taba tša bona, tša fêla ka mokgwa owe. Sepalo a šala a dutšî le Thobêla.

2387 Go utswa, taba ena ya go x utswa, a e bake tlhalano. Fêla go utswa go na le lešpana kudu. Ge mothepa a utswa e le gore e šu a lošiwê, o kwa ba mo špa ka gore o tla tšeya ke mang. Fêla le ga go le bjale a ka se ke a ba legakwa, o tla no tšeiwa. Le baka la go tlhala motho wa go utswa ga le gôna. Ka gobane le ge o ka leka gore motho yo o ntenê, ka go utswa dilo tša batho, a ke sa mo nyaka. Lentšû le re, ke mpja ya gago. Ke nnete ke mpja ya 1083. gago, o tla mo lefella molato owe wa gagwe, wa bohodu. Ka gobane lebaka ka moka, ge a e tšwa le dilo tšewe, tša go utswiwa, o be a etla apeya, o ija naê. Le ge o be o sa di tsebe gore ke dulo tša go utswiwa, ga go na taba, o swanetše go mo lefella.

2388 Go utswa go abetša. Motho wa go utswa o swanetše go tla go bêtšga ngwana wa gagwe wa go swana naê. Le ge o ka fo kwa ba re, ngwana wa mokêtê o wa utswa, wa nyakîšîša batšwading ba gagwe, o tla hwetšana yo mongwe wa bona a utswa. Ka gobane go utswa ga se ga basadi fêla, a owa, le monna o wa utswa. Bjale monna a ka betša ngwana wa ngwanenyana, goba mosadi go wa motlhankana. Dire pele le morago ke phefô ya marega

2389 Bjale ka Seja-dipudi Moyeng. Motho yo ke monna, bjale leina lewe o le hwetšane ka baka la bohodu bja gagwe. Mong leina la gagwe ke Khašane. Ba ilo ba mo lemoga x e se leno, dipudi tša batho di fedile. O be a re, go bolaya pudi, ke moka a tšwiê, a tšee mokgopa le dikgwatla, a di fakêlê ka moleteng, ke moka a di phušetše, a a rwalê nama a iše gae. Tlhôgô le yôna, o be a ripa, fêla yôna, o be a ija bošego. A bôna gore go dula ka gare ga motse, 1084. di a tswenya, ba ka ba ba phakîša ba mmôna. A tiya motse wa gagwe, a e tira modula thoko.

s675

2390 O se ke wa re ge utswa wa re, a ba go bone, nonyana e ya go bōna. Nonyana ke batho, bawe e lego ba fiti ba tsela. Ka tsatsi le lengwe, bafiti ba tsela, ba mmōna, a rakiša pudi. Bjale ba manalla ka motlhare, ba lebella. Ba bōna a e tswara, a e bolaya ka molamo. Ke moka a e gōgēla ka nokaneng ya mmakana. Ba feta, ba re ge ba fitlhile gae, ke moka ba thōma go laudiša taba e. Bjale bakeng sa nonyana, ba re o se ke wa re, ge o bolaya motho, wa re, a o bonwe, diēma ka mere di a go bona.

2391 Mong wa pudi a nyakēla a se ke a e bōna. Bjale o ile kowa a langwilē, a kwella, ba bolabola ka tša pudi. A owaa, a ya ga ba bōni. Ba mo šupa mowe pudi ba ilego ba bōna e gōgēlwa ka gōna. Bjale ka nnete ba bōna madinyana, empa go leka go tlhatswa, o likile. Bjale ba bōna mo gongwe dintši di ngōnga, ge ba re ba ribulla letlapa, ba bōna mokgopa gammōgō le dikgwatla. Ba goma ba ribēga letlapa. Bjale ba mmitša a tla, ge a fitlhile, ba re go yēna, re re tla o re bontšhē. Ge a fata, a phušulla mokgopa le dikgwatla gammōgō le mala. Bjale a re, re go bitšetša taba e, ka 1085. baka la gore ke kgaufsi le gae gago. Bjale ba boni ba re ke yēna monna yo ra go mmōna a rakiša pudi, a sobella nayō mola. Ka moragō a e swara, a e bolaya ka molamo. Ke ge re bōna a e gōgēla ga ka mo. Se diwe, bja swa bja tima.

2392 Ba mo lifiša ka kgomo le pudi. Ka moragō ga mo bo ile bja swa bja tima, ba mo tlogēla a le bjale. A šala a roma sa gagwe sebaka. Bjale ge se fitlhile, Mašumu moutswetšwa a re, sepela o mmotše, pudi yaka e tsošwa ka kgomo le pudi. Ke moka a goma, a ya a mmotša ka mokgwa owe. Monna a napa a di ntšha ka sōna sebaka sewe. Molato wa gagwe wa fēla o etla mowe. Mosadi wa gagwe, ga ka a re o wa mo tlhala ka baka la gore ke lehodu. O ile a no mo apeela. Ba dutši ba re, monna wa gagwe ke lehodu.

2393 Leabetša le a fitiša. Bjale Seja-dipudi a betša (go gotša ngwana wa gagwe wa ngwanenyana. Yowe leina la gagwe e lego Matlale. Mothepa o, o ile a thōma go utswa e sale yo monyana. Bjale bohudu bja gagwe bo sa kwale ka baka la bonyana bja gagwe. A hwetšana ba

s875

anegile ditloo, ke moka o wa rwala. Bjale mong wa tsóna o tiegetsa. Batswadi ba rapela, ~~xx~~ di a fela. Le lae ngwana wa lena. A ba mo lae ka baka la gore ba yo ba ija nae. Ke moka ngwana o tswela
1086. pele le modirô wa gagwe wa bohodu. Matsatsi a mangwe ga bonwe, matsatsi a mangwe o wa bonwa. Ke moka ba rapela di fela. Ba ba tswarêla go ba lifisa, ka baka la gore ke ngwana. Bjale makatsô, ngwana e su ba kwê a lla. Ba mo tiya ba mo kgalemêla taba ewe.

2394 Lebaka la mo e le kgarebe. Bjale ka tsatsi le lengwe a utswa kgogo, a ya a fa papagwe. Papagwe a leboga ngwana wa gagwe. A peya ba ja. Mmago mothepe a ka a di bona, o ile a fo makala fela ge a hwetsana nama ya kgogo. Bjale a thoma go butsisa gore nama e, ya kgogo e tswa e le kae. Papago mothepe a re ke tso reka. Ke moka o thomile, go tlhwa le kotliwa a le go tshabe. O bolabola bjang, kgane o wa nkgopolêla. Ke ra gore o rekile ga mang. Kgane ke molato, o ntshekišago, o ile wa bona ke utswa, nkabe o sa ka wa ntswara. Mosadi a gana le go ja nama, bona ba monna ba tseye ba ja le morediš.

2395 Matlale a utswa kgogo ya Matlhafane. Leina ba napa ba mo rêla gore ke Matlhafane. O tso utswa ga na kowa motseng ola a go utswa pele. Kganthe mong wa kgogo o dutsi a nyakêla kgogo ya gagwe, ela a go utswa pele. Bjale ba ile ba enwa bjala malebana le motse, ba bona motho a eya. A fitlha a gasetša dithôrô, ke moka tša kgobakana. Ge ba dutsi ba lebeletše ba bona a swara kgogo.
1087. Bjale yo mongwe a mo lata. Ge a mmôna, a fakêla kgogo ka ngwakong, a tswalla lebatl. A se ke a tshediša phefo a feta, a tla a boêla bjaleng.

2396 Ka mabanyana a ya a botša beng ba kgogo. Ke moka mong wa kgogo, a ya go lalla. Mowe talong ya gagwe a kwa mosadi a ômana, a ômanêla kgogo. A ba botša gore ka moswana le tla ba le seka tša marete a matlabo. Kganthe maselaledi o laletše dipolabolo tša mosadi. Ka moragô ga mowe a tsêna ka lapeng, a hwetsana papago mothepe a ripella kgogo ka pitseng. Masumi, go riale ke maselaledi. Ba thoma go tshoga. A re, ke tlile mo ke nyaka kgogo yaka. Mosadi

s875

ka ge modirō wa bōna o mo seleka, a re ke bōna ba apeya e ngwe gana mowe ya matlhafane. Ke yōna kgogo ewe ke nyakago. Mokgalabjē wa batho tshetlo ya hwa le moludi. A rwala mafofa a yōna a tloga ka ōna.

2397 Moutswi a romēla sebaka ke moswana sa go ya go rapēla. Sa ya sa fitlha sa bolabola mantšū awe a rumilwego ka ōna. Ba mo fetola ka gore ke molato re mo nyaka dipudi tše pedi. A goma a ya a mmotša. Bjale a ntšha dipudi tše pedi a lefa molato ka tšōna, 1088. ke moka molato wa fēla o etla mowe.

2398 Matlale ge e le mosadi a tšwēla pele le go utswa. Mothepa yowe a šita motho gore ke lehodu. A lošwa ke monna wa ga Sekgoka yowe leina la gagwe, ba go ba ba re ke Teka. O ile a no mo loša a tseba gore ke lehodu. Bjale ka ge e le modirō wa gagwe, a ya a tšwela pele le go utswa le ge a le bogadi. Monna wa gagwe a lefa melato ya gagwe ya go se fēlš, ya go utswa maheya a batho dirapeng tša bona. Bjale buntšī bja batho e be ba mmipa, ba sa nyake go mo utulla ka baka la setswalō. Fēla ge a ka ya a utswa ga motho o šele, ba mo utulla, ba ba ba mo lifiša.

2399 Bjale kutsō ya Matlale ya tena batho, ba thōma go mo šadiša kgakala gore yo mongwe le yo mongwe gore a mo tsebe. A tsogēla mašemong e sale ka moswanyana. Ke lebaka la letlhabula. Mosadi yo mongwe le yo mongwe mo la bosago, o swanetše go ya e mašemong go kga maheya a serapa sa Lekapa Sebaše. Mong wa tšhemo a no fēla a belaēla. Ka tsatšī lewe le yēna, a tsogēla mašemong go kga morogō. A mo hwetšana a rōba, a re mašumi. A thōma go 1089. gakanēga. O dirang mo serapeng saka. A owa, e be ke re ke kga morogō. Wa kga morogō le maheya ke mo kgō mang. A se ke a fetola. Mong wa tšhemo a tllhaba mokgošī batho ba mo tšhologēla.

2400 Ba rwadiša Matlale maheya le morogō, ba mo iša bogadi bja gagwe. A fitlha a rola seroto lapeng la mmatswala wa gagwe. Ba re go mmatswala wa gagwe, motho wa gago šo, re mo hwetšane a utšwa mabēlš a, le a bēnago. Mong wa tšhemo a rwala seroto sa gagwe se le fēla, a boēla moragō. Bjale ba ga Mokgahla ba šala

s875

ba romêla sebaka sa go rapêla bohodu bja ngwetši wa bona. Ba fetola sebaka gore sepela o ba botša ke molato. A ya a ba botša mantšu awe a molato.

2401 Ba ga Sekgoka ba bitša batswadi ba mosadi. Batswadi ba a tla. Mong wa mosadi a re le bitša ke nna ba ga makgolo, ka baka la ngwana yo wa lena. Ba tšo mo swara a utswa mabêlê a Lekapa bjale ka romêla sebaka. Ba tšo fetola sebaka ka gore ke molato. Nna ke le bitša go le tsibiša x bohodu bja ngwana x yo wa lena. Batswadi ba gagwe ba re di bônê, o be a utswetša wena. Mokgonyana a re ke a le kwa, bjale le tsebe 'o molato ke tla lefa bjale ka ge ke lifile e mengwe. Ge a ka tsoga a boeletša, nka se ke ka mo 1090. lefella, ke tla mo gafêla kgôrô ya ya dira ka yêna sewe e se nyakago. A ntšha kgomo ya go ya go rapêla. Ba ya ba fetola ka gore molato o fedile.

2402 A goma a boeletša a utswa mabêlê a ga Mongale. Ba sa dutši ba lebeletše gore o sa tšhugile, ba kwa mokgoši o tlhabiwa. Sepedi Pôpêla ge a kitima ka lebelo a tšhologêla mokgoši, o ile mola a le kgaufsi a re ke mang. Ba re ke Matlale. Wa mang. Ke wa Teka Sekgoka. A napa a goma. O ile a goma ka baka la gore ke motlabo wa gagwe. O bone gore a ka ya a ja ke ditlhong. Ba ile ba mo rwadiša gapê, ba mo isa ga mmatswala wa gagwe. A fitlha a rola mokotla lapeng. Ba thôna go makala. Bjale mong a tšhemo a re šalang ke be ke tlišitše yêna ngwana x yo wa lena.

2403 Teka a gana go romêla sebaka. Ba mmotša gore a romêlê sebaka. A re yêna ka noši a romê sebaka, nna ke tennwê go lefa bohodu bja yo mogolo e se yo monyana. Mong wa mabêlê a lebella gore o tla bôna sebaka a se ke a se bôna. Bjale a romêla sa gagwe sebaka. Monna a re go mosadi, fetola sebaka. A ka a kgôna go se fetola. Ke moka ya ba kgopa nnê. Bjale ke tlo ya ka reng. Sepela o ba botše ba bônê gore ba ka dira bjang, nna nka se ke ka kgona 1091. selo. A goma a ya a ba botša gore ba itše le ka bôna gore le ka dira bjang ka taba ewe.

s875

2404 Ba ga Mongale ba isa molato wa Matlale kgorong ya ga Mohlabe. Kgôrô ya ya ya amogêla molato owe wa mabêlê. Ba roma motho wa go bitša ba ga Sekgoka gammôgô le lehodu. A ya a ba bitša. Ba tla le lona lehodu. Bjale mmudi wa lekgotla a re, e ke re theletsaneng ba bina tlou. Go na le moruba owe re tla go utha, bjale ka go riale mowe le kgopêlwa ditsêbê le melomo ya go ba lamolanya. Mongale motho yola o monyakago šo. Sekgoka o nyaka ke kgôrô ka baka la molato wa gago le Mongale.

2405 Dipolabolo tša Mongale. Ke nnete ke a lla, ka baka la Sekgoka. Mosadi wa gagwe o tlogêla ya gagwe tšhemo, a ya a roba ga ba bangwe. Bjale beng ba mašemo ge ba fitlha, ba hwetšana marôbô. Ba ile ba leka kudu go lalla, empa ba se ke ba mo swara. Motlhang wa lehu ga go tsibji. Ka tsatši le lengwe ba ile ge ba eya ka mašamong, ba hwetšana a rôba. Bjale ge ba mmutsiša a re, o rôba morogô, ke gore go kga morogô. Kgakantšhane ya ba maheya. Ke ge ba mo rweša ôna, a fitlha naê, lapeng la mmatswala wa gagwe.

1092.

2406 Ba gafêla moutswi gore a bolabolê. A ka a bolabola. Ba dira gore a ganetše. A re ke nnete ba ntswere. Bjale molato ga o tla ba wa feta wa tla mo keng ka gobane ga o gane molato. Ke baka la monna waka, ka gobane o gannê go roma sebaka. A re sebaka se romê ke nna. Nna ke sitilwê go roma sebaka ka baka la gore mosadi a ka se kgônê go tsena ka šakeng a šupa kgomo. Bjale re ka butšiša monna, a re botše gore molato keng a sa ka a rapêla molato a e se ka gae. Ke tšewe Sekgoka, o ke o bolabolê maikutlo a gago.

2407 Sekgoka a bolabola kganô ya gagwe pele ga lekgotla. Morena lekgotla la ba bina tlou. Molato wa mosadi waka ke x ya o tseba. Ka gobane ge ba e tswa ba mo rwešitše mokotla ke ba bône. Bjale ke gannê go roma sebaka, ke dirêla gore mamundi a fitišê taba ya bohodu bja mosadi yo. Bohodu bo a aga empa ka theko e ngwê bo ya rutla. Melato ya gagwe ya bohodu e ntenê. Maloba ke sa tšwa go lefa o mongwe wa Lekapa ka kgomo. Le nama ya kgomo wewe e šu ya fêla, o šetše a thomile o mongwe. Melato ya pele yôna a ke bole. Motho a se mpja ge la e be e ke ke mpja nkabe ke bolaile. Bjale ke

s875

re kgôrô a e ntaêlê mosadi yo, a latlhê go utswa. Ke kgopêla kgôrô
1093. ka pudi, ya gore ba mo tiš ka mokgwa owe ba ka kgônago. Molato
ôna ke tla lefa. Ba bega kgoši mantšu a monna yowe.

2408 Kgoši ya fetola mantšu a monna wa mosadi wa go utswa.
Tayô e kgolo ke setwapa monwana. Tayô e ewe e swanetše go dira
ke beng ba mabêlê. O re o lefa molato, e be o ile wa mo lesetša
a di bolêla pele. Ka morago ga mo o bone gore o gubilê, wa kgôna
o mo lefella molato wa gagwe. Bjale go sinya ke ge ba sa mmôna, ge
ba mmône a ba sinyi ke molato o wa lifiwa. Lehono ka ge o kgopêla
tayô, re ka se ke ra gana, pudi ewe ya tayô ya mosadi wa gago. Tayô
ya gagwe, e tla ba ya go teiwa ditshelane tše lesome. Bjale molato
wa go lefa mabêlê, o swanetše go ntšha dipudi tše tlhano. Sekgoka
a re morena.

2409 Sekgoka a tsama a ija dikoloto tša dipudi tše tlhano.
Pudi ya botshelêla ga e badiwi, ka baka la gore yôna ke ya tayô.
A owa a ya a di hwetšana, a di tliša mošate, go lefa molato wa
bohodu bja mosadi wa gagwe. A šupa ba kgôrô, ba botša kgoši. Kgoši
ya re molato wa gago o fedile. Bjale ba patlamiša moutswi ba mo
tiya tšôna ditshelane tše lesome. O ile a sitwa go dula matsatši
1094. a matelele.

2410 Go tiya ka tsatši le lengwe go a laya. Go tloga ka lona
tsatši lewe, a re wa ba wa tlala o wa tlêla. Wa ba wa tšhego o wa
tšhego o tla ba o ê nayô badimung. A napa a latlha monwana wa go
utswa dilo tša batho. Go riale ke molaudiši, yowe e lego Tena
Sekgoka. Ke ba kgôrô ya ba bina nare empa ba ka fase ga pušô ya
ba bina tlou. O bulutšitše ke Mphalô bodikana. Bogwêra o bulutšitše
ke Sekwai. Mphathô wa molaudiši ke Letuba. O tswaletšwe mo nageng
ya gešu. Bohodu bja mogatša Teka bja fêla bo etla mowe.

2411 Bonyela le bjôna a bo tlhagiši tlhalo. Bonyela ke gore
go ubêla motho a se na le phôšô nago. O go ubêla a le bjale a go
roga ka mašapa. Bjale re hwetšana nyepo e, Ngwana wa mokete bo-
thakga, a bake ba re ngwana wa mokete bonyela. Mosadi wa senyela
ga kgadiwi, yo mongwe a re o wa mo kgala, ke moka difeta naš. Bjale

s875

kgale ge motho a go nyêla le wena mo nyele. Ge nke ke bothôla, motlhomong o wa se tlhôlla. Ka gobane ge o ka fore o dutšî yo mongwe a fo go nyela, o se na taba naê, motlhomong o go nkgâ se sengwe, wa geno yo mongwe o tla hwa, goba o wa se nyela go tla hwa 1095. wa gabo. Bjale mosadi wa mohuta owe ke kubedi, o bjale ka monyane. Monyane ke nonyana, wa o kwa e re nyane, e ya tlhôla bjale ka yêna mosadi wa kubedi. Motho wa mohuta owe a na molato. Ba tla no tsogêla ka moswana, ba e tla go mmutšîša gore molato wa bôna e be e le eng, ge a be a ba ubêla.

2412 Bonyela ke le robo, bjale lerobo le a rutla motse. Ka baka la gore ga go na motho yo a ka kgotlhellago lerobo. Motho wa bonyela, ge ba bangwe ba swere magane, yêna o fo bolabola ka go phetlola. Ge motho le ka re le swere magane yêna a fo bolabola ka mokgwa o, go kwago tlhôgô ya gagwe, ke gore a nyake magane awe ba swerego. Ka moragô yo mongwe ge a mo fetola ke moka o thôma go rogana.

2413 Bjale ka Maune ngwana Mabakane. O ile a tšeya ke ba ga Mašumu, ke monna yo ba goba ba re ke Lekgowa. Bjale monna yo wa gagwe e be e le ngaka. O be a sa dule gae ka baka la mosadi wa gagwe. O be a sa tlhaole. monna le yêna o be a mo ubêla, goba mmatswala wa gagwe goba bo-matswale. Bo-matswale ke wa monna. Bo 1096. e emetše tlhomphô, ge a sa tlhomphiwi ka matswale ka o thii kganthe ka molaô ke bo-matswale. Bjale bo e bolabola ka batho ba bantšî. Motho ga thompiwa o bolwabolwa ka lentšû la bontšî. Bjale ka ba bo-lena. Papago mokete ba le bitša. Bo-matswale ba a nwa. Lena mogadibô le a lêba. Bjale mantšû a mohuta owe, o be a sa šumišî. O be a bolabola fêla ka mantšû a go se tlhomphê. Mantšû a go nyefola motho ke a:- go, wena a. Tšhupô, ba go bitša, bakeng sa ba le bitša. Wena tla mono, bakeng sa lena tlang mono. A ntiya ka matla, bakeng sa ba ntiya ka maatla.

2414 Lekgowe o ile a beka Maune ge ba be ba dula ga Mmarakeng kgaufsi le noka ya Makhutšwi. Naga ewe lehono ba e bitša gore ke Ballcon. Ba ile ba khuduga mo ka baka la ntwâ ya Sekororo le Mantšani

s875

Ba ya mowe Makhutšwi mowe go dulago Mantšana, ba šupa gore kgoši ya bona ke yēna. Bogoši ke pula ke molaô wa bagologolo. Ka lona lebaka lewe la khudugô, ba ga Mohlabe ba khudugêla dikgatlhano tša noka ya Mounswana le kgorong. Mowe ba go bitšago gore ke kgogoya-lla. Ke lebaka la mo go khuduga ba Makhutšwi ba tlilo dula ka fase ga thabana ya Seragadingwe kgaufsi ga noka ya Segwai.

1097. 2415 Maune a ba pōô motse wa ga Mašumu. Mmatšwala wa gagwe e be e le Ngwarokwane ngwana Moeng. Bo-matšwala wa gagwe e be e le Ntiši. Ka moka ga bona motlhang dinyao di nyaogile, o be a ba ubêla ka moka ga bona motseng, ke moka ba tšeya bosola ba beya. Monna yēna a diyo thiba ditsêbê. O tla ba ubêla tše nkego o wa ba tlholla. Mmatšwala wa gagwe ka moswana a tsogê a mmutšiša. A gomê a tsogologô gapô, a ba ubêlê. Putšišô ela e ke e be ba butšetša seša sa mothathathaa. Seša sa motinare owe mothathathaa, wa kgotla sōna magala ka moka ga bōna baôri ba mollô ba tla tšhaba ka dithase tša ôna. Lekgowa ke mathaba nageng, ka gae bošuwana bo a tsoga.

2416 Maune ba mašupa sengwe, a šupa ke mmatšwala wa gagwe. Ngwetši a ke a e ba yo mogolo go bo-mmatšwalê wa gagwe. Morwa wa bōna o ile a tšeya mosadi yowe, batswadi ba gagwe ba sa dumele. Ba be ba gana ka baka la go tseba mokgwa wa mmago mosadi. Ka baka la bonganga bja gagwe a tšeya Maune. Lehono ge a tlhapolla batswadi ba gagwe, o kwa botlhoko. A na lentšu lewe a ka botšago batswadi ba gagwe, o boifa gore ba tlare, re ile ra go botša. Mmatšwala wa 1098. gagwe a mo tiya ka kgati ya go gomêla lehu.

2417 Maune o ile a kopa lebaka le letelele. Mmatšwala wa gagwe, a re o sa nyaka go bōna bopôô bjo bja gagwe, gore le tša bošego o wa di tseba. Ka lebaka lewe, o be a na le mpa, bjale a mo hona pêlêgô. Ka tsatši la gagwe la lešoko, a mo hona pêlêgô ya gore a se ke a bêlêga. O ile a goba kušu, mowe a bago a fetoga gwa ba yo mosetlha. Mowe monna a goba a re yowe a bolayago ~~re~~ mosadi yo waka le yēna o tla mo šala moragô. Mmago monna a re, ~~ng~~ monyana mo ubêla mogolo sešego o loga tlhwaêla. Fêla o mmotše a ke nyake go dula ke nyela ke mafotwana. Ka moragô ga mo a bolabotše ka mokgwa owe. Ba o kwa ngwana a lla ka ngwakong.

s875

2418 Lekgowa a tloga le Maune ba boya ga Mohlabe. Mo ba sa boelego ke teng, maruping ba boéla. A laéla batswadi ba gagwe, a re nna ke boéla moragô. Ba re go yéna, sepela. Ke moka a tloga a tla a dula ga makgolo wa gagwe le mosadi wa gagwe. Kgati ela ya mmatswala wa gagwe a go mo tiya ka yôna, e ile ya ba dinyane. A 1099. tšwêla pele le bonyela. Mowe monna a goba a tenêga, a tšhaba. A tloga a sobella bopedi go tsama a šaba ka bongaka.

2419 Lekgowa a boya gae ka baka la lehu la papagwe. A ka a tsibiša ke motho ka lehu la papagwe. O ile a tsibiša ke ditaola tša gagwe. O be a ka se ke a tsibiša ke motho ka baka la gore.e be ba sa mo tsebe mowe a lego gôna. O ile ge a fitlha gae, a fitlha lefokeng. Ke gore a hwetšana go se na le motho. A fetšela motseng o mongwe wa ga Mokgatlha, a fitlha a butšiša. Ba mmotša gore mosadi wa gago o ile ka kgorong. Ka baka la bonyela bja gagwe. O ile a ubéla Malekutu bjale ba lwa, a loma Malekutu monwana. Ba ile go bolabola taba ewe.

2420 Lekgowa a bitšiwá ka kgorong. O ile ge a feta motseng wa Matlapaneng yo mongwe wa baatlhudi a mmôna. Bjale ge a fitlha ka kgorong, a ba botša gore Lekgowa o ka gae. Ba napa ba roma pampanyane, a ya a mmitša. Ba ile ba sa dutši ba mo letetše, ba bôna a tšwella le morumiwa. Ba re bjale ke tše di botse ka gobane monna wa gagwe o tlile. Morumiwa a re motho yola le itšego ko mmitša šo. Ba re go lukilé. Ba mmegéla ditaba. A re ke a di kwa, empa pelo yaka ga e gôna mo, e ga Mmarakeng. Ke nyaka go kwa lehu 1100. la papa. Dia kwala mowe o tla no ya, thaeletša molato wa mosadi wa gago.

2421 Lekgowa o wa kgoméla. Ge ba dutši ba bolabola ditaba. Mong mosadi o diyo ôma ka borôkô. Ba fêla ba mo šikinya. A phafoga a theletša sebakanyana, a gomé a kgomélé gapé. Ba goma ba mo šikinya Ge a phafugile. Ba mmutšiša gore molato keng o kgoméla kowa banna ba bolabola ditaba. A re ke a di kwa a di kwane le madi a ka, ke baka lewe ke kgomélago. Kgoši ya re molokoleng, a yo éméla papagé pele. Ke nnete a kwane natšo ka baka la gore pelo ya gagwe ke e

s875

ntso. Ba mo lokolla, gore a é maamong. A tloga gammôgô le mosadi wa gagwe.

2422 Lekgowa a goma a tšhabêla bopedi. Ka moragô ga go émêla lehu la papagwe a bôna gore ba kgôrô ba ka ba ba mo lata. A tloga a boêla bopedi go ba a ije matlhô a dipudi. Ka moragô ba šala ba o kwa gore o tšhabile. Ba re molato ga o bole o tla boya a tla a o hwetša. Ge ba sa dutši ba lebeletše gore o tla boya. Ba kwa pegô ya lehu la Lekgowa. Ba ile ba mmoloka gôna bopedi. Ke moka molato wa bôla. Ke moka ke mafêlô a ditaba tša Maune le mogadibô 1101. wa gagwe Malekutu.

2423 Go sata le gôna ga go tlhagiši tlhalo. Fêla go kwiša botlhoko a kudu, ka gobane mosato o sepela le boloi. Mosato wa mosadi, ke go sata bana ba basadi ba bangwe. Bjale mosadi wa mohuta owe, o wa boifiša. Sekgapho 'se kaone, ka gobane o mo kgaphola a bôna phôšô ya ngwana. Bjale go sata ke gore bana ba mo tšhikgutlha. Batswadi ba bana ba o kwa botlhoko, ba šitwa gore ba ka dira bjang ka baka la gore bana ba banyana a ba kwe. Ba šita bo mma bona ba ba botša gore la se ke la ya ka lapeng la mokete. Ke gôna ba napago ba e ya. Bjale dipelo tša batswadi di kwa botlhoko ka baka la motšotšo.

2424 Phupu Malesa o ile a rogantšha basadi ba gagwe ka baka la mosatô. Mosadi wa gagwe wa pele ke Matsiê wa bobedi Môré ngwana Madike. Bjale wa pele o na le bana ba bantši yola o be a sa na le ngwana ka o thii. Ngwana Madike a fo dula a tsetla bana ba yola mogolo. Bjale ba fo dula ba ômana ka baka la go tsetla le go tsotša bana ba gagwe. Monna le yêna o be a sa thabiši ke taba ewe ya go 1102. tsetla bana. Ke ge a tiya ngwakô wa mosadi yo monyana a yo mo agêla ga wa gagwe mmoto. Ditaba tša bôna di ile tša fêla di etla mowe.

2425 Monna ge a tsere mosadi o kgatlha ke madi a gagwe. Madi a setlhôtlôlô a mo thabiša. Taba ewe gôdimu ga banna, e baka ~~ia~~ lehufa lewe monna pelo ya gagwe e lalago e swa. Ge mosadi a ka re a bêlêga ngwana, a tla a swana le papagwe. Papagwe o tla thaba kudu

s875

Bjale bakeng sa taba e ya go swana, go dirêla gore monna a se ke a kwa botlhoko kudu, ba beile le^hpheko ka pele. Lepheko lewe ke gogotša goba go abêla. Ke gore ngwana a swana le yo mongwe monna, ba re o ile a mo gotša bjale a mo abêla. Papišô ya tsela ya go gotša. Mosadi wa moima, ge o ka hwetšana a dutši wa mo tshêla ka morithi wa gago, ke moka o mo gotšitšê. Ngwana o tlilo swana nago.

2426 Paepae Lewele o ile a tšeya Matšiyololo goba Mankgakga-thane. Mosadi yowe e be ba mo anêga bo botse bja gagwe, le go êma gagwe. A ka a ba sephoko, a owa, a bêlêga ngwana wa go swana le mong papagwe. Monna o ile a thaba kudu, a nyaka ngwana yowe wa gagwe kudu. A mo lêla gabotse go fitlhêla a kgôna ntsipidi ntšiti.

1103. Ngwana ga le mowe boemong bjowe, o na le mathale kudu.

2427 Matšiyololo a ya go sêla, ngwana a boya a hwile. Ka ngwaga o mongwe wa tala, a toga le ngwana wa gagwe a mmeputše. A ya ga gabô ga Komana go sela tala. Ba mo fa mokota wa mabêlê. O ile ge a le tseleng, a bôna mogo o budulê, a beya mokota wa gagwe fathe. A namêla mogo le ngwana a mo peputše. O ile ge a le kowa gôdimu, a fula mogo. Ngwana le yêna a e tšiša mmagwe. O ile ge a swarella thabjana e ngwê, a tšwa ka tharing ya mmagwe. Thabi ya matloga a ya nayô fathe. Ge mmago ngwana a fologa a hwetšana gore ngwa o hwile. A rwala mokota le ngwana a ya gae. Ge a fitha gae, a hwetšana papago ngwana a se gôna. Bjale a roma mokgekolo yo mongwe wa mowe motseng gore ge a tilê le ye le nthapelle ngwana wa gagwe o hwilê. O hwilê ka mokgwa mang. A laudisetša mokgekolo ka mokgwa owe a go hwetšana lekôpô lewe ka ôna.

2428 Monna a gana go boloka ngwana wa gagwe. Ge letšatši le diketše, a boya mowe a go ba a ile. Mokgekolo a mmôna, a mmitša. A tla mowe mmitši a mmitšago a le gôna, a fitlha a dula fathe. Bjale a thôma go mmotša ka mokgwa owe a mmitšago ka ôna. O bitša ke nna, ka baka la mosadi wa gago. Ke bone a etla mo, a re ke tle go wena go mo rapella. Ngwana yola wa gago a sa phela, o filo tšwa a rwele e le setoto. Molato o re keng. O re o ile a le tseleng a bôna mogo o budulê, bjale a rola mokota a beya fathe. A namêla

1104.

s875

mogo le ngwana, ke ge a yo swarella thabi a hufuga ka tharing a yo wa fathe. Ge a fologa a hwetsana gore a sa phela. Sepela o mmotse o diyo bolaya, a jê a fetse. Nna a ke nyake go mmona ka matlho aka. A leka go phuphuthela ka mekgwa e mentši a se ke a kwiwa. Mokgekolo le yena a re nna nka se ke ka kgona gore ko mmotša gore a jê. Ba leka ka maatla gore a tle go boloka ngwana wa gagwe. A napa a gana. Ba no ba ba mmoloka ka ntle le papagwe.

2429 Monna a ngala mosadi wa gagwe, go fitlhela a eya lebitleng Ge mosadi a sa tšo hwela ke ngwana, monna a swanela go ya malaong a mosadi. O tla ya malaong a gagwe ka moragô ga mo a bone kgwedi. A faga mašwa a mo tsolêla, le go ja a sa ji. A fo ya a e tšša, ge ba e ya malaong, ke moka o fapana nabô o ya batabong. Ke moka o mo ngaletšitšê. A ba a bôna gore go sepela bošego go mo tennê. A loša mosadi yo mongwe. Batho ba re go mosadi, monna a sa go nyaka, sepela le banna o tla ima. A gana a re nka se ke ka šôtha monna waka a le gôna. Ka nnete a dula a tla a ba a hwa le pëlêgô ya gagwe. A ya a tšeya Mametše ngwana Maebane le Lolo ngwana Masete. Basadi bawe ya ba bona bo mankgôtho ba gôna. Ditaba tša bona tša fêla di tla mowe. Bo mankgotho ke gore bo ma-moratwê. Monna o ile a kwatšša ke gore mosadi o tšo bolaya ngwana o e thutilê boloi. Lebaka le lengwe ke gore motlhomongwe o mmolaile ka baka la go se nyake madi a gagwe. O be a mo ngaletšitše gore ge a nyaka go thala a thale, bjale mosadi a se ke a thala.

1105.

2430 Boopa a se taba e e bakago tlhalo. Boopa a se taba e e dirago ke motho ka kgôlê, a owa, e no ba lekgôpô la mosadi. Ka gobane ha monana e nyaka ke motho yo mongwe le yo mongwe. Ba bangwe ba e pakêla gore ba be ka mokgwa owe, ka baka la gore ba ntšhiwa dimpa tša bôna ke batswadi. Ba di ntšha ka baka la gore o dirile taba ewe le monna yo mongwe e seng mong monna wa gagwe. Bjale ba ntšha mpa ba dirêla gore monna wa gagwe a se ke a mo tšhoya. Kganthe ke moka ba mo sintše pëlêgô ya gagwe.

s875

tšere ke Mōhumagadi Marebole Sekwai ga malome wa gagwe ke ga Mašumu. O ile a tšeya mosadi ga Pōpēla ka baka la molaō, ka gobane o be a dutšī tulong ya go buša. Bjale molaō wa mo tlama gore a yo tšeya mosadi ga Pōpēla. Ngwana Pōpēla ke yēna yowe a tswalago kgošī mo kgorong ya gešū. O ile a dira ka mokgwa owe molaō o boletšego ka gōna. A ya a tšeya Mafēfēra ngwana Pōpēla.

2435 Sekwai le Mafēfēra ba tswala ngwana wa motlhankana Matšubeng, motlogolo wa ga Pōpēla. Ke yēna kgošī ya ga Mohlabe. Mafēfēra o ile a phela gabotse le monna wa gagwe. Bjale wa mosadi a hwa a godile. A šiya bana ba babedi ba basetsana le motlhankana yowe Matšubeng. O ile a ba a bolla mphathō wa gagwe ya ba Ledikwa.

1108.

2436 Matšubeng ba mo tšeiša mosadi Nkonyane ngwana Pōpēla. Papago Nkonyane ke Mankgalakane goba Thole-la-magaše, mmagwe Nkonyane ke Makgōpō. Nkonyane a ka a bikiwa ka molaō, a owa ba ile ba diyo tswalēla. O be a tlilē go bōna monna, ke moka a napa a etše ruri. Sekwai o be a se gōna ge ba šala ba dira taba ya mohuta owe. Basadi ba na le manyonyo, ba mo letšetša mphulukwane, ba mo rēla leina la bogadi la mamatlhomo. Ge ba ile ba letšetša ngwetšī mphulukwane ba ba ba mo rēla le leina ke moka a sa tloga. Nkonyane a dula bogadi a peela monna wa gagwe. Sekwai o ile ge a boya mowe a go ba a ile, a hwetšana ngwetšī ka gae. Ba thōma go mo anēlagēla ka mokgwa owe ngwetšī a dutšigo ka gōna. A bolabola gore ke bosalo, mmago setšhaba a tšhabišwi. Batho ka moka ba tsibišwa, gore lehono mmago lena o wa bikiwa. Taba e e šupa gore bogošī bo gannē. Ba romēla motho go batswadi ba mosadi gore ba nyakelle mono. Le bona ba ile ba swaba le go phupha matlalaba se ke ba tla. A owa molato o ile wa se ke wa ba gōna.

1109.

2437 Nkonyane o tšwa a hwile madi a mmele ga gabō. Motho wa batho o tšwa a babja ga gabō, a bolaya ke mahubeng. Molaō wa gagwe e be e le mosadi yo mogolo wa mmele, bjale ka baka la bolwetšī mmele o se gōna, a no šma e fo ba lekhwakhwašana. Sekwai ka nošī e be e le ngaka, a leka ka maatla go alafa ngwetšī wa gagwe a šitwa. A ba a thoba go tšama a mo alafiša. Ka gobane ba re, motšheko a e

s875

tšhekole. Alafa mogatša ngaka motšheko a e tšhekole. A kitima le dingaka gore a mo alafišé tša šitwa. Setlhabi sa gagwe a se kwa gore se tšwa kae.

2438 Lehu la Nkonyane. Ngwana wa batho o kilore ka ya ka ya, a ba a lopa ka tlohōgō. Ba rwala tlohōgō yewe ya ga Pōpēla ba iša badimung. Ka morago ga polokō ya gagwe. Sekwai a re go ba ga makgolo wa gagwe, re swanetše go gatana dinaō, ro tšama re e kwa lehu la motho yo a re šilego. Ba ga Pōpēla ba bega mmago mohu. Yēna a phetlapetlēga. Mankgalakana o hwile pele ga ngwana wa gagwe, bjale go šetše mmago mohu. O phetlaphetlēga ka baka la gore o wa di tsebe gore batho bawe ba bolaile ke yēna.

2439 Sekwai a ya a gapa dikgomo tša gagwe. A re go ba ga makgolo wa gagwe ge le gana gore ro kwa lehu la ngwana wa lena, gōna go kaone le mphē dikgomo tšaka. Ka baka la gore go bōnagala gore ngwana wa lena le bolaile ka noši. Ba goma ba bega mmago ngwana yowe wa mohu. Yēna a re a ke tsebe, ge ba kgōna go gapa tšōna šidi. Nna e be ke re ba tšee mmula-ntlō šo. O bolabola ka moratho wa mohu yowe leina la gagwe e lego Mankoba. Bjale a re le 1110. yēna o tla no mmolaya bjale ka mogolo. Ke nnete o be a gana ka nnete, ka baka la gore ke yēna yowe a ilego a bolaya monna wa gagwe gammōgō le moredi wa gagwe.

2440 Go sinya ga lehu la Mankgalakana. Ka moragō ga mo a hwilē. Sekwai a ya a sinya le tšwa, a re ke nyaka gore yowe a bolailego makgolo. Ka morago ga mo a sintšē. Letšwa la swara makgolo wa gagwe. Makgōpē. Mokgōnyana a re a hwē le yēna a latēlē makgolo. Makgōpē ke ngwana Mongale. O ile ge a dutši a rumarumēga, gwa fitlha Tšhilo Mongale. A re ngwana yo wa mogolo waka o dira keng. Ba re o swere ke madi a magolo. Ke moka a tšeya legare a mo tlihabēla, a fōla. Tša napa tša mamarēla Tšhilo, a thōma go tlareya. Le mpotša gore o tlihabilē ke madi kganthe le mpotša maaka le ra motho a llē batho ba bangwē. A e kgōga a libile gae. Ge a fitlhilē gae, o kilo tšeya ka ya ka ya. Ba fōla ba re matlhale a ja, a llē mong wa ōna, o be a dirang. Mafelo a lopa ka tlohōgō.

s875

2441 Sekwai a bōna gore moloi o tšwile ka molabong, a napa a ya a gapa dikgomo. Ka moragō ga lehu lewe la ngwetši wa gagwe a ka a sinya letšwa, ka baka la gore moloi wa mo tseba. A kwatšisa ke lehu la ngwetši le go tlihabēlwa ke ba gabō g ba ga Mongale. A bōna gabotse gore ba gabō ba dumelana le polaō ya batho. A fitlha a re lehono ba ga makgolo ke nyaka dikgomo tsaka. Ba mo šupa tsōna ba 1111. re šidi. A di tiya ka lepara a tloga natšō. Ke moka bogwē bo hwile ga Pōpōla. Ge yo mongwe a ka re o nyaka go tšeya mohumagadi gōna. Ba ka se ke ba dumēla, le ge ba ka dumēla ba tla go nyaka dikgomo tsela tsā go gapiwa pele o kgōnō o ntšha tše dingwe tsā go nyala mosadi. Ke moka ditaba tsā bōna tsā fēla di tla mowe.

2442 Monna o tšeya mosadi wa pula-ntlō, ge magareng a bōna go se na phapanō. Mowe go'na ga go tswenye, mola mosadi a hwago, le iša dibjana tsā gagwe go batswadi ba gagwe go bega lehu ka kgomo. Kgomo ke ya go iša dibjana tsā mohu, ka yōna ba tsibiša gore dibjana ga di na mong. Bjale ka go riale mowe batswadi ba mohu ba swanetše go dula le dibjana tšewe. Di tla boya motlhang mmula-ntlō a bonetše. Ke yēna yowe a swanetšego go tlilo di šumiša. Mong sa go bega lehu ke pudi, ya go tsibiša batswadi gore a ra diša.

2443 Bjale ka Madomō Moeng o ile a tšeya mosadi ga Malesa. Bjale mosadi yowe ngwana Malesa o ile a no apeya mowe kgorong ya ka ga Moeng. A ba a tla a hwa le ngwana a se naš. A tsibiša batswadi ba mohu ka mokgwa wa molaō. Ka moragō ga sellō le dilō ka moka tsā go tsibiša ba ga makgolo wa gagwe lehu la ngwana wa bona. A tiya kgomo ya go nyaka mmula-ntlō. Ba ga makgolo wa gagwe ba mo šupa motlhankana. Ba re o tla gola a tšeya mosadi, o tla go bēlēgēla 1112. mosadi. Lehono gōna mosadi wa gago ke yēna motlhankana yo Phupu. Ba kwana ka ōna mokgwa owe.

2444 Phupu a gola a tšeya Matšiš. A ka a lapiša go ima, a ima a bēlēga ngwana wa motlhankana. Ka moragō a bēlēga wa mosetsana yowe leina la gagwe e lego Mokgadi. Ba ga Malesa ba dira bjala bja go bega ba Moeng mosadi wa bona gore o belegwe. Ba ga Moeng le bona ba leboga ka kgomo le pudi. Pudi ba ile ba e bolaya. Ba šogēla

s875

mosadi wa bōna thari ya go mo pepula ka yōna. Moeng a lēla mosadi wa gagwe a ba a gola, a mmolotšanya a ba a loga. Mmula-ntlō o wa nyalwa, a mo nyala. Ga ba nyale le go lekana le yola wa pele, a owa kgomo tše di tšhelélago di a tšeya mmula-ntlō. Mokgadi a bikiwa a ya apeela mokgalabje yowe Madome. Gwa fēla go etla mowe. Ke mmula-ntlō, bjale ka ge yola wa pele a be a sa belege, re ka re ke matlhatswa-dirope. Fēla kudu ke mmula-ntlō.

2445 Molaudišiši wa ditaba ke Rakgobadi Moeng. Ke yēna morwa Madomē. Rakgobadi o tswaletše mo nageng ya gešū. Mphatō wa gagwe ke Lengana. O re molaō owe, ke molaō o o thilego, wa gore lehu a le tlhadiwi. Ka nneto ga go na tsela e o ka tsenago ka yōna.

Ditaba tša Sekwai ge a gapa dikgomo ga Pōpēla di laudišitše ke Lee Mohlabe. Mphathō wa gagwe Mankwē. Molaō owe wa gore mosadi a tšeiwe ka baka la matlhatswa-dikgwele mono ga gešū a o šome.

1113. Temana ya 1: Go tlhala ka ntlē le lebaka.

2446 Mosadi goba kgarebe o wa tlhala ka ntlē le lebaka. Kudu ge motho a ka nyakišiša o tla hwetšana gore molato ke bogopš. Ka gobane mosadi a nyake go bitišlwa bjaleka se šego sa mabēlé. Mowe gōna o wa napa a gana. Ka lebaka le lengwe o dira ka mokgwa owe ka baka la ditlhare. Ka gobane k banna ba bangwe ba apiša bana ba batho ka ditlhare. Ka go riale mowe ba mo sintše pelo ya gagwe, a sa tseba le selo sewe a se dirago. Ge ba bōna a dira ka mokgwa owe, ba tla ba ba ~~ka~~ tšama ba laola gore ba o kwe gore mola to keng. Ge a bōna mong monna wa gagwe, o mmōna bjale ka phōlōfōlō.

2447 Bjale ka Mantwana le Letšeke ngwana Tselane. O ile a no mo loša e le yo mogolo. A owa ba nyala. Mong Mantwana a ba a tla bogweng a se ke a mo tšhaba. O be a sa fetša go nyala, a nyetše ka dikgomo tše di phēthago menwana e mmedi fēla. Monna yowe e be e le tšhuwana, fēla o be a šoma kudu. O be a le monna wa lapa, bjale a hwēla ke mosadi. A ka a boēla ga makgolo wa gagwe go nyaka mosadi wa mmula-ntlō. Ka baka la go tšhaba boloi bja batswadi ba mohu.

1114. 2448 Mantwana a ya go epega go ba a ba gotšetša mollō. Batswadi ba mothepa ba dumēla gore a be a ba gotšetša mollō. Ke molaō wa ge motho a sa ka a fetša go nyala. O kgopēla ba ga makgolo wa gagwe

s875

gore a dulê ~~na~~ nabô o tla ba a ba rwalla dikota. Bjale ge ba ile ba mo dumêla, ke moka a dula le mosadi wa gagwe. Ba mmotša gore motho yo ke monna wa gago, ka go riale mowe o swanetše go mo alla. A ka a dumêla mowe batswadi ba gagwe ba mmotšago. O be a bitšitše diketšana. Bjale batswadi ba motheja ba re go tšôna sepelang malapeng a batswadi ba lena. Monna yo ke moka o tllile mosading wa gagwe. Ke moka ba palakana. Le yêna a šala a tloga, a ya go yo mongwe mogwêra wa gagwe go rôbala gôna. Ka moswana a boya ka lapeng la mmagwe. Ba thômê go mo ômanya.

2449 Letšeke a thôma go fo tšhaba le ba leloko la ga makgolo wa gagwe. Ka tsatsi le lengwe ba lebella gore o tla boya, ba se ke ba mmôna. Papago motheja ke mo a hwile go šetše mmagwe. Bjale mmagwe a tsama a mo nyakêla, a ya a mo hwetša ga malome wa gagwe. O tllilê o epigilê gore o nyaka go ba a re gotšetša mollô, bjale ba ga Tselane ba dumetše. Lehono mo re mmotša gore motho yo o swanetše go mo alla. O wa gana. Bjale o thomilê go no tšhaba. Malome wa gagwe a re, o wa nkwa motlogolo, o swanetše go kwa mowe batswadi ba gago ba bolabola. Le nna ke a dumêla gore o dirê bjale.

2450 Sephemô sa Mabale goba Letšeke. A re ke a di kwa fêla nna a ke dumele go latiwa e se nna mpja. A nyale a fetše a mmeke ka molaô le tla bôna ke thakgoga ke ya bogadi. Ba re o wa kwala, bjale motho yola ke tšhuwana. Dilo ka moka tšewe a nyetšego ka tšôna, ke tša maatla a gagwe. Motheja a e phophele ka noši. Bakeng sa go phôphêla di tla bôna ke rena. Ge o nyaka go phôphêla fo dula naê ga na mo, wa se ke wa tšhaba naê. A se ke a kwisiša. Malome wa gagwe a re, êma o ê ga geno. Mothang o boyago mo ke bônê o e tšwa o e tetšana le monna wa gago ke tla thaba kudu. Ke moka a tloga le mmagwe.

2451 O ile ge a re o fitlha gae, a kwa lentšu la monna wa gagwe a thinyetša mmagwe. Mmagwe o be a e tile pele, yêna a šetše ka moragô. Ge a yo tsena ka lapeng a no gopola gore o mo šetše ka moragô. O ile ge a re o lebella moragô a bôna a sa mmone, a gopola gore o sa ile nageng. A lebella a se ke a mmôna, a thôma go makala gore ba diyô loya ka yêna.

s875

1116. 2452 Mantwana a bōna gabotše gore ga mosadi ga go gōna. A re go ba ga makgolo wa gagwe, go tšeya a ba gapeletše. Ngwana yo wa lena e fēla ga nthate. Ka go riale mowe, nna ke nyaka dikgomo tšaka ke tšamē ke di bōna tša tsela kgolo ya lekōtō. Monna a nkgago o nkgala le sa gagwe. Ba re o wa kwala, go ja thoto ya motho le ja le thabiša ke ngwana ge le bōna a nyakana le monna wa gagwe. Bjale ditaba tša gago re di kwile, re sa bitša batswadi ba ngwana, ba tle bo bōnē ngwana wa bōna sewe a se dirago. A leka ka maatla go bitša batswadi ba ngwana gammōgō le dikgadi. Ba botša mothepa gore lehono bitša bo makgatlē, ba tlē ba rōbalē le wena. Ka moswana re nyaka gore a nyale.

2453 Mabale a ba ganēla a dutši a re monna ke waka. Ba mo etše borwa ge e be ba mmotša gore ka moswana o tla tsoga a nyala. A bitša (diketšana) bo makgatlē a tla a rōbala nabō. Ka moswana a bōna batho ba kgobakana. Ka moragō ga kgobakanō ewe ya bōna, a kwa ba mmitša. A ya a dula fatshe. Bjale ba thōma go mo laya le go mo ōmanyana ka mokgwa owe a tswenyago mmagwe Mathako. Le yēna mothepa a ba a ntšha mogōkgō. Ba gopola gore o ba kwile, ba mo tlogēla ka gore a mo allē ke monna wa gagwe. Ke moka ba palakana.

1117. 2454 A šala a tloga. Ka moragō ga dipolabolo tša bōna, ba x šala ba botša bo makgatlē gore ba boēlē malapeng a batswadi ba bōna. Ke moka ba palakana. Le yēna a šala a tloga. Ba lebella ngwana ba se ke ba mmōna. Ba tšwa letsolo la go tšama ba mo nyakēla. Ba ya ba mo hwetšana lapeng la mogolo wa gagwe Masethē Tselane. Ba bolabola naē gore molato keng. A se ke a ba fetola, a fo homola. Mmagwe a re o diyo rwala ~~kk~~ tlohōgō yaka, a se ga fēla. Ba mmitša ba tloga naē. Bjale mmagwe a re go fitlha gae a dira gore a rōbalē naē, ka ngwakong wa gagwe. Mokgōnyana a rōbala ka ngwakong wa gagwe a le nnoši. Ba gopola gore ngwana e kaba a dira keng, ba se sa tseba gore molato keng. A se be a sa diri ka kgōlē. A re mo sepeleleng, re tšamē re e kwa gore molato keng.

s875

2455 Papagwe Mabale o wa belaêla, o re molato keng ba sa mpege dikgomo tša ngwanaaka. Ba tloga ba tšama ba laola. Ngaka ya mathomo ya ba botša gore badimu ba belaêla, badimu ba bo papagwe. O re nka baka lang ke sa bigiwi gore ngwana o wa nyalwa. Kgadi le yôna e tsentshitše molomo ka gare. Bjale badimu le bona ba galifilê. Ka tšatši le lengwe le tla šala le gakilwê le dikgomo a tšo e polaya. Pheko ya gagwe, le ê le dirê bjala le ê badimung le gapa kgomo ya pholo e ntšo, le bege badimu ka yôna. Le se ke la e bolaya le lesetše e phele. Le tla bôna le o kwana naê ge le 1118. bolabola naê. Le gôna le tla no bôna yêna mong ge a fitlha gae, a fagêla monna wa gagwe buušwa. Ke moka ke yôna pheko ya gagwe.

2456 Ba ya ba phasa badimu ga bo papagwe. A kwana le monna wa gagwe. Ba goma ba boêla gae. Ba dira bjala ka mokgwa owe ngaka e ba butšitšego ka ôna. Tšatši lewe ba nwago bjala ka lona, ba ile ba bitša kgadi gore e tlê e rôbalê mowe. Go dirêla gore ba tsogê e sale ka motswanyana ba mo iše mabitleng. Mabitleng ba ya e sale ka motswanyana, môya ya badimu e sešu e kgomêlê. Le lena le ya le se šu la thapa, bjala ba rwala ditheba, ba tla tla ba tlhôtla ba tšo boya badimung, a bo nwiwi ke motho, bjo nwiwa ke badimu pele, ba kgônê ba bo nwa. Ba ile ba phasa badimu ka mokgwa owe ngaka ya go ba laêla ka ôna.

2457 Mabale a fagêla monna wa gagwe buušwa, a ba a ya ka ngwakong wa monna wa gagwe. Ka moragô ga mo ba tšo boya badimung. Mabale a rwala pitša a ya nokeng go kga meetsi. Ba ile ba fo ntšha matlhô ba mo lebella. A boya a rwele pitša ya meetsi, ba mo leboga, ba re a gee ngwana Tselane. A owa a ketaketa le lapa la mmagwe, a faga buušwa. Ba lebeletše. Ke moka ba bôna a tšeya telo ya monna wa gagwe a iša ka ngwakong wa gagwe. Ba fêla ba re ka dipelo tša bôna, a retse re tla re re re ke dipitši ra bôna ka mmala 1119. (mabala). Ba ra gore re tla bôna ga tšatši le ya madikêlo. Ka mabanyana ba bôna a tšeya dikobo tša gagwe a diša ka ngwakong owe go rôbalago, monna wa gagwe. A ya a rôbala ka gôna le monna wa gagwe. Ke moka ba kwana. Dipelo tša batswadi tša thaba. ~~Bjale~~ Bjale

s875

batswadi ba mmekêla mosadi gagwe, a šetše a na le mpa. Ditaba tša bôna tša fêla di tla mowe.

2458 Mosadi wa lapa le yêna o wa dira go gana monna wa gagwe. Kganô e ya malaô, a go gane kgarebe fêla aowa le mosadi wa bana le yêna o wa dira. Motlhomong o wa tšhaba le yo mongwe monna. Bjale yowe wa go tšhaba monna wa gagwe, a nyaka banna ba šele ke kwababa. Wa go ganêla monna a fo rôbala a se tlêmile, a sa nyake go rôbala a le mapono. Bjale monna a mmutšiša gore molato keng, o rôbala le ditšwarô. A mmotša gore o wa babja. Bolwetši bjowe bja gagwe bo sa nyeke go fôla. Monna a mo nyakella dithare a gana go ja ditlhare. Bolwetši bjowe bja gagwe bja tšeya lebaka le letelele. Ka baka la go gana go ja ditlhare, o tla ba a lwa naš. Ka baka la gore o tla re a babji, o fora ke yo mongwe.

2459 Bjale ka Tšhwenyana ngwana Lokweng, a ganêla monna wa gagwe Maranrang Mohlabe. O ile a dula naš go fitlhêla a na le 1120. bana ba bararo, ba se na phapanô. Ka moragô ga mowe a thôma go dirêla monna wa gagwe mokgwa. Mokgwa owe a go ba a o dira ke wa monna le mosadi ge ba le ka ngwakong. Go ala legogô lona a ola, a e tšola. Bjale a gana ge monna a re sokologêla ka mono. A re ke a babja. O bolaya keng. A re ke tllhabile ke madi. Ke moka a mo homolêlê.

2460 A ya go mo nyakella dithare. A gana go nwa ditlhare. Ka moswana bja re go sa, a tšama a mo nyakella ditlhare. Bjale ge a boya a re o mo fa tšôna. A gana a re a nyake ditlhare tša motho, yêna o tla fo fôla. Monna a botša mmagwe gore mosadi yo, o šekêla mmele, bjale ge ke mo fa ditlhare o wa gana. Mmagwe a re sepela o botša batswadi ba gagwe. Ka gobane ka moswana ba ka tloga ba re a o nyakelle ngwana wa bona ditlhare. A ya a ba botša. Ba mo fetola ka gore, gape go na le batho ba bangwe ba go se nyake ditlhare. Ke be ke bolabola ka mokgwa owe, go dirêla gore ka moswana la se ke la bôna mo ke sa mo nyakelle ditlhare la mpôna motho wa go se lokê.

2461 Mosadi mosegare o šoma medirô ya basadi, bošego ke molwetši. A lebella bolwetši bja mosadi, bja se ke bja fôla. Ge

s875

a mmotša gore sokologêla ka mono. O mmotša ge yêna a babja. Bjale a re wena o babja ke bolwetši bja mohuta mang bja go tlhôka le go 1121. fôla. A re mmele o kwa ke mong wa ôna. Bjale wena ka gobane a se wa gago, o ka se ke wa o kwa.

2462 Monna a lwe le mosadi ka ngwakong ba le mapono. Ka bošego bjo bongwe, monna a botša mosadi gore sokologêla ka mono. A gana bjale ka matšatši. A re go yêna o wa tseba gore go tlhwa ke phatha ka dipale ke lapilê. A re le nna ke a babja. Ke bolwetši bja mohuta mang bja go se nyake ditlhare. Mosadi go bônagala gore go na le yo mongwe yowe o yago o rôbala naê mosegare. A re a diyo tša tšewe tša go khatja nkwe ka letlapa. Sokologêla ka mono, a gana. Ke moka a thôma go mo tiya, o mo tiya a tšwaletše lebati. Ba kwa a go lla ka gare ga ngwakô. Ba ya go lamola, ba hwetšana gore lebati le tswaletšwe. Ba fo rapêla ba le ka ntlê. A ba ka ba theletša ke motho. A tšwêla pele le go mo tiya, a kgôlwa ka mokgwa o a kgôlwago ka ôna a kgôna a mo ~~kwa~~ lesetša.

2463 A tšwa bošego a tšhabêla gagabô. A lesetša monna a kgomêla, ke moka a tšwa ka ngwakong a ya ga gabô. Ba o kwa a kôkôta. Ba re o mang. A re ke nna Tšhwenyana. Ba bula lebati, o tšwa kae bošego bjo. Ke tšwa gae ke mo tšhabi monna o nyaka go mpolaya. Molato keng a ke tsebe. A ka fo go tiya ka ntle le lebaka. Le nna ke a makala. Ba mo fa ngwakô a rôbala. Ka moswana ba lebella gore ba tla bôna motho a e tla go nyakêla mosadi, ba se 1122. ke ba bôna motho, la ba la dikêla ba kata ba rôbala. Ka moswana ba roma motho wa go ba butšišetša gore molato keng. Re bôna ngwana wa rena mono, o teiwilê. Sebaka sa ya sa ya sa bolabola mantšu awe ba mo rumilego ka ôna. Monna a fetola ka gore nke šu ke mo tiê, ke ~~k~~ sa tla mo tiya, sepela o ba botše ka mokgwa owe. A goma a ya a ba bontša ka mokgwa owe a mmutšitšego ka ôna.

2464 Batswadi ba ya le ngwana wa bôna bogadi. Ge ba fitlhile naê, ba re go sebaka, ba botše g re tlilo o kwa molato wa ngwana wa rena gore o tla hwêlang. A ba botša ka mokgwa owe batswadi ba bolabotšego ka ôna. Monna a re ba kwala le nna ke sa topella ba

K34/82

s875

gešú ke kgôné ke ba botša sewe ke tla go tiêla mosadi sôna. A ba botsa, ba re o wa kwala a phakišé go ba botša. Ke moka a phakiša a ba botša. Ba kgobakana ka go phakiša. A bega ba gabô ditaba mabapi le go lwa le mosadi wa gagwe. Ba re bolabolang re be re di kwa.

2465 Maranrane a tlhaloša ntwá ya gagwe le mosadi wa gagwe. Nka se ke ka re go thšmê mosadi go bolabola go tla thôma nna. Le ntheletšeng, nka se ke ka e kokonêla tlhong nka tloga ka e latlha le dinama. Ke fapana le mosadi yo waka, ka baka la go nk huralla. Gana lehono go fedilê dikgwedi tše tharô a nk ganêla le malaô. Ge 1123. ke mmutšiša gore mola'ô keng, o mpotša ge yêna a babja. Ka nyakêla ditlhare a gana go di apeya. Bjale ge ke mmotša gore a sokologé, o wa gana. Ke tennwê ke go phatha polo ka dipalš. Ke ge ke mo tiya, ke re a mpotše mong taba a nyakago go tlhala a tlhale. Ke moka ke yôna ntwá ya ka le mosadi yo. Ba re Tšhwenyana o ka bolabola a gago mantšú ra a kwa.

2466 Tšhwenyana o tlhaloša a gagwe mantšú mabapi le ntwá ya gagwe le monna. Mantšú awe monna waka a bolabolago a kwala. Lentšú ke le thii fêla a lewe a bolabolago maaka. Ke lentšú le la ditlhare ke di ganago. Ditlhare a ke di gane di ntennê, ka baka la gore ke di nwelênwelê empa bolwetši a bo fele. Ka mo fa malaô nna ke moka ke fo thôma go dutla madi a go se fêlé. Ke lona lebaka lewe ke šitwago go mo fa malaô. Ke moka ke feditše.

2467 Ntweng ya bôna ba bôna monna phôšô, ka baka la go tiya. Monna o na le phôšô, o be a sa tswanêla go mo tiya. Nkabe a botše mmago a mmutšiše. Ge a be a gana go botša mmago nnete, yêna ka noši, o be a tla botša mmago mosadi. Bôna ka babedi e be ba tla mmutšiša. O be a tla re ge a gannê go ba botša nnete, ba go botša. Bjale lehono nka be o be o re botša kganô ya malaô go se na le selabi ka gare. Bjale selabi se se a re fatlha. Mosadi le wena wa 1124. se ke wa gana ditlhare sa go phidiša motho ga se tsibji. Le gôna monna wa gago o tla kgôlwa gore ka nnete o wa babja. Molato a wa ka wa ba gôna. Ba ile ba ba laya fêla gore ba sware ka diatla tše pedi.

s875

2468 Tšhwenyana a tšwêla pele le go gana monna. Monna a leka ka maatla go mo nyakella ditlhare, a e tla a mo fa. Bjale o be a sa gane, a apeya a enwa. Le ga go le bjale bolwetši a bja ka bja fôla. Ka moragô ditlhare tša mo tena gapê a di gana. Ka moragô ga kganô ya ditlhare, monna a mo nyaka malaô. A mo ganêla ka gore wa babja. A se sa mo tiya, a botša mmagwe gore le se ke la bôna ga ke le bjale a ke kwane le mosadi yo. Mmago monna a re ngwanaka go kitima go phala ke go sepela. O se ke wa mo tiya no ntšha matlhô o mo lebelle, o tla se bôna sewe se mo forago. A kwa mmagwe mowe a mmotšago a fo homola.

2469 A tswara Tšhwenyana a na le Tšobola Mašumu. Ka morago ga tebello ewe ya bôna. Mmago monna a kwa batho ba bolabola gore mosadi yo ke setlaêla. O gana monna wa gagwe a fora ke motlabo, nna nka se ke ka gana monna waka. Ba ba ba mmola ka leina. Mmago monna a napa a kata ka sa moragô, a ya a botša morwa wa gagwe. A mo šupa le mowe ba le go gôna. Ka gobane o ile a ba kwa le mo ba bola gore ba ka ngwakong wa mogatša Mašumu. A fitlha a kôkôta 1125. lebati a le bula, a hwetšana ba sa mamorogana. A napa a mmôna gore ke mosadi wa gagwe, a boêla moragô ka santagô, a tswalla lebati a le phereketša. A tlhaba mokgoši. Batho ba mo tšhologêla, ba fitlha ba hwetšana motlhabi wa mokgoši a eme molomong wa ngwakô. A re mosadi waka o gana ka mo ngwakong. Ka nnete ge ba pherekolla ngwakô ba ba hwetša. Ba mmôna, bjale ba goma. Monna a re ke lebugile kudu ga le ile la tla. A tloga le yêna, a se ke a tšeya selo.

2470 Tšobola a romêla sebaka sa go rapêla. Ka moragô ga mo a ba tswere. Mosadi a bôna gabotse gore a ke na botsênô, a tšhabêla ga mokgekolo yo mongwe go mmotša gore a yo mo rapella. Mokgekolo yowe wa sebaka a ya, a mo rapella. Monna a re go lukile mosadi a boê ka gae. A goma a ya a mmotša gore ba re boya ka gae. A boêla ka gae, a fitlha a rôbala ka ntlê le polabolo ya monna wa gagwe. Ka moswana ba bôna sebaka sa monna. Bjale mong mosadi a re sepela o mmotše a mphê tsaka. A goma a ya a mmotša bjale a imêla ke ditaba.

s875

K34/82

2471 Tšobola a bitša ba gabō go ba botša taba ya mohuta o. A ka a bitša ba leloko ka moka a owa. A ba botša gore ke hwetšwane ke na le mosadi. Ke molato ge o kwa a bolabola gore mphē tsaka o
1126. dirēla gore lefa. O wa bōna ngwana motlabo a ba loše ka ditlhare, a owa o fo bolabola naē a go gana a na taba o go rotšē nthō ya tihōgō. Ke bolabola ka mokgwa owe ka baka la gore ke ile ka kwa ntwā ya bona. Ntwā ya bona e be e le ya malaō. Go riale ke Mašošo Mašumu. Lekišang go rapēla motlhomong a ka laka dipelo tša gagwe, a re swarēla.

2472 Ba ga Mašumu ba goma ba roma sebaka ka kgomo ya go rapēla. Ba ile ba roma monna wa ga Mongale ba re ke Motlala. Sepela o re rapēlla, e be e no ba goutswa e seng go tšeya. Mongale a rwala mantšu awe a iša. Mong mosadi a re, a ke ba kwe le gore ba bolabolang. Nna ke re ba nyale ka gobane k ba ratane. Nna a e sale nna monna, monna ke yēna. A goma a boetša mantšu awe. Ba ya ba ntšha kgomo tše nnē go badiwa le ela ya pele. A re go sebaka bjale sepela o ba botša ba šaletše ke kgomo tše di šupago le dipudi tše di tshelago. A boetša mantšu moragō. Ba ga Mašumu ba ya ba gakana le mantšu awe.

2473 Maranrane o be a fo ~~af~~ fetola sebaka a nnoši. Ba ga Mašumu ba botša sebaka gore sepela o mmošē rena re a šitwa go nyala. Taba-kgolo e be re re re lefa molato. Bakeng sa go nyala re a šitwa. Sa goma sa ya sa ba botša. Mong mosadi a re, go
1127. bolabola go a tswenya, mosadi ēma o ē monneng wa gago. A ka a ba le bo e karabēlō, o ile a ēma a sepela le sebaka. Sebaka sa fitlha le mosadi. Sa re ba itšc mosadi wa lena šowe. Mosadi a dula fase, a loša, a re ke ile ke monna waka ke tlē mo monneng waka, bjale ke tlilē.

2474 Ba ga Mašumu ba gomiša mosadi. Monna a ya a raka mosadi. Bjale a tšiflēga a se sa tseba le gore a ka dira bjang. A bōna gore ga gabō go kaone gore a ē ntshe, ke ge a tloga a eya gagabō, a fitlha a ba lotēla ka mokgwa o monna wa gagwe a mo dirago ka ōna. Batswadi ba gopola taba ya malōba, ba re go yēna goma o boélē bogadi.

s875

Lebitla la ngwanana le bogadi. Sepela o fo dula o bônê ge a ka go bolaya. A goma a pjaeletše mōgōkgō. A ba ka ba mo kwêla botlhoko ka baka la mokgwa wa gagwe gōdimu ga monna wa gagwe.

2475 Monna a bōna mosadi a tšwella ka letsufi. A fitlha a dula fatshê a loša. A mo dumetša. O dira bjang bošego bjo. Ke tlišê gae, ka gore mola o ile go ke bošlê a ke bone lebaka le nka bošlago ka lona. Motho ga rakwe, robala ke bošego. Ka moswana re tla tsoga re ekwa tša gago. Ke moka a rōbala. Monna ala la gagwe 1128. legogō. Le yēna mosadi ala la gagwe. Moso ga ona lešidi bjasa. Monna a tšama a bitša ba gabō gore ba tlê ba mo kwishê taba e.

2476 Solang marebane le solê le ngwale. Ba gabō ba kgobakana. Maranrane a êma jele ga bona, a ba tlhalošetša ka mokgwa owe a fapanago le mosadi le ka mokgwa owe a mo hwetšanego a na le monna wa ga Mašumu. Ka baka la gore nna a še nna monna, monna ke yowe a rego ge a le naê a se ke a babja. Ke re monna a napê a mo tšeya, a mphê dikgomo tšaka. Monna a nkgago o nkga le sa gagwe. Nna ke a mo nkgêla. Ke moka ke feditše ba bina tlou, ge a riale a dula fatshe.

2477 Dipolabolo tša Tšhwenyana, a thōma ka go loša. Dipolabolo ka moka tšewe monna yo waka a di bolabolago ke maaka. Taba ya nnete ke ya go ntswara ke na le monna yowe wa ga Mašumu, yōna ke a e tseba. Bakeng sa malaō, ke a mo fa. Ke bilê ke na le bana ba bararō, gare ga bōna ga go na ngwana yo a tswanago le yo mongwe. Taba ya malaō a ba letše phalafala, ke taba ya ka ngwakong. Mola e be e ke ga go ile e be ra ka diyana gana mo. Phōšō yaka ke go fa Mašumu morobê o. Ke moka ke feditše.

1129. 2478 Ke nnete solang marebane le sole le ngwale. Dipolabolo tša banna mabapi le phapanō ya monna le mosadi. Ditaba di ile tša gafêlwa banna gore ba di bônê. Mašošo Mašumu a re, koša ge ba re ke koša o tla hwetšana go na le mašaedi, ka go riale mowe ba boni ba tla ba ba sega bona. Ke gōna koša e tupala ka baka la mašaedi. Ke nna kgaleke ngwana maleka tša go fiša tša go tonya ke a gometša. Ke nnete mowe morwa ~~xxx~~ rrê a bolabolago gōna, ga go na motho yowe a ka fo dumêlang go siba seolo. Motswegi le morafi wa dintlhwa a ba

s875

o šele. Ka go riale mowe nna ke bōna mosadi phōšō. Monna le yēna a se ke a tlala ka maatla, a fêlê a boetša pelo ya gagwe fatshe. Taba kgolo ke molato, lifiša ba ga Mašumu, o šale o bōna ditaba tša mosadi wa gago. Mogologolo yo mongwe o re a tlala a e pja madiba. Go na le banna ba bangwe bawe ba apišago mosadi wa monna yo mongwe ka ditlhare. Ke moka ke phatlotše ke tla mowe ba bina tlou.

2479 Banna ba kwana le mowe mmolabodi wa pele a bolabotšego. Ba lifiša Mašumu kgomo tše nnê. Molato wa go tswariwa wa fêla o tla mowe. Ba botša mong mosadi gore tshinyitshinyi e ya e tshinyetša kagi kagi e ya e kagêla. Lefiša molato, ka moragô o tla šala o bōna gore mosadi o dira keng. Mmolabudi wa mathōmo o 1130. kile a e hwetšana taba ya mohuta o. Ka moredi wa gagwe Makoma a gana monna wa gagwe a nyaka banna ba bangwe a sale kgarebe. O ile a ba a ima nabo ka ntlê le monna wa gagwe. Ge ba tšama ba mo phekola ba hwetšana monna yowe wa ga Lewêlê a mo filê šala ntatšêlê. A dumelana nabô a lefiša Mašumu kgomo tše nnê. Molato wa bona wa fêla.

2480 Mosadi o gana monna ka baka la mantopane setlhare sa ga Moraba. Ka moragô a mo ~~ix~~ molato o fedilê, a tšama a o kwa gore molato wa mosadi keng. Bjale ditaola tša mmotša gore monna yowe wa go mo swara a na le mosadi wa gago, o mo tšere pelo ka mantopane. Le gana lehono a ka se ke a go dumêla, ka baka la gore ke wena podilê. Podilê ke gore go nka. O wa šitwa gore a ka diya bjang ka wêna. Mola a be a tseba dithuri o be a tla go loya, bjale e no ba motho fêla. Mo sepelêlê le banna, motlhomongwe pelo ya gagwe e tla retologa. O ka napa wa ntuša morena.

2481 Ngaka ya thōma go laolêla ditlhare tše: Phenya dingwe, mosokolla pelo le mokunya pitša. Ge a di bolabotše ka maina a tšōna, a butšiša ditaola gore ke pheko, tša dumêla. Bjale a botša monna gore o ê o nyakele mo fetlholla pelo. Mokunya pitša ke go tšeya ditšhila tša matshêgô le mese ke moka o phatlhagantšhê le 1131. ditlhare tše, o di šile di be buupi. O sobê ka lenala o tšhêlê

s875

mollong ka mabanyana kowa le e tšá. O mongwe o sobé o tšhélé ka meetsing, o tla tlhapa ka óna le go nwa, o o šalago o tšhélé ka mapotong ga le góna, o tla bóna a go nyaka. A ya a dira ka mokgwa owe ngaka e mo laetšego ka óna. A bóna a kwana le mosadi wa gagwe. Ke moka phapanó ya bona ya féla e tla mowe.

2482 Molaudiší ke Maphulo ngwana Lewélé. O be a tsere ke Sekwai Mohlabe. Maranrane ke wa lapa la moratho wa Sekwai. Mphathó wa molaudiší ke (Matuba) letuba. O tswaletšwe Tšhokwé. O ile a fitlha mo nageng ya gešú le mmagwe Mafediše a mo peputše. Ka baka la gore mmagwe ba ile ba diyo raka Batšhokwé ba re ke moloi. Go bolla góna o bolotše gana mo nageng ya gešú. O ile a fetša taudišó ya gagwe ka seema se. Mofula mogo wa rotwé, o fula ka go okella, e seng go tšeya ka mmago-sóna.

2483 Tlhalošó ya Mofula mogo wa rotwé, o fula ka go okella, e seng go tšeya ka mmago sóna. Rotwé ke yéna mong mogo, bjale ge o fula mogo owe o se ke wa e pónatša, le gona wa se ke wa go lla ka gobane rotwé e ka tla ya bóna. Ke gore monna ge a rôbala le 1132. mogatša monna yo mongwe, wa se ke wa dira gore a fapané le monna wa gagwe, o mmotše gore a kwane le monna, góna o tla phela naé go fitlhéla a e ya lebitleng monna a sa lemoge. Le ge a ka kwa, ka baka la gore mosadi a mo tswenye a ka se ke a mo šala moragó kudu. O tla fo re ditšhwene di tla latlha ke mogodi. Monna wa mohuta owe o ja mogo wa rotwé ka molaó.

Temana ya 2: Go ngaletša ga monna go baka tlhalo.

2484 Go na le banna babangwe bawe e lego magwara-gwara. Ge a ile mowe makgoweng ke moka o kgatlha ke makgatlha o dula góna. O wa lebala gore gae o šilé a fo-rilé ngwana wa batho. O tla mo letéla, a ba a bóna gore o leta letsufi. Ka moragó o tla ba a rôba a tšhaba le yo mongwe, ka baka la go tenwa ke bogôpé. Go no ba bjale ka mosadi wa lapa, ge monna wa gagwe a ile a dutší makgoweng, a sa gopole mosadi wa gagwe. A ka kgotlhella go dula lapeng la gagwe, ge a féla a mo roméla dikobó. Le ge kobó e se selo se se kgatlišang mosadi, selo sa go tlha go kgathiša mosadi

s875

ke monna ge a tsêna ka ngwakong wa gagwe. O tla no dula fêla ka baka la gore o wa mo gopola. Go phoka gôna o tla no ba a phoka.

1133. Bana ba batho a ba swane, ba bangwe ba fo dula. Ba bogadi ba ba ba mmeke. Ba ka se ke ba mo gafêla moratho wa mogatša mosadi, ka baka la gore mothang a latlhago ke lešoka a boya mono gae, ba ka tla ba fapana.

2485 Bjale ka monna yo Nthapê Sebaše a ya bogwaragwara. Pele ga gore a ê bogwaragwara, o ile a thôma a beka mosadi wa gagwe x yowe leina la gagwe e lego Sodi goba Mokangwê ngwana Mongale. A bêlêga ngwana wa motlhankana naê. Ka morago ga ngwana yowe a napa a tloga a ya makgoweng. Ngwana a šala a gola aba a kitima papagwe a sa ilê. Mosadi a bôna kgwedi, ke gore o go fa ditšhila tša botswetši. A dula a letêla monna wa gagwe gore a tlê a lomolê ngwana letsweleng, a se ke a tla. O kgatlhile ke tša makgoweng a ka se ke a boya.

2486 Mokangwe a dira bjala bja go bega kgolo ya ngwana. A re go dira bjala bjowe a bega mmatswala wa gagwe gore ngwana o wa ntoma. Mmatswala wa gagwe a mmotša gore mo tlošê letsweleng. A napa a mo lomola, a se sa mama. A goma a re madi a ntenê, a ke tsebe gore ke swanetše go rita mošwane ka ôna naa. Mmatswala wa gagwe a re mowe nka se ke ka tseba, ka gobane monna wa gago o mitšitše ke lešoka. Mosadi a se ke a tšwela pele le go bolabola.

1134. 2487 A ima mpa ya gagwe le Motantane Mohlabe. Moratho wa Nthapê ke Mabjale. A ka a dumêla go utswa le Mabjale ka go tšhaba gore motlhang monna wa gagwe a boyago ba ka tla ba tlhwa ba elwa. Ka moragô ga mo ngwana a tšwile letsweleng, a thôma go phoka. Ke ge a yo kwana le monna yowe wa ga Mohlabe a rôbala naê. Papadi ya ngwana e tla le go lla. Ka morago ga papadi ewe ya bona, ka tšatši le lengwe a kwa mosadi a mmeke mpa. Monna ditsêbê tša êma le tlhōgô, o re keng. A re go bjale. Ke molato, ke moka ba fapana yola a ya gae yola le yêna.

2488 Pegô ya mpa go mmatswala wa gagwe. A roma mokgekolo gore sepela o botša mmatswala nna ke sinyane. O sinyane kang.

s875

Ke na le mpa. O imišítsé ke mang. A ke tsebe le nna ke a makala ke no bôna ke le ka ôna mokgwa o. Mokgekolo wa batho a leka ka maatla go mmutšiša a se ke a nyaka go bolabola nnete. A mo tlogéla a le bjale, a íša mantšu a gagwe a go sinyana ga gagwe. Ke rumile ke Mokangwe o re ke tle ke le botše o sinyane, o na le mpa, bjale o ganné go mpotša mong wa lerumu. Mmatswala wa gagwe a butšiša. Le yéna a se ke a mmotša. Bjale ka ge monna wa gagwe a se gôna mo gae, ba mo lesetša a le bjale. Ba ile ba šitwa go sekiša Mokangwe 1135. ka baka la gore monna wa gagwe ga gôna mo gae. Ba re di tla tla di bôna ke monna wa gagwe.

2489 Mokangwe a tla a bola lerumu motlhang wa lešoko. Lešoko ke ôna molabo o mogolo wa bakgekolo. Ka gobane ge ba ka butšiša motho, a gana go ba botša nnete. A ba mo felle pelo, ba tseba gore letšatši le a tla lewe a tlogo go ba botša ka ntlhé le goba ba mo sekiša. Ka lona letšatši lewe la lešoko la gagwe. Ba ile ba mmotša gore ge o sa bolabole nnete motho yo a go imišítségo o wa hwa mo. Bolabola nnete ro tšeya ditšhila tša gagwe o tlihé o ôrélé o tla bôna ngwana a fologa ka ntlhe le matlhoko. Ke ge a ba botša gore ke Motantane Mohlabe. Ke moka ba ya ba tšeya ditšhila tša lekgeswa la gagwe, ba mo oretša ngwana a béléga. Ka morago ga mowe ba butšiša monna gore ke nnete go bjale. A duméla, a re fêla ya se be morula e be mogo. A ba ka ba kgôna go mo lifiša ka baka la gore monna wa gagwe ga gôna mo gae.

2490 A goma a godiša ngwana yowe wa setlhôtlôlo monna wa gagwe a sa ile bjôrôbjôrô. Bjôrôbjôrô ke gore o ile mowe a sa bonego ke motho. Motho yo mongwe le yo mongwe ge a etšwa makgoweng ba fêla ba mmutšiša ke moka a re e šu a mmôné. Ka go riale mowe 1136. kgopolo tša bôna ba tla gopola gore a sa phela. Kudu wa o kwa mosadi a šumiša lentšu lewe, o bolabola gore o ile kidi, ke gore o hwilé. Ka baka la gore e šu ba kwé gore o hwilé a ba na taba naé ba ke sa sellô.

s875

2491 Mokangwe a re molato a ba diri gabedi. Ka moragô ga mo ngwana a godilê, a bigilê mmatswala wa gagwe a mo ntšhitše letsweleng. A dula a se ke a sepela le banna, a re ke letilê monna waka, molato a e be mmedi gôdimo ga motho. Ngwana wa gagwe a ba a kgôna go kga morogô. Bjale batho ba re o tla selwa ga go na sa monna mo. Ke moka a ba a kwa mowe batho ba bolabolago. A bôna gabotse gore ke moka molaô wa gagwe e tla ba go fo tsama a kwaêla le matsane, a napa a tšhaba le monna yola a go mo imiša.

2492 Mokangwe a tšhaba le Motantane. Mosadi a ka a utêla mmatswala wa gagwe, o ile a mmotša gore go tlhwa ke lla ke lapile. Ka go riale mowe ke nyaka go le tsêna la ntšhôtšhóbêla. Mmatswala wa gagwe a re, o se ke wa dira, bokaone ke go no ba o phoka o boya gae. A re a la ntšeela gore ke tlê go ba ke phoka le ntšeetše monna, bjale lehono le utilê monna waka le mpotša gore ke be ke 1137. phoka. Ke šitwa go bolabola ka gobane a ke ne thelo thewe o the nyakago. Fêla batswadi ba gago ba swanetše go mpha dikgomo tsaka. Mosadi a dula a lebadiša mantswi ala a go botša mmatswala wa gagwe. Ka moragô ga matsatši a se makae a tšhaba le monna yola wa ga Mohlabe.

2493 Mokangwe o be a diša mmatswala wa gagwe mohudu. Mohudu ke go botša motho sewe se tla thagago. Bjale mmatswala wa mosadi o ile a kgôlwa empa a se ke a kgôlwa kudu, ka baka la lentšu le motlugi a bolabole ka noši. Re ile re re ke dipitši ra bôna ka mebala. Ba ile ba sa dutši ba lebeletše gore mosadi o ile kae, ba kwa yo mongwe a re, mokgonyana yo moswa o wa nyala motseng wa Mongale. A ba botša gore ke diyo le seba a ba nthoma.

2494 E kgopoleleng go riale ke ba ga Mongale ba tsibiša ba ga Sebaše. Ke ka moragô ga mo mokgonyana yo moswa a šetše a nyetše. Ke gôna mmatswala wa gagwe a gopola dipolabolo tsela a go mmotša tšôna pele ga gore a tlogê. Marimamelê ke yêna mmatswala wa motšhabi. A bitša ba gabo a ba botša taba e. Bjale ba re dia kwala ge e le ga tswalo e šitile wena. Ka gobane ngwana wa gago ga gopole go boya gae. A re eng ro gapa dikgomo ga go sa na thelo thewe re ka the dirago.

s875

1138. 2495 Ba ya ba gapa dikgomo tša bōna. Ba roma tha bona sebaḵa sa go botša ba ga Mongale, gore ka tšatši la gore ke rena bawe. Ba ya go bolabola mantšu awe. Ba ya ba mo fetola ka gore go lukilê. Ba ya ka lona letšatši lewe ba go lebeya. Mongale a re le bitša ke nna, ke re tlang le gapê dikgomo tša lena. Ba tiya dilo tša bona ka moka ba ba fa. Ba ga Sebaše ba re kgomo ya rena ke memeru re nyaka kgomo ya go thibêla boteng. Mongale a re tšewe a di kwale, bana ba lena ke ba ba la babedi. Madi awe a rwelego ga bjale ke a monna yono a mo nyalago ga na lehono. A owa a ba ka ba šala taba ewe moragô. Ditaba tša bona tša fêla di tla mowe.

2496 Dipelo tša batho a di swane. Ba bangwe le ge monna a ile a tloga a so[^]bella makgoweng a se ke a nyaka go boya. Mosadi a na taba o fo dula lapeng la gagwe. Go bjale ka tšōna dikgarebe. Mosogana o fo loša mothepa ka moragô a tloga a ekêla le sekgowa. A šala a gola a mela dinaka. Mowe batswadi ba gagwe ba bago ba tsibiša ba bogadi bja gagwe. Ba ba botša gore le diya bjang, ka ngwana yo wa rena, le diyo mmeya pōô naa. Ke yo monyana ka moswana
1139. la se ke la lla. Ka go riale mowe ba bōna mathaka a gagwe ka moka ba bikilwê. Bjale le yêna o godilê a sa kwana le batswadi ba gagwe. Ba tla fo ya ba mmeka ka ntlê le monna.

2497 Bjale ka mosogana yo Makwele Lekubu le Masethê ngwana Tselane. Mosogana yowe o ile a loša mothepa yowe ka noši, a kwana naê. Ditaba tša tsêna batswading a ba mothepa le bona ba dumêlana le taba ewe ya bona. Ba mo nyala ka dikgomo tše di phethago menwana e mmedi. Ka moragô ga monyalo owe, mong mosogana a ya bogweng, go kgopêla segô sa meetsi. Batswadi ba mothepa ba ya ba mo fetola ka gore a nyale a fetše ba tla kgōna ba mo fa mosadi wa gagwe. A re moragô ga gona maboêlo. Ba re ka ntlê le mowe re ka se ke ra kgōna go go fa mosadi.

2498 Makwele a šîêla ba ga makgolc wa gagwe nyepo e, o tla šala a mela dinaka. O bolabotše nyepo ewe ka baka la gore ba mo ganetše le mosadi. Bjale ge a bolabola nyepo ewe, o be a re go sinyegogo go sinyegê. Bjale bona ba re go yêna o rugilê, ba ga

s875

makgolo wa gago, o na le molato. Motho o kilê wa bôna a mela dinaka. A re ke di kwile ba ga makgolo, ke sa boêla gae, molato owe ke o kwilê. Ba re go lukile fêla wa se ke wa lebala molato
 1140. owe wa go roga makgolo wa gago. A re a owa nka se ke ka lebala. Ke moka a boêla ga gabô. A fitlha a ba botša gore ba tšo nkganêla le mosadi. Di a kwala go tlhoka sa bobedi. Bjale nna ke ile o tla šala a mela dinaka, bjale ba re ke na le molato ke rugile ba ga makgolo. Ba kwala o rogane. A retse le tla šala le di bôna. A tloga a ya makgoweng.

2499 Masethê a šala a mela dinaka. Makwele o be a bolabola nnete ge a be a re o tla šala a mela dinaka. Ge a fitlhile gae, a laêla batswadi ba gagwe a ekêla le sekgowa. Mothepa a šala a dula lapeng la mmagwe. Bagwêra ba gagwe ka moka ba bikiwa, a šala ya ba bo-mma thaka a di fele. Batswadi ba mothepa e be ba se na le bojêla pele. Ba botša kgaitšedi ya Makwele ba re ke Ntopa gore a tlê a beke mosadi wa bona. Bjale a re ko mmeka ke tlilo mo fang, êmêlang monna wa gagwe o tla tla. Masethê a mela lenaka, ke gore a ima.

2500 Batswadi ba bôna moredi wa bôna a na le mpa. Ba mmotšiša gore mpa o ifilê ke mang. A re ke Sentso Raganya. Ba romêla motho ga Raganya. A ya a e tumêla molato. A fetola sebaka gore tau ya bolaya e bolaêla go ja. Sa goma sa ya sa botša batswadi
 1141. mantšu awe. Batswadi ba mothepa ba re sepela o mmotše ke molato. Bakeng sa go ja mowe a go bolabolago, a re nyake, re llê thoto ya batho. A ya a mmotša ka mokgwa owe ba mmotšitšego ka ôna.

2501 Ba ga Tselane ba šitwa go rêra molato wa moredi wa bona. Ba re rena re llê dikgomo, bjale mosadi ke wa ga Lekubu. Ba roma sebaka ga Lekubu go mo tsibiša gore mosadi wa bona o imilê, ba tsibiša kgaitšedi ya mosogana. Batswadi ba bona ba hwilê go filo šala yêna Ntopa le kgaitšedi ya gagwe Makwele. Mosadi yowe a fetola sebaka ka gore nna ke nna mosadi, a ke tsebe gore nka fetola bjang. Fêla sepela o ba botša ba ga makgolo ba bônê molato wa moredi wa bôna. A goma a ya a ba botša ka mokgwa o a mmotšitšego ka ôna.

s875

Ba re ga re na letšibugô le re ka tsênago ka lona. Wena sepela o mmotša a tlê a êtê pele rena re tla mo šala moragô. A ya a mmotša ka mokgwa owe. A dumêla.

2502 Ba lifiša Raganya dikgomo tše nnê. A napa a beka mogadibô wa gagwe. Ka moragô ga mo Ntopa a re rilê molato o fedile. Batswadi ba mosadi ba re napa o beke a yo ba a dutšî nago bogadi bja gago. A ba gafêla dikgomo tsêla tša go lefa mpa. Ke moka a beka mogadibô wa gagwe a ya a dula naê bogadi bjagwe.

1142. 2503 Masethê a ya a mela lenaka la bobedi a le bogadi. Monna yola a go mo imiša a tšwêla pele le go rôbala le mosadi. O be a sa tšhabe thelo, a fo ya a etiša nabô, ke moka a era mosadi gore nkallê ke a kgomêla. A mo allê ba ê ba rôbale ka babedi. Ka moswana a tsogê a šila buuša a mo tsolêla. Mogadibô wa gagwe o be a sa nyake go bolabola, ka baka la gore a bolabola o tla mo tlhoriša. Ka mpa ewe ya bobedi le go butšîša a ka a butšîša ka baka la gore ka matlhô o wa mmôna. Le go lifišwa a ka a lifišwa. Ba ile ba fo ntšha matlhô ba mo lebella, ba re ditlatla di bôna ke monna wa gagwe. Monna o napilê a šla ruri le lehono a ba tsebe gore o go kae, le gore o wa phela goba o hwilê. Mosadi a dula bogadi a ba a tšofalla ntshe. Ke ngwana wa motho, o belegilwê ka letlhakori la batho. Mola e be nke ke sephuruphuru nka be a tlogile le banna ba bangwe. Kganthe ba bangwe ba tlhala. Ke moka batswadi ba ntšha dikgomo ba fa motlhadiwa. Ke molaô wa gore ge monna a ile makgoweng, mosadi wa gagwe a se ke a dula le ngwanabo monna, ka baka la gore motlhang a boyago ba ka tla ba lwa.

2504 Molaudiši ke Mamogasane Tselane. O belegilwe mo nageng ya gešu. Mphatho wa gagwe ke Letuba (matuba).

1143. Temana ya 3: Go kgôlwa ga monna.

2505 Go na le banna ba bangwe bawe ba rego go ya makgoweng ke moka ba metša ke sekgowa, ba se sa gopola go boya gae. Ka baka la bokgôlwa bja bôna, ba tlogêla ke basadi ba bona. Ba gabo ba šitwa go šala ba rêra dikgomo. Ka baka la gore dikgomo di swanetswe go reriwa ke mong mosadi. Ge papago monna le mmagwe ba sa phela,

s875

gōna ba ka šala ba rēra, ka baka la gore ke dikgomo tša ngwana wa bōna. Ga ntšī banna ba tšeya mosadi ka dikgomo tša dikgaitšedi. Bjale ka go riale mowe ba ka se ke ba lesa dikgomo tša ngwana wa bona di lona. Mowe go yago gwa šitwa ke ngwaneno goba barwa rrago gona ga ba kgone. Ka baka la gore lešoka le a latlha, ka tšatšī le lengwe ba ka fo bōna a tšwella. Bjale a hwetšana e le matopeng. O tla lwa nabō a re ke lera le nthaketšego mosadi waka, le nyaka go ja dikgomo tšaka. Ka nnete ditaba di ka ba swanēla.

2506 Bogwaragwara, taba e ya go ya bogwaragwara, ke taba ya matšatšī a a sekgowa. Kgale bokgōlwa e be bo se gōna. Ka gobane makgoweng e be go šoma banna fēla. Bjale go tletše basadi toropo e ngwe le e ngwe, ka go riale mowe banna ba mitšīwa ke tšōna ditoropo ka baka la basadi, ba lebala metse ya bona. Bjale taba ya gore ge mosadi a šetše a tlogilē, e boima kudu bakeng sa
1144. dikgomo gammōgō le bana. Ka gobane yēna mong mosadi ge a sa ka a gafa gore šalang le bana ba lena. Ga go na motho le ka uthii yowe a ka bolabolago, ka gobane polabolo e swanetše go tšwa monneng wa mosadi. Ge a napilē a etše ruri, mosadi le yēna o tla napa a etše ruri gammōgō le dibananyana tšewe. Dikgomo le tšōna ke moka di tla loba ka baka la go thoka moreri.

2507 Bjale ka Pholobe Mabakane le Mašegabu ngwana Mašilu. Mosadi yowe ba ile ba diyo tlhadiša a be a tšeya ke yo mongwe. Ba mo nyala ka lesome la dikgomo le dikgomo tše di tshelēlago. Ba ile ba diyo mo nyala le dikgōnwane. Dikgonwane ke gore menwana ya maoto, o be a fitilē menwana ya diatla. Monna wa gagwe o ile a dula naē, a ba le yēna bana ba babedi. Ngwana wa boraro o ile a tloga a se šu a bēlégē, a tlogēla mmagwe a ena le mpa. A šala a bēlēga papagwe a ile makgoweng.

2508 Masegabu a šala a rwala ngwana a ya naē kompong. Ke nnete basadi ba matšatšī ano a bo lehono ge ba re motswetšī ke wa mpja. Ba kgale e be ba se bjale, motswetšī e be e le motšwetšī. A lēla ngwana wa gagwe a golē. A re ko wa a mo duletše a kgōnē a nyaka banna. Bjale ke lebaka la gore a gatēlē. Le ge a ka mo

s875

1145. dulêla a bôna gore ngwana e sale yo monyana, o be a sa nyake go gatlhana le monna, ka gobane a ka ima. Ka lebaka le lengwe o ka bôna monna a elwa le mosadi. Bjale ge ba butsísa ntwá ya bona, wa kwa monna a bolabola gore o nkganêla le malaô. Wa mosadi wa kwa a re ngwana e sale yo monyana. Bjale ba matsatsi a no a bo lehono ga ba bjale.

2509 Masegabu a boya a rwele ngwana e le setoto. Ge a be a ile mowe dikompong, ngwana a tllhabêga. A ka a tllhabêgêla go phela, a napa a hwa. Mogolo wa kompo e dira gore a rwalê setoto a se tliše gae. Ke ge mosadi a rwala setoto a se buiša bogadi. O rilê ge a bôna gore o thitong le gae, a dula gore letsufi le tseyatsee. Mo letsufi le thôma go tseyatseya a pepula setoto, a fitha a beya ka ngwakong wa gagwe. A ya a botša mmatswala wa gagwe. Ke moka a tsibiša beng ba tllhógô. Ba tla ba boloka tllhógô ya batho bawe.

1146. 2510 Masegabu a tšhaba le dikompo. Ka moragô ga mo a ndilê lehu la ngwana wa gagwe, a goma a e pôna. A go fa tšhila ka moka. Bjale a duma monna a se ke a mmôna. Monna o mitšitše ke lefase. O ile a leka go mo dulêla lebaka la go lekana ngwaga. Ka moragô ga mo a sa bone monna, a tloga a boêla kompong a ya a topana le mothoka wa gagwe. Le kgôlwa e be le na le barathwa ba bararo. Ba ile ba šitwa go mo sala moragô. Le dikgomo ba ile ba šitwa go dirêla, ka baka la gore monna wa gagwe ga gôna, yowe a swanetšego go rêra. O ile a tloga le bana bala ba babedi. Ke moka o nanga-netše. Ka morago ga mengwa e menê, ba o kwa makgowa ba ba bega lehu. Le ge ba ile ba kwa lehu la gagwe. A ba ka ba mo šala moragô, ka baka la gore motllhólógadi a thibelwe sefate. Ke moka dikgomo tša loba ka mokgwa owe gammógô le bana ba ile le mma bona.

2511 Dikgomo le bana ba šitilwê go di nyaka ka lebaka le. Masoke la mathômô pele ga gore mosadi a boê a peputše setoto, o ile a mo lata kompong a ya a boya naê. Bjale ge ba fitlhile gae, mosadi a re go yêna tha malaong. Monna a ka a dumêla, a re nka tla ka fapana le mogolo waka. Bjale ge a goma a tloga gapê gôna a se sa šala ke motho moragô, ka baka lewe, ba rego ge ba mo latile. A re go bona ba tlê malaong gagwe.

s875

2512 Go latêla mosadi ka moragô ga mo ba u kwile gore monna o hwile. Dikgomo di sepela ka malapa a tsôna. Mowe go hwetswago seema se, lapa a le ji lengwê. Bjale motlhadi ge a ile a tlhala, ya ba dikgomo di tswa lapa le lengwe. Monna o be a filo dula naê, ka baka la gore ke mosadi wa leloko la gabô. Ka mowe lapeng lewe
1147. go tswago dikgomo ya ba a go na ngwana wa motlhankana. Bjale ge mosadi a ka tloga o swanetse go lata ke monna yola a go ba a dula naê. Ge monna a se gôna a ile le sekgowa. A sala a tloga ga go na motho yowe a ka x mo salago moragô. Le ge ba ka kwa gore monna o hwilê. Ka baka la molaô o, motlhôlôgadi ga salwe moragô, ke kgomo kata o e kgorose. Bjale dikgomo tsa go tseye Masegabu e be di tswa lapeng la Matuu. Pholobê o be a filo dula naê. Matuu o hwile a noba le bana ba banyana fêla. Ke lona lebake lewe dikgomo di ilego tsa loba ka lona. Go riale ke Molaudiši Mabjale.

2513 Taba e a^kanya ka e ngwê. Bjale ka Mmaredi ngwana Sebatane. O ile a tseye ke mosadi yo Manyapa ngwana Mokgatha. Bjale Manyapa o be a tsere ke Makadikwa Raganya. Mosadi yowe o ile a ba le bana ba banyana, ngwana wa lekgôthwane ya ba wa motlhankana. Bjale moredi wa gagwe wa pele yowe ba go ba ba re ke Khasa a nyadiwa ke ba ga Rakgwale. O setse a nyadiwa ka moragô ga lehu la papagwe Makadikwa. Dikgomo tsa ngwanana di a tswenya, ka baka la gore a tsa tswanêla go êma ka lesaka. Tswanêlô ya tsôna ke go tseye mogadibô wa mammuwi wa dikgomo.

1148. 2514 Manyapa a tlhôpha dikgomo a tseye Mmaredi ka leina la Legohu. Legohu ke ngwana yola wa gagwe wa lekgôthwane. Ke yôna mejêlê ya dikgomo, ka baka la gore morwa wa gagwe e be e sale bošego. A se bole se litile mong. Mosadi ba fo tseye ba tseela ngwana, a gola a tla a mo hwetsana. Bjale a fo dula a bitietšwe bjale ka pitša ya peu, a owa ge a na le yo a kwanago naê, o no ba a mo tlhôtllôla. Motlhang monna wa gagwe a golago, ke gôna a tla go boetša maoto morago. A ba mo utele ba mmotša gore tšhaba rrago. Le yêna ge a setse a kwana le mosadi o tla no ba a di bôna. Ka baka la gore ge a na le basadi, a ya a rôbala ka ga o mongwê ngwako, a

s875

tsoga bošego a ya ka ngwakong wa gagwe, a o mo hwetsana a robetše ka gōna. A ka se ke a mo dira molato.

2515 Mmaredi a dula le Makhukhu Raganya. Makhukhu ke wa lapa le lengwe, le gōna ge a lebeletše Legohu o re ngwana wa rra mogolo. Mmaredi o ile a bekêlwa ka lapeng la Manyapa yowe e lego mmatswala wa gagwe. Makhukhu a ba ka ba mmege gore ba o dutši le mosadi yo, a owa ba ile ba no bōna a tsoga ka ngwakong wa mosadi ba no mo homolêla. Go botša motho gore ba o dutši le mosadi go a tswenya, ka gobane mong wa mosadi ge a gotše, a ka tla a ganêla ka ngwakong a re le di yo mpha. Yêna ke mo utswi, le ge go se na
1149. motho yowe a ka mmolabudišago gore o nyakêlang ka mo.

2516 Legohu a gana Mmaredi, a tšeya wa gagwe mosadi, ka dikgomo tša kgaitšedi. Makhukhu a no tšwêla pele le go dula le mosadi. Bjale mosadi a ba le pelaêlô, a re go mmatswala wa gagwe, monna yola le ntšeelago yêna o kae. Mmatswala wa gagwe a re banna a ba phalane, yono o dutšigo naê le yêna ke monna. Nka be le mpotše ge ke fitlhile mo gore monna wa gago ke yo noo, nka be ke se na pelaêlô. Bjale lehono nna ke a belaêla kudu, ka baka la pelaêlô yaka ke tla ekêla le makodi. Bjale mmatswala wa gagwe a re, nka se ke ka kgōna go dira šibiri. A owa a se ke a fetola mmatswala wa gagwe.

2517 Legohu a metša ke sekgowa. Mmaredi a šala a tloga. Basadi ba na le lehufa. Ba rakêla Makhukhu go ya ka ngwakong wa Mmaredi, ka baka la gore bjale ke mosadi wa gagwe. Ka gobane monna ga a na le basadi ge a etšwa le thelo, o swanetše go baabagantšha ka go lekana. Taba-kgolo ewe ya go gomiša monna ke baka la lerobo la mmatswala wa gagwe. Ka gobane o be a fo dula a ba roga, ka gobane ngwetši o be a sa mo fe tša go ja, tša go ja a efa mmago Makhukhu. Bjale a ômanêla taba ya mohuta owe, a re lapa a le ji lengwê.

1150. 2518 Mmaredi a roba a ekêla le makodi bjaleka ge a bolabotše. Ka moragô ga mo ba rakile se fokatšo sewe sa gagwe. Bjale a bōna gabotse gore o šetše a eme nyanyaneng. Nyanyana ke gore segoteng.

s875

1150
cont.

Go bjale ka ge o ka tloga le motho yo mongwe, la ya felo mogongwe, wa re go yêna šala o dutšî mo, ko boya ka tla ka go bitša. Ke moka wa seke wa boya. Bjale ka baka la go šala a dutšî nyanyaneng, ke ge a tloga. Ba ile ba šitwa go nyakêla le go gapa dikgomo ka baka la gore ga go na monna yowe a ka étago pele ga molato.

2519 Mosadi a bege ditaba kgorong ka ntlê le monna. Ka moragô ga mo Mmaredi a tlogile, Manyapa a ya ga Makhukhu go mmoša gore mosadi yola o tlogile. Bjale Makhukhu a re êmêla morwa wa gago. A dira bjaleka ge a mmutšitše. Ba lebella gore morwa o tla boya, a se ke a boya. Ke moka Mmaredi o sepetše, go fitlhêla mowe ba bago ba lebala. Ditaba tša Mmaredi tša fêla di tla mowe.

Ke tla leka ka maatla go ngwala ka mokgwa ola morena a mputšitšego. Morena a amogêlê maphêpha a 158.

ENDS. 875.